

طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران

(IRSIC,1403)

بر اساس ISIC—rev 4

مرکز آمار ایران

پیشگفتار

امروزه سازمان‌ها نسبت به گذشته تغییر کرده‌اند، در گذشته سازمان‌ها بر حفظ و محرمانه نگه داشتن اطلاعات و داده‌ها تاکید داشتند، اما در حال حاضر اشتراک‌گذاری اطلاعات از مزیت‌های دولت هوشمند و حکمرانی بهینه داده‌ها به‌شمار می‌آید. با این وجود فرایند به‌اشتراک‌گذاری اطلاعات با چالش‌ها و عوامل اثرگذار بسیاری روبرو است. یکی از مهم‌ترین موانع در این زمینه ساختارها و رویه‌های گوناگون تولید، ثبت و نگهداری داده در نظام‌های آماری هر سازمان و دستگاه اجرایی است که تبادل آنها را با مشکل مواجه می‌سازد. از اینرو سازمان‌های بین‌المللی استانداردهای خاصی را برای ایجاد هماهنگی و بهبود زمینه‌های تبادل داده تدوین و ارائه داده‌اند که این استانداردها از مرحله تولید داده تا انتشار را دربرمی‌گیرند. از جمله این استانداردها در مرحله ثبت و مستندسازی، **نظام‌های طبقه‌بندی** هستند که به عنوان ابزاری اجتناب‌ناپذیر در اشتراک‌گذاری داده‌ها و اطلاعات در یک ساختار هوشمند و توسعه یافته می‌باشند. از آنجا که فرایندهای کاری دستگاه‌های اجرایی و سازمان‌ها مستقل از یکدیگر طراحی شده و هر کدام بدون توجه و استفاده از قابلیت‌ها و دارایی‌های سایر سازمان‌ها، مأموریت و ارائه خدمات خود را مستقل از دیگران انجام می‌دهند، ضرورت دارد از یک زبان مشترک و هماهنگ شده در فرایند تبادل داده و حتی ارائه برخی خدمات استفاده کنند.

هم اکنون نظام‌های طبقه‌بندی و کدگذاری مختلفی وجود دارد که هر کدام دارای ویژگی‌ها و اهداف خاص خود بوده و هر سازمانی به تناسب نیاز خود ممکن است از نسخه‌های مختلف یک طبقه‌بندی (همراه با تغییراتی که بنا به تشخیص و صلاحدید خود در طبقه‌بندی اعمال کرده‌اند) و یا کدهای داخلی و اختصاصی خود استفاده کنند. در نتیجه به دلیل عدم استفاده تمامی عناصر زنجیره تولید آمار از یک سیستم کدگذاری یکسان برای انجام تبادلات اطلاعاتی خود، بهبودی در کیفیت تولیدات آماری حاصل نمی‌شود. بنابراین ایجاد یک نظام اطلاعاتی جامع طبقه‌بندی و کدگذاری و تخصیص کد واحد به آن‌ها برای ایجاد زبان مشترک در سطح ملی و همچنین در سطح بین‌المللی ضروری است.

مرکز آمار ایران به عنوان متولی آمار کشور و بنا به وظیفه قانونی خود در بند «و» ماده ۳ و ۸ قانون تأسیس مرکز آمار ایران، پیاده‌سازی و بازنگری طبقه‌بندی‌های آماری را مورد توجه خاص قرار داده است و در همین راستا نسبت به ترجمه نسخه بین‌المللی طبقه‌بندی‌ها و تدوین طبقه‌بندی‌های ملی بر اساس الگوی بین‌المللی اقدام نموده است. یکی از طبقه‌بندی‌های مرجع که کاربرد گسترده‌ای در طرح‌ها و گزارش‌های آماری در سطح ملی و بین‌المللی دارد، طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی است. طبقه‌بندی مذکور توسط کمیسیون آمار سازمان ملل در سال ۲۰۰۸ مورد بازنگری قرار گرفته است. مرکز آمار ایران نیز با توجه به ارائه نسخه ۴ طبقه‌بندی، در سال ۱۳۹۲ طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران براساس این نسخه بازنگری و منتشر نمود. در سال ۱۴۰۳ با توجه به گذشت بیش از ۱۰ سال از

این بازنگری، نیازهای جدید اعلام شده از سوی کاربران و ذینفعان طبقه‌بندی به ویژه از سوی نهادهای برنامه‌ریزی، و همچنین ضرورت به‌روز رسانی فعالیت‌های اقتصادی و کسب و کارهای کشور با هدف به کارگیری در ثبت‌های اداری و ساخت ثبت‌های آماری؛ بازنگری طبقه‌بندی در دستور کار قرار گرفت و با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و مشارکت نمایندگان دستگاه‌های اجرایی، نسخه حاضر بر اساس ISIC, rev.4 برای دومین بار بازنگری و تدوین شد. در بازنگری این نسخه، طبقه‌بندی در دو بخش جداگانه تهیه شده است. بخش اول که به ساختار اصلی طبقه‌بندی مربوط است تا سطح کدهای ۴ رقمی تنظیم شده و تا زمان بازنگری بعدی (بر اساس نسخه جدید بین‌المللی) این ساختار ثابت می‌باشد. بخش دوم مربوط به فهرست فعالیت‌ها و کسب و کارهای کشور است که به دلیل پویایی فعالیت‌ها و همچنین فعالیت‌های جدیدی که توسط کاربران برای تعیین کد اعلام می‌شوند، در بازه‌های زمانی فصلی به‌نگام شده و قابلیت تکمیل و تصحیح را دارند. در نتیجه این دو بخش به صورت جداگانه تدوین و منتشر خواهند شد.

در اینجا لازم می‌داند از تمامی همکارانی که با کوشش و همکاری صمیمانه، انجام این مهم را میسر ساختند، صمیمانه تشکر کند. امید است نظرات ارشادی و رهنمودهای مؤثر صاحب‌نظران، موجبات رفع نارسایی‌های احتمالی و غنای بیش‌تر این نشریه را فراهم آورد.

غلامرضا گودرزی

معاون سازمان و رییس مرکز آمار ایران

مرکز آمار ایران

مرکز آمار و رایر ایران

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۳
فصل یک- اصول کلی طبقه‌بندی بین المللی و ملی.....	۸
بخش یک- کلیات طبقه‌بندی استاندارد بین المللی تمامی فعالیت های اقتصادی.....	۹
۱-۱- پیشینه تاریخی.....	۹
۱-۲- ویژگی های اصلی طبقه‌بندی.....	۱۲
۱-۳- اصول، تعریف ها و قواعد طبقه‌بندی.....	۱۴
۱-۴- هماهنگی با سیستم های دیگر طبقه‌بندی آماری.....	۱۴
۱-۵- پذیرش بین المللی ISIC.....	۱۵
۱-۶- اصول بنیادی طبقه‌بندی.....	۱۶
۱-۶-۱- هدف و ماهیت طبقه‌بندی.....	۱۶
۱. ملاحظه‌های کلی.....	۱۶
۲. دامنه طبقه‌بندی.....	۱۸
۳. تفاوت با سایر انواع طبقه‌بندی.....	۱۹
۱-۲-۶- اصول استفاده شده در تشکیل طبقه‌بندی.....	۲۰
۱-۶-۳- ساختار و سیستم کدگذاری طبقه‌بندی.....	۲۲
۱-۷- کاربرد طبقه‌بندی.....	۲۴
۱-۷-۱- فعالیت‌های اصلی، ثانوی و جنبی.....	۲۴
۱-۷-۲- واحدهای آماری.....	۲۶
۱. ملاحظه‌های کلی.....	۲۶
(الف) واحدهای حقوقی.....	۲۸
(ب) واحدهای نهادی.....	۲۸
۲. واحدهای آماری در سیستم حساب‌های ملی.....	۲۹
(الف) بنگاه اقتصادی.....	۲۹
(ب) کارگاه.....	۲۹

۳۰ سایر واحدهای آماری	۳۰
۳۰ (الف) واحد نوع فعالیت	۳۰
۳۱ (ب) واحد محلی	۳۱
۳۱ (ج) واحد تولید همگن	۳۱
۳۱ تعیین واحدهای آماری	۳۱
۳۴ تفاوت‌های ملی در گزینش واحدهای آماری	۳۴
۳۴ ۱-۷-۳ - طبقه‌بندی واحدهای آماری	۳۴
۳۴ ۱. رهنمودهای کلی	۳۴
۳۵ (الف) جانشین‌های ارزش افزوده	۳۵
۳۶ (ب) مشکل‌های جانشین‌های برونداد	۳۶
۳۷ (ج) مشکل‌های جانشین‌های درونداد	۳۷
۳۷ ۲. طرز رفتار با فعالیت‌های آمیخته	۳۷
۳۷ (الف) طرز رفتار با فعالیت‌های چندگانه مستقل	۳۷
۳۸ (ب) طرز رفتار با یکپارچگی عمودی	۳۸
۳۸ (ج) طرز رفتار با یکپارچگی افقی	۳۸
۳۹ (د) روش «بالا- پایین»	۳۹
۳۹ ۳. تجارت الکترونیکی	۳۹
۴۰ ۴. تعمیر و نگهداری	۴۰
۴۱ ۵. منبع‌یابی از خارج/ فعالیت‌های حق الزحمه ای یا قراردادی	۴۱
۴۱ (الف) طبقه‌بندی پیمانکار	۴۱
۴۲ (ب) طبقه‌بندی کارفرما	۴۲
۴۲ ۶. فعالیت‌های دولت	۴۲
۴۳ ۷. طبقه‌بندی بنگاه‌های اقتصادی	۴۳
۴۳ ۸. طبقه‌بندی خانوارها	۴۳

۹. تغییرها در واحدهای آماری.....	۴۴
۴-۷-۱- گرفتن اطلاعات درباره فعالیت واحدها و کدگذاری آن بر اساس ISIC.....	۴۵
۱-۸- استفاده از ISIC در ایجاد طبقه‌بندی‌های ملی مربوط.....	۴۵
۱-۸-۱- فشرده کردن و تفکیک ISIC.....	۴۶
۱-۸-۲- سطح مقایسه‌پذیری بین‌المللی.....	۴۸
۱-۹- استفاده از سطوح گوناگون طبقه‌بندی برای ارائه آمار.....	۴۹
۱-۱۰- ارتباط با طبقه‌بندی‌های دیگر.....	۴۹
۱-۱۰-۱- ملاحظه‌های کلی.....	۴۹
۱-۱۰-۲- ارتباط با طبقه‌بندی‌های محصول: CPC، HS و SITC.....	۵۰
۱-۱۰-۳- طبقه‌بندی‌های مربوط و برگرفته شده دیگر.....	۵۱
(الف) طبقه‌بندی‌های برگرفته شده.....	۵۲
(ب) طبقه‌بندی‌های وابسته.....	۵۲
۱-۱۰-۴- ارتباط سایر طبقه‌بندی‌های بین‌المللی با ISIC.....	۵۳
بخش دو - کلیات طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران.....	۵۶
۲-۱- پیشینه تاریخی.....	۵۶
۲-۲- اصول کلی.....	۶۰
فصل دوم - مشروح طبقه‌بندی.....	۶۶
بخش یک- ساختار کلی طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران.....	۶۷
بخش دو- ساختار تفصیلی طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران.....	۶۸
فصل سوم - جداول مقایسه‌ای.....	۱۰۶
۳-۱- جدول مقایسه‌ای طبقه‌بندی بین‌المللی (ISIC-4) با طبقه‌بندی ملی (IRSIC,1403).....	۱۰۷
۳-۲- جدول مقایسه‌ای طبقه‌بندی ملی (IRSIC) - نسخه ۱۳۹۲ با نسخه ۱۴۰۳.....	۱۱۳

فصل اول

اصول کلی طبقه‌بندی بین‌المللی و ملی

مرکز آمار ایران

مرکز آمار و رایر ایران

بخش یک- کلیات طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی تمامی فعالیت‌های اقتصادی (ISIC, rev.4)

۱-۱- پیشینه تاریخی

نسخه نخست طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی تمامی فعالیت‌های اقتصادی (ISIC)^۱ در سال ۱۹۴۸ تصویب شد. در این راستا، شورای اقتصادی و اجتماعی قطع‌نامه‌ای را در سال ۱۹۴۸ به شرح زیر تصویب کرد:

شورای اقتصادی و اجتماعی

با در نظر گرفتن توصیه کمیسیون آمار در مورد نیاز به مقایسه‌پذیری بین‌المللی آمارهای اقتصادی و با در نظر گرفتن «طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی تمامی فعالیت‌های اقتصادی» که کمیسیون آمار با مشاوره و همکاری دولت‌های عضو ایجاد کرده است، توصیه می‌کند که تمامی دولت‌های عضو به یکی از دو روش زیر «طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی تمامی فعالیت‌های اقتصادی» را مورد استفاد قرار دهند:

«الف) پذیرش این سیستم طبقه‌بندی به عنوان یک استاندارد ملی، یا

«ب) تنظیم داده‌های آماری خود مطابق با این سیستم به منظور مقایسه‌پذیری بین‌المللی.

ISIC چه در سطح کشوری و چه در سطح بین‌المللی برای طبقه‌بندی داده‌ها بر حسب نوع فعالیت اقتصادی در زمینه‌های آمارهای اقتصادی، همچون تولید یا درآمد ملی، اشتغال، جمعیت و غیره مورد

¹ Statistical Papers, No. 4, Lake Success, New York, 31 October 1949.

استفاده گسترده‌ای واقع شده است. شماری از کشورها ISIC را به عنوان پایه‌ای برای ایجاد طبقه‌بندی‌های فعالیتی ملی خود به کار گرفته‌اند. با اطمینان از این که رسته‌ها در سطح‌های تفصیلی طبقه‌بندی‌های ملی، تا جای ممکن، تنها در یک رسته ISIC جای می‌گیرند مقایسه‌پذیری اساسی میان طبقه‌بندی‌های فعالیتی بسیاری از کشورها و ISIC به دست آمده است. شمار روزافزونی از کشورها طبقه‌بندی‌های فعالیتی ملی خود را بر اساس ISIC تنظیم کرده‌اند یا می‌توانند سری‌های آماری خود را بر طبق ISIC ارائه کنند. سازمان ملل متحد، سازمان توسعه صنعتی سازمان ملل متحد (UNIDO)، سازمان بین‌المللی کار (ILO)، سازمان خواروبار و کشاورزی سازمان ملل متحد (FAO)، سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد (UNESCO) و هیئت‌های بین‌المللی دیگر از ISIC برای انتشار و تحلیل داده‌های آماری استفاده می‌کنند.

تجربه استفاده از ISIC، نیاز برای بازبینی دوره‌ای ساختار و تعریف رسته‌ها و اصول بنیادی آن را روشن ساخته است. سازمان‌دهی فعالیت‌های اقتصادی دستخوش تغییر می‌شوند و انواع جدید فعالیت‌های اقتصادی اهمیت می‌یابند، و نیازهای تحلیلی جدید برای داده‌هایی که بسته به نوع فعالیت اقتصادی طبقه‌بندی شده‌اند گسترش می‌یابند. در گذر سال‌ها، تجربه مستمر استفاده از ISIC و طبقه‌بندی‌های ملی متناظر جنبه‌هایی را آشکار می‌سازند که باید با روش‌های دیگر تقویت و روشن سازی شوند یا بهبود یابند. به این دلیل، کمیسیون آمار در سال‌های ۱۹۵۶، ۱۹۶۵، ۱۹۷۹ و ۲۰۰۰ بررسی‌ها و بازنگری‌هایی را به اجرا درآورد. با این که پیوستگی، یعنی مقایسه‌پذیری نسخه‌های بازنگری شده و نسخه‌های پیشین ISIC همواره نگرانی عمده ابراز شده توسط کمیسیون بوده است، دگرگونی‌های فزاینده ساختار اقتصاد و الگوهای تولید در سراسر دنیا نیازمند موازنه دقیق میان پیوستگی و نیاز به مربوط بودن ISIC و مقایسه‌پذیری آن با طبقه‌بندی‌های فعالیتی موجود است.

بازنگری نخست ISIC (ISIC, Rev.1)، پس از این که در دهمین نشست کمیسیون آمار بررسی شد، در سال ۱۹۵۸ منتشر شد.^۲ بازنگری دوم (ISIC, Rev.2) پس از بررسی و تصویب پیشنهادهایی برای بازنگری توسط کمیسیون در نشست پانزدهم آن، در سال ۱۹۶۸ منتشر شد.^۳ بازنگری سوم (ISIC, Rev.3) در سال ۱۹۸۹ در نشست بیست و پنجم توسط کمیسیون بررسی و تصویب و در سال

² International Standard Industrial Classification of All Economic Activities, Statistical Papers, Series M, No. 4, Rev.1 United Nations publication, Sales No. E.58.XVII.

³ International Standard Industrial Classification of All Economic Activities, Statistical Papers, Series M, No. 4, Rev.2 (United Nations publication, Sales No. E.68.XVII.8).

۱۹۹۰ منتشر شد.^۴ نسخه روزآمد شده بازنگری سوم (ISIC, Rev.3.1) در نشست سی و سوم کمیسیون در سال ۲۰۰۲ بررسی و تصویب و در سال ۲۰۰۴ منتشر شد.^۵

بازنگری‌های سوم و چهارم ISIC تأکید فزاینده‌ای بر هماهنگی با سایر طبقه‌بندی‌های فعالیتی و طبقه‌بندی‌های محصولات داشتند که به افزایش پیچیدگی و محدودیت‌های قابل ملاحظه‌ای انجامید که در بازنگری‌های پیش‌تر ISIC وجود نداشتند. از آن جا که ISIC از جایگاهی مرکزی در مقایسه بین‌المللی و تحلیل گستره وسیعی از آمارها برخوردار است، توجه بسیاری به اطمینان از سازگاری ISIC با ساختار اقتصادی و عرف آماری و نیازهای کشورهای مختلف جهان شده است. هر دو بازنگری جزئیات مفصل‌تری، به ویژه در بخش‌های مربوط به فعالیت‌های خدماتی، نیز اضافه کردند که نشانگر رشد این بخش اقتصاد در بیش‌تر کشورهای جهان است. افزون بر این، هماهنگی با طبقه‌بندی‌های دیگر به سودمندی ISIC برای بسیاری از هدف‌های تحلیلی و توصیفی؛ همچون زمینه بسط بیش‌تر خدمات در طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC) افزوده است.

• چهارمین بازنگری ISIC

از زمان انتشار بازنگری سوم ISIC تاکنون، ساختار اقتصادی بسیاری از کشورها با شتاب بی‌سابقه‌ای دگرگون شده است. ظهور فناوری‌های نو و تقسیم جدید کارها میان سازمان‌ها، انواع جدید فعالیت‌ها و شکل‌های تازه‌ای از صنایع را به وجود آورده که ارائه‌کنندگان و کاربران داده‌های آماری را به چالش می‌کشد. در پاسخ به این تقاضای در حال رشد، گروه متخصصان طبقه‌بندی‌های بین‌المللی اقتصادی و اجتماعی، در نشست چهارم خود در سال ۱۹۹۹، به بررسی نیاز به بازنگری ISIC برای بازتاب بهتر ساختارهای تغییر یافته و نیازمندی‌های تحلیلی پرداخت. با درک این موضوع که بازنگری کامل برای انجام به زمان بیش‌تری نیاز خواهد داشت، گروه متخصصان پیشنهاد روزآمد شدن بازنگری سوم ISIC را مطرح کرد که نتیجه آن بازنگری ۳،۱ بود که برای سال ۲۰۰۲ زمانبندی شد تا به برخی نگرانی‌های کم اهمیت‌تر در مورد طبقه‌بندی بپردازد و در عین حال آغاز آماده‌سازی بازنگری چهارم ISIC باشد که در سال ۲۰۰۶ کامل شد.

⁴ International Standard Industrial Classification of All Economic Activities, Statistical Papers, Series M, No. 4, Rev.3 (United Nations publication, Sales No. E.90.XVII.1).

⁵ International Standard Industrial Classification of All Economic Activities, Statistical Papers, Series M, No. 4, Rev.3.1 (United Nations publication, Sales No. E.03.XVII.4).

هدف‌های بازنگری چهارم ISIC از لحاظ بهبود و تقویت مقایسه‌پذیری و مربوط بودن با سایر طبقه‌بندی‌ها در کنار توجه به حفظ پیوستگی آن تنظیم شدند. هدف مربوط بودن لزوم وارد کردن ساختارها و فعالیت‌های تولید اقتصادی جدید را بازتاب می‌داد، در حالی که مقایسه‌پذیری، تعیین‌کننده نیاز مبرم به همگرایی طبقه‌بندی استاندارد فعالیت‌های استرالیا و زلاندنو (ANZSIC)، طبقه‌بندی صنعتی عمومی فعالیت‌های اقتصادی در جامعه‌های اروپایی (NACE)، سیستم طبقه‌بندی فعالیت‌های آمریکای شمالی (NAICS) و طبقه‌بندی‌های فعالیت‌های دیگری بود که در سراسر جهان استفاده می‌شوند. این تأکیدی بود بر درک این که مقایسه‌پذیری باید عامل بسیار مهمی برای بازنگری چهارم ISIC باشد. پیوستگی، بیانگر محدودیت مهمی بود مبنی بر این که تغییرها تنها باید در جایی به کار بسته شوند که مزایای مربوط بودن و مقایسه‌پذیری بر هزینه تغییرهای اعمال شده در نسخه‌های پیشین طبقه‌بندی غلبه داشته باشد. در مرحله‌های بعدی فرایند بازنگری، بیش از پیش مشخص شد که پیوستگی برای بسیاری از کشورها عنصر مهمی به شمار می‌رود.

با این که برخی از قاعده‌های استفاده از ISIC, Rev.4 تغییر کرده‌اند و معیارهای ساخت طبقه‌بندی و تنظیم نکته‌های توضیحی بازنگری شده‌اند، مشخصه‌های کلی ISIC بدون تغییر باقی مانده‌اند. میزان جزئیات طبقه‌بندی به طور اساسی افزایش یافته است. این افزایش برای فعالیت‌های تولید خدمات در همه سطح‌ها، از جمله سطح‌های بالایی، قابل مشاهده است؛ ولی برای فعالیت‌های دیگر همچون کشاورزی، افزایش جزئیات بیش‌تر بر سطح‌های پایینی طبقه‌بندی تأثیر داشته است. در بازنگری چهارم ISIC تلاش‌های بسیاری برای پاسخگویی به نیاز به همگرایی طبقه‌بندی‌های فعالیت‌های موجود در سطح‌های بین‌المللی و چند ملیتی صرف شده است. تجربه به کارگیری طبقه‌بندی‌ها و توسعه کار انجام شده در کشورهای جهان، سهم بسزایی در بازنگری چهارم ISIC داشته است. نکته‌های توضیحی گسترش داده شده‌اند تا جزئیات مفصل‌تری فراهم کنند تا امکان تعبیر دقیق‌تر محتوا و محدوده یکایک طبقه‌ها فراهم شود، که خود به کاربرد روشن‌تر ISIC, Rev.4 خواهد انجامید.

۲-۱- ویژگی‌های اصلی طبقه‌بندی

- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی تمامی فعالیت‌های اقتصادی (ISIC) از ساختاری منسجم و یک دست برای طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی تشکیل شده است که بر پایه مجموعه‌ای از مفهومی‌ها، تعریف‌ها، اصول و قواعد طبقه‌بندی مورد توافق بین‌المللی متکی است. این طبقه‌بندی چارچوبی فراگیر فراهم می‌سازد که داده‌های اقتصادی را می‌توان درون آن به قالبی گردآوری و گزارش کرد که برای هدف‌های تحلیل، تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری اقتصادی طراحی شده است. ساختار

طبقه‌بندی، قالب استاندارد ا ارائه می‌کند تا اطلاعات مفصل درباره وضعیت یک اقتصاد با توجه به اصول و آگاهی‌های اقتصادی، سازمان داده شوند.

- طبقه‌بندی در عمل برای فراهم کردن جریان مداوم اطلاعاتی استفاده می‌شود که برای پیش، تحلیل و ارزشیابی کارکرد یک اقتصاد در گذر زمان ضروری است. افزون بر کارایی اصلی ISIC در آمار و تحلیل‌های اقتصادی، این طبقه بندی به طور روزافزون برای هدف‌های اداری، همچون گردآوری مالیات، صدور پروانه کسب و کار و غیره، مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- بازنگری چهارم ISIC مربوط بودن طبقه‌بندی را با بازتاب بهتر ساختار کنونی اقتصاد جهان، شناسایی فعالیت‌های جدید که در بیست سال گذشته پدید آمده‌اند و آسان کردن مقایسه‌های بین‌المللی با افزایش مقایسه‌پذیری با طبقه‌بندی‌های محلی موجود، افزایش می‌دهد.
- دامنه ISIC به طور کلی در برگیرنده فعالیت‌های تولیدی، یعنی فعالیت‌های اقتصادی در محدوده تولید سیستم حساب‌های ملی (SNA)^۶، است. چند مورد استثنا افزوده شده است تا امکان طبقه بندی فعالیت‌هایی فراهم شود که فراتر از محدوده تولیدند ولی برای سایر انواع گوناگون آمار، اهمیت دارند.
- فعالیت‌های اقتصادی به ساختاری سلسله‌مراتبی دارای چهار سطح از رسته‌های متقابلاً ناسازگار تقسیم شده‌اند که گردآوری، ارائه و تحلیل داده‌ها را در سطح تفصیلی اقتصاد به شکل استاندارد و قابل مقایسه بین‌المللی، آسان می‌سازد. رسته‌های بالاترین سطح، بخش نامیده می‌شوند که رسته‌هایی هستند که با حروف الفبا کدگذاری شده‌اند تا تحلیل اقتصادی را ساده کنند.
- بخش‌ها تمام طیف فعالیت‌های تولیدی را به گروه‌بندی‌های گسترده‌ای همچون «کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری» (بخش A)، «تولیدات صنعتی» (بخش C) و «اطلاعات و ارتباطات» (بخش J) تقسیم می‌کنند. طبقه‌بندی سپس به رسته‌هایی به ترتیب جزئی‌تر سازمان یافته است که با عددها کدگذاری شده‌اند: قسمت‌ها دو رقمی، گروه‌ها سه رقمی و در جزئی‌ترین سطح، طبقه‌ها چهار رقمی.
- این طبقه‌بندی برای طبقه‌بندی کردن واحدهای آماری، همچون کارگاه‌ها یا بنگاه‌های اقتصادی، بر حسب فعالیت اقتصادی که به طور عمده به آن می‌پردازند استفاده می‌شود. در هر سطح از ISIC، هر واحد آماری تنها به یک کد ISIC نسبت داده می‌شود. مجموعه‌ای از واحدهای آماری که در یک

^۶ SNA سال ۱۹۹۳ در سال ۲۰۰۸ بازنگری شده است. در مدت آماده‌سازی ISIC, Rev.4 مفهوم‌های جدیدی در ویرایش SNA مد نظر قرار گرفته‌اند. همه توضیح‌ها پیرامون SNA به نسخه آماده شده در سال ۲۰۰۸ اشاره دارند. ولی، از آن جایی که آخرین نسخه چاپ شده (SNA 2008) در هنگام آماده کردن این مقدمه در دسترس نبود، هیچ گونه ارجاع به بند یا فصل خاصی از SNA 2008 ممکن نبوده است.

رسته ISIC طبقه‌بندی می‌شوند اغلب به نام یک فعالیت خوانده می‌شوند، مانند «فعالیت مبلمان» که به همه واحدهایی گفته می‌شود که در قسمت ۳۱ از ISIC (تولید مبلمان) طبقه‌بندی شده‌اند. این رسته‌بندی یا تقسیم‌بندی استاندارد شده مجموعه‌ای کامل از واحدهای تولیدی یک اقتصاد، ISIC را به ابزاری مهم برای آمارهای اقتصادی - اجتماعی تبدیل می‌کند که باید در مطابقت با سیستم تولیدی اقتصاد تنظیم شوند.

۳-۱- اصول، تعریف‌ها و قواعد طبقه‌بندی

- همه رسته‌ها در هر سطح این طبقه‌بندی متقابلاً ناسازگارند. اصول و معیارهایی که برای تعریف و توصیف این رسته‌ها استفاده شده‌اند نسبت به نسخه‌های پیشین ISIC تغییر نکرده‌اند و بر اساس درونداهای کالاها، خدمات و عامل‌های تولید؛ فرایند و فناوری تولید؛ مشخصه‌های برونداد و استفاده‌هایی که از بروندادها به عمل می‌آید متکی هستند. فعالیت‌های اقتصادی که از لحاظ این معیارها شبیه‌اند با هم در رسته‌های ISIC گروه‌بندی شده‌اند. در جزئی‌ترین سطح طبقه‌بندی، برای تعریف هر یک از طبقه‌های ISIC، به ویژه در طبقه‌های مربوط به خدمات، ارجحیت به فرایند و فناوری تولید داده شده است. در سطح‌های بالاتر، مشخصه‌های بروندادها و استفاده‌ای که از بروندادها می‌شود برای ایجاد رسته‌های تجمعی که برای تحلیل سودمندترند از اهمیت بیشتری برخوردار می‌شوند. برای بسیاری از هدف‌های تحلیلی و به دلیل پیوستگی تاریخی، به کارگیری سخت‌گیرانه این معیارها سودمند از آب در نیامده است. بنابراین وزنی که به هر یک از این معیارها داده شده است همواره در طبقه‌بندی تغییر خواهد کرد. افزون بر این، ملاحظه‌های کاربردی، همچون سازمان‌دهی تولید اقتصادی در بیش‌تر کشورها و نیاز به پایداری طبقه‌بندی، از عامل‌هایی هستند که بر چگونگی تعریف رسته‌ها در سطح‌های مختلف طبقه‌بندی تأثیرگذار بوده‌اند.
- در عمل، اغلب ممکن است یک واحد آماری (صرف نظر از این که چه قدر دقیق تعریف شده است) به انواع گوناگونی از فعالیت‌ها مشغول باشد، که ممکن است به یکدیگر مربوط باشند یا به طور کامل مستقل از یکدیگر باشند. برای یافتن یک کد تکی ISIC برای این واحدها، ISIC مجموعه‌ای از قواعد را فراهم کرده است که باید در فرایند طبقه‌بندی یک واحد معین به کار گرفته شوند.

۴-۱- هماهنگی با سیستم‌های دیگر طبقه‌بندی آماری

- ISIC از جایگاهی مرکزی در میان طبقه‌بندی‌های فعالیت‌های اقتصادی موجود، و همچنین طبقه‌بندی‌های اقتصادی دیگر همچون آن‌هایی که به فرآورده‌ها مربوط هستند، برخوردار است. ISIC استاندارد مورد پذیرش بین‌المللی را برای رسته‌بندی واحدهای تولیدی درون یک اقتصاد، که

مقایسه داده‌ها در سطح‌های ملی و بین‌المللی را میسر می‌سازد را فراهم می‌کند. در طول فرایند بازنگری چهارم ISIC توجه ویژه‌ای به بهبود پیوندهای میان طبقه‌بندی‌های فعالیتی موجود، به ویژه در سطح محلی، شده است تا مقایسه داده‌های بین‌المللی در آینده آسان شود. در طول این بازنگری، یک بررسی از طبقه‌بندی‌های فعالیتی دیگر انجام شد و تغییرهای بعدی در ISIC به این دلیل ایجاد شد تا این طبقه‌بندی‌های موجود هر چه بیش‌تر با ISIC هماهنگ شوند. این هماهنگی به تصویب مفهوم‌های نوینی در ISIC انجامید که در طبقه‌بندی‌های دیگر ایجاد و آزمایش شده بودند. همچنین تعریف هر یک از رسته‌ها (در ISIC و طبقه‌بندی‌های دیگر) بررسی شدند تا مقایسه پذیری این طبقه‌بندی‌ها با ISIC افزایش داده شود.

- هماهنگی ISIC با طبقه‌بندی‌های دیگری که پیوند مفهومی با تمام یا بخشی از ساختار اقتصاد دارند نیز در فرایند ایجاد ISIC, Rev. 4 در نظر گرفته شده است. این مورد به ویژه به طبقه‌بندی‌های فرآورده‌ها مربوط می‌شود.

۵-۱- پذیرش بین‌المللی ISIC

- ISIC با مشاوره و همکاری جدی همه گروه‌های ذی‌نفع - اداره‌های ملی آمار، سازمان‌های بین‌المللی، دانشگاهیان و غیره، تهیه شده است. در طول این فرایند بازنگری فراگیر، این امکان ایجاد شد که مشخصه‌هایی در ISIC گنجانده شوند که آن را برای بیش‌تر کشورهای جهان سودمند و جذاب کنند. ISIC به عنوان الگو و استاندارد بین‌المللی در ایجاد و یا تطبیق طبقه‌بندی‌های فعالیتی ملی به کشورها توصیه می‌شود.
- با این که ISIC با توجه به رسته‌بندی فعالیت‌های اقتصادی برای حساب‌های ملی و هدف‌های تحلیل اقتصادی دیگر ایجاد شده است، استفاده از آن به گردآوری، جدول‌بندی، تحلیل و ارائه داده‌ها برای کاربردهای گوناگون اجتماعی و زیست محیطی، همچون پیوند میان بخش‌های اقتصاد، آموزش و بهداشت و نیز محیط زیست، در سطح ملی و بین‌المللی نیز گسترش می‌یابد. افزون بر این، در سطح ملی، ISIC و نسخه‌های ملی آن بیش از پیش برای هدف‌های اداری و بازرگانی، همچون رسته‌بندی درآمد و هزینه، مورد استفاده واقع می‌شوند.
- بیش‌تر کشورهای جهان از نسخه‌های قبلی ISIC، چه به طور مستقیم و چه از طریق اقتباس‌های ملی منطبق با آن، استفاده کرده‌اند. انتظار می‌رود که بازنگری چهارم ISIC نیز به ایفای این نقش به عنوان تنها طبقه‌بندی فعالیتی مورد پذیرش کامل بین‌المللی ادامه دهد. جدا از شمار روزافزون کشورهایی که طبقه‌بندی‌های فعالیتی ملی خود را بر اساس ISIC اقتباس کرده‌اند یا می‌توانند اطلاعات آماری خود را بر اساس ISIC ارائه کنند، طبقه‌بندی مزبور توسط سازمان‌های بین‌المللی

بسیاری هنگام انتشار و تحلیل داده‌های آماری بر حسب فعالیت اقتصادی استفاده می‌شود. این سازمان‌ها شامل سازمان ملل متحد و هیئت‌های تخصصی آن، سازمان جهانی کار (ILO)، سازمان خواربار و کشاورزی سازمان ملل متحد (FAO)، سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد (UNESCO)، سازمان توسعه صنعتی سازمان ملل متحد (UNIDO)، صندوق بین‌المللی پول (IMF)، بانک جهانی و نهادهای بین‌المللی دیگر هستند.

- ISIC با عملکرد خود به عنوان طبقه‌بندی مرجع مورد پذیرش بین‌المللی برای فعالیت‌های اقتصادی و با پیوند استواری که با دیگر طبقه‌بندی‌های فعالیتی موجود دارد، می‌تواند ابزاری مؤثر برای هماهنگ سازی آمارهای اقتصادی باشد.

۱-۶-۱- اصول بنیادی طبقه‌بندی

۱-۶-۱- هدف و ماهیت طبقه‌بندی

۱. ملاحظات کلی

- در مطالعه پدیده‌های اقتصادی، همواره ممکن نیست که همه عناصرها هم‌زمان مد نظر قرار بگیرند. عناصر ویژه‌ای باید برای هدف‌های تحلیل انتخاب و بنا بر مشخصه‌های خاصی گروه‌بندی شوند. بنابراین همه پدیده‌های اقتصادی که قرار است به شکل آمار توصیف شوند به طبقه‌بندی سیستماتیک نیاز دارند. طبقه‌بندی‌ها، به تعبیری، سیستم زبان‌هایی هستند که برای ارتباط درباره پدیده‌های مورد نظر و پردازش آماری آن‌ها استفاده می‌شود. طبقه‌بندی‌ها جامعه داده‌های آماری را به رسته‌هایی تقسیم می‌کنند که تا حد امکان از لحاظ ویژگی‌هایی که موضوع آمار مورد نظر هستند همگن‌اند.
- هدف آن است که ISIC، یک طبقه‌بندی استاندارد فعالیت‌های تولیدی باشد. هدف اصلی آن ارائه مجموعه‌ای از رسته‌های فعالیتی است که بتوان از آن برای گردآوری و ارائه آمار مربوط به چنین فعالیت‌هایی بهره گرفت. پس، مقصود ISIC ارائه این مجموعه از رسته‌های فعالیت به گونه‌ای است که بتوان واحدهای مستقل را طبق نوع فعالیت اقتصادی که انجام می‌دهند طبقه‌بندی کرد. تعریف کردن رسته‌های ISIC تا حد امکان با شیوه سازمان‌دهی فرایند اقتصادی در واحدها و شیوه توصیف این فرایند در آمارهای اقتصادی در ارتباط است.
- ISIC، رسته‌هایی برای طبقه‌بندی واحدها بر حسب فعالیت‌هایی که توسط این واحدها اجرا می‌شوند فراهم می‌کند، ولی به تنهایی رسته‌هایی برای انواع خاصی از واحدها فراهم نمی‌کند. زیربنای (بنیان) این مفهوم به دو دلیل در بازنگری چهارم حفظ شده است. نخست، اگر یک نام یا عنوان در کشورهای مختلف به صورتی متفاوت به کار رفته باشد ممکن است نامگذاری واحدهای واقعی گنگ

باشد. برای مثال، «هیئت آموزش» ممکن است در کشورهای گوناگون، وظایف کاملاً متفاوتی داشته باشد و فعالیت‌های کاملاً متفاوتی را انجام دهد. مثال دیگر کاربرد واژه «کافی‌نت» است. در برخی موارد، این واژه به رستورانی گفته می‌شود که به عنوان خدمات رفاهی برای مشتریان خود دسترسی به اینترنت (باسیم یا بی‌سیم) را فراهم می‌کند. در جایی دیگر به یک مرکز خدمات بازرگانی گفته می‌شود که برای مدتی مشخص به مشتریان امکان کار با رایانه همراه با دسترسی به اینترنت و فعالیت‌های مربوط را فراهم می‌کند و باز در جایی دیگر به واحدی گفته می‌شود که خدمات تفریحی را با ارائه بازی‌های رایانه‌ای با قابلیت استفاده در اینترنت ارائه می‌کند. چنین اصطلاح‌هایی ممکن است از کشوری به کشور دیگر و از منطقه‌ای به منطقه‌ای دیگر تغییر کنند. پس، ایجاد رسته‌هایی برای «هیئت آموزش» یا «کافی‌نت» ممکن است منجر به طبقه‌بندی واحدها در طبقه‌ای یکسان شود که نباید مقایسه شوند. دلیل دوم این که نام یا عنوان یک واحد ممکن است فعالیت انجام شده توسط آن واحد را بازتاب ندهد. برای مثال، کارگاه کشتی‌سازی معمولاً به ساخت کشتی می‌پردازد. ولی، از همان زیرساخت می‌توان برای پیاده کردن اجزای کشتی نیز استفاده کرد. اگر چنین کارگاهی بیش‌تر به پیاده کردن اجزای کشتی‌ها مشغول باشد، نباید در همان طبقه‌ای جای بگیرد که سایر واحدهای سازنده کشتی در آن هستند. پس، طبقه‌بندی یک واحد بر اساس مشخصه‌های آن به عنوان یک «کارگاه کشتی‌سازی» (مثلاً بر پایه تجهیزات سرمایه‌ای موجود) مبهم خواهد بود. مثال دیگر پمپ بنزین‌هایی هستند که یک فروشگاه غذای آماده را نیز اداره می‌کنند. طبقه «پمپ بنزین دارای فروشگاه غذای آماده» طبقه‌بندی آسان چنین واحدهایی را بر اساس ظاهر آن‌ها ممکن می‌سازد؛ ولی فعالیت واقعی انجام شده را نشان نخواهد داد. در ISIC، چنین واحدی بر اساس فعالیت اصلی آن طبقه‌بندی می‌شود، که در «خرده‌فروشی سوخت خودرو» یا «خرده‌فروشی در فروشگاه‌های غیر تخصصی با فراوان‌تر بودن غذا، نوشیدنی یا تنباکو» جای خواهد گرفت. با این که هر دو گزینه مزیت‌هایی دارند، ولی در ISIC از روشی ثابت برای طبقه‌بندی بر اساس فعالیت‌های انجام شده پیروی شده است. صرف نظر از مورد بالا، در برخی موارد از یک توصیف نوع واحد استفاده شده است، مانند طبقه‌های جدید ISIC که از دامنه پیشین طبقه‌بندی فراتر می‌روند.

- در این چارچوب، بهتر این بود که در ISIC به شمار فعالیت‌های ممکن، رسته وجود داشت یا هر واحد تولیدی تنها یک فعالیت انجام می‌داد تا هر واحد بدون هیچ بحثی در یک رسته خاص جای می‌گرفت. ولی به دلایل کاربردی، ISIC می‌تواند تنها شمار محدودی رسته داشته باشد. انجام تنها یک فعالیت اغلب ممکن است با سازمان‌دهی فعالیت‌ها و در نتیجه در روش‌های حسابداری مغایرت داشته باشد. افزون بر این، برخی از انواع داده‌ها، همانند داده‌های مالی، در واحدهایی که چندین فعالیت اقتصادی انجام می‌دهند اغلب تنها برای کل آن واحد موجودند و در نتیجه از لحاظ فعالیت

اقتصادی همگن نیستند. جنبه دیگر همگنی توزیع در منطقه‌های جغرافیایی است، که به ویژه برای آمارهای منطقه‌ای اهمیت دارد. با این که جنبه جغرافیایی، در اصل، ارتباط چندانی با طبقه‌بندی فعالیت‌ها ندارد، بر شکل‌گیری واحدهای آماری تأثیر بسزایی دارد. بنابراین، همگنی واحدها هم به فعالیت و هم به محل استقرار مربوط می‌شود.

- گاهی اوقات نیاز به همگنی و موجود بودن داده‌ها با یکدیگر در تضادند، زیرا هر چه واحد کوچک‌تر یا همگن‌تر باشد، امکان در دسترس بودن داده‌های مورد نیاز کم‌تر می‌شود. پیشنهاد می‌شود این مشکل با استفاده از واحدهای مختلف برای آمارهای متفاوت حل شود که به صورتی تعریف شده باشند که هر واحد بزرگ‌تر، متشکل از تعدادی واحدهای کامل کوچک‌تر باشد. در نتیجه، حتی در صورت استفاده از واحدهای مختلف، می‌توان میان آمارهای گوناگون مقایسه‌هایی انجام داد.
- میزان جزییات لازم در طبقه‌بندی داده‌ها بر اساس نوع فعالیت اقتصادی از کشوری به کشور دیگر متفاوت است. تفاوت شرایط جغرافیایی و تاریخی و میزان توسعه صنعتی و سازمان‌دهی فعالیت‌های اقتصادی، به تفاوت‌هایی در میزان تفصیل جزییاتی می‌انجامد که کشورهای گوناگون برای طبقه‌بندی داده‌های خود بر حسب نوع فعالیت اقتصادی، ضروری یا شدنی تشخیص می‌دهند. جزییات مورد نیاز برای تحلیل‌های ملی، اغلب از جزییات لازم یا امکان‌پذیر برای هدف‌های مقایسه بین‌المللی بیش‌تر است.

۲. دامنه طبقه‌بندی

- ISIC یک طبقه‌بندی بر اساس نوع فعالیت اقتصادی است و به این دلیل، دامنه آن در طول زمان محدود به طبقه‌بندی واحدهایی بوده است که به تولید اقتصادی، چنان که SNA تعریف کرده است می‌پردازند، که می‌گوید: «تولید اقتصادی، فعالیتی است که تحت مسئولیت، کنترل و مدیریت یک واحد سازمانی انجام می‌شود که از دروندادهای کار، سرمایه و کالاها و خدمات برای تولید برون‌داد کالاها و خدمات استفاده می‌کند.»^۷
- دامنه این نسخه از ISIC با حدود تولید سیستم حساب‌های ملی تعریف شده است، به جز یک مورد استثنا در فعالیت‌های طبقه ۹۸۲۰ ISIC (فعالیت‌های تولید خدمات غیر قابل تفکیک خانوارهای خصوصی برای استفاده خود). این نوع فعالیت، در ترکیب با طبقه ۹۸۱۰ (فعالیت‌های تولید

^۷ SNA هنوز هم تنها به کالاها و خدمات اشاره می‌کند و به طور آشکار وجود فرآورده‌هایی که با تعریف‌های دقیق کالا یا خدمت در آن طبقه‌بندی مطابق نیستند را نمی‌پذیرد. ولی، اکنون CPC بازنگری شده چنین فرآورده‌هایی را به رسمیت می‌شناسد و بررسی مفصل‌تری پیرامون آن‌ها دارد. هنگامی که در ISIC به فرآورده‌ها یا تولید اقتصادی اشاره می‌کنیم، از این تعریف گسترده‌تر «کالاها و خدمات» استفاده می‌کنیم.

کالاهای غیر قابل تفکیک خانوارهای خصوصی برای استفاده خود)، برای اندازه‌گیری فعالیت‌های تأمین معاش خانوارها که از راه‌های دیگر نمی‌توان آن‌ها را در طبقه‌بندی جای داد به کار می‌رود. ولی، این رسته‌ها تنها زیرمجموعه‌ای از کل خانوارها را پوشش می‌دهند، زیرا خانوارهایی که فعالیت‌های اقتصادی آن‌ها به وضوح قابل شناسایی است (چه فعالیت برای بازار باشد و چه برای استفاده نهایی خود) در بخش‌های دیگر ISIC طبقه‌بندی می‌شوند. این دو رسته برای هدف‌های ویژه‌ای مانند آمارگیری‌های نیروی کار طراحی شده‌اند تا ترکیب‌هایی از فعالیت‌های خانوار را پوشش دهند که نسبت دادن آن‌ها به یک رسته تکی ISIC به روش‌های دیگر دشوار یا ناممکن می‌بود. این دو رسته معمولاً در آمارگیری‌های بازرگانی استفاده نمی‌شوند.

۳. تفاوت با انواع دیگر طبقه‌بندی

- ISIC یک طبقه‌بندی بر اساس نوع فعالیت تولیدی است، نه یک طبقه‌بندی کالاها و خدمات. فعالیت انجام شده توسط یک واحد، نوع تولیدی است که به آن اشتغال دارد. فعالیت یاد شده، صنعت مشخصه‌ای است که واحد بر طبق آن، همراه با واحدهای دیگر گروه‌بندی می‌شود تا رشته‌های فعالیتی را تشکیل دهد. یک رشته فعالیت به صورت مجموعه‌ای از تمام واحدهای تولیدی تعریف می‌شود که به طور عمده به یک فعالیت تولیدی یکسان یا مشابه می‌پردازند.
- ماهیت و هدف ISIC به طور مشخص با طبقه‌بندی کالاها و خدمات، مالکیت، واحدهای سازمانی یا انواع دیگر طبقه‌بندی‌ها تفاوت دارد.
- از آن جایی که به طور کلی برقراری تطبیق یک به یک میان فعالیت‌ها و محصولات امکان‌پذیر نیست، ISIC برای سنجش داده‌های تولید در هیچ سطحی از جزئیات طراحی نشده است. بدین منظور، یک طبقه‌بندی جداگانه به نام طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC) وجود دارد. با این که هر رسته CPC با ارجاع به طبقه‌ای از ISIC همراه است که بیش‌تر کالاها یا خدمات در آن طبقه تولید می‌شوند (معیار منشاء فعالیت)، این به آن معنی نیست که همه واحدهای تولیدکننده این کالاها یا خدمات در این جا طبقه‌بندی می‌شوند. بر عکس، طبقه‌بندی محصولات بر اساس مشخصه‌های ذاتی کالاها یا ماهیت خدمات استوار است، به ساختاری برای طبقه‌بندی می‌انجامد که با ساختار استفاده شده برای ISIC متفاوت است.
- با وجود آن چه گفته شد، اغلب استفاده از طبقه‌بندی بروندها در CPC به عنوان ابزاری برای شناسایی فعالیت اصلی یک واحد، امکان‌پذیر است.
- ISIC از لحاظ نوع مالکیت یک واحد تولید، نوع سازمان حقوقی یا نحوه عملیات، هیچ گونه تمایزی قائل نمی‌شود زیرا چنین معیارهایی به مشخصه‌های خود فعالیت ارتباطی ندارند. واحدهایی که به یک نوع فعالیت اقتصادی، اشتغال دارند، صرف نظر از این که واحدهای مزبور بنگاه‌های اقتصادی به

ثبت نرسیده، (بخشی از) بنگاه‌های اقتصادی به ثبت رسیده یا واحدهای دولتی باشند، از خارج کنترل شوند یا دارای یک بنگاه اقتصادی مادر باشند که از بیش از یک کارگاه باشد، در یک رشته ISIC طبقه‌بندی می‌شوند. پس، پیوند محکمی میان ISIC و طبقه‌بندی بخش‌های سازمانی در SNA وجود ندارد.

- به همین ترتیب، واحدهای تولیدات صنعتی بر اساس نوع فعالیت اقتصادی اصلی که به آن اشتغال دارند طبقه‌بندی می‌شوند، صرف نظر از این که کار با نیروی ماشین‌آلات یا به صورت دستی در یک کارخانه یا در یک خانوار انجام شود. تفاوت‌گذاری میان روش‌های تولید سنتی و مدرن معیاری برای ISIC نیست، هر چند که این تفاوت‌گذاری ممکن است برای بعضی آمارها سودمند باشد. در مواردی که واحدهای کالاهای ساخته شده را به نام خود می‌فروشد ولی تولید واقعی (به طور کامل یا ناقص) در واحدهای دیگر از خارج منبع‌یابی شده است ملاحظاتی ویژه ضروری است.
- علاوه بر این، ISIC میان تولید رسمی و غیر رسمی یا میان تولید قانونی و غیر قانونی، تفاوتی نمی‌گذارد. طبقه‌بندی‌هایی که بر اساس نوع مالکیت قانونی، نوع سازمان‌دهی یا نحوه عملیات هستند می‌توانند مستقل از طبقه‌بندی بر اساس نوع فعالیت اقتصادی ساخته شوند. مقایسه متقاطع طبقه‌بندی با ISIC می‌تواند اطلاعات اضافی سودمندی فراهم کند.
- به طور کلی، ISIC تفاوتی میان فعالیت‌های بازار و غیر بازار قائل نمی‌شود. ولی، باید تأکید شود که این تفاوت‌گذاری همچنان یک ویژگی مهم در سیستم حساب‌های ملی (SNA) است. تفکیک فعالیت‌های اقتصادی بر طبق این اصل در هر حالتی که اطلاعات در زمینه ارزش افزوده فعالیت‌هایی جمع‌آوری می‌شود که چه بر مبنای بازار و چه غیر بازار اجرا می‌شوند مفید است. پس این معیار باید با رشته‌های ISIC به صورت متقاطع طبقه‌بندی شود. خدمات غیر بازار، بیش‌تر توسط سازمان‌های دولتی یا مؤسسه‌های غیر انتفاعی ارائه می‌شوند که به خانوارها در زمینه‌های آموزش، بهداشت، مددکاری اجتماعی و غیره خدمات‌رسانی می‌کنند.

۲-۶-۱- اصول استفاده شده در تشکیل طبقه‌بندی

- اصول و معیارهای استفاده شده برای تعریف و تعیین رشته‌های طبقه‌بندی به عوامل زیادی بستگی دارد، همچون کاربردهای (احتمالی) طبقه‌بندی و موجود بودن اطلاعات. این معیارها به تناسب تفصیل اطلاعات مورد نظر نیز تغییر می‌کنند. در یک طبقه‌بندی فعالیت‌ی، برای معیارهای سطوح تفصیلی‌تر، شباهت‌های عملی فرایند تولید واقعی در نظر گرفته می‌شود. در حالی که برای سطوح کمتر تفصیلی طبقه‌بندی، توجه به شباهت‌های فرایند به ندرت لزوم دارد.

- ISIC بر پایه یک چارچوب مفهومی تولید - محور یا عرضه - مبنا ساخته شده است که واحدهای تولیدی را بر پایه شباهت‌های فعالیت اقتصادی و با در نظر گرفتن دروندادها، فرایند و فناوری تولید، مشخصه‌های برون‌داد و استفاده‌ای که از برون‌دادها می‌شود، در رشته فعالیت‌های تفصیلی، گروه‌بندی می‌کند. وزن‌هایی که به این نوع معیارها داده می‌شود ممکن است از یک رشته به رشته دیگر و میان سطوح مختلف طبقه‌بندی، متفاوت باشد. هدف از معیارها اطمینان از این بوده است که در بیش‌تر مواقع استفاده از طبقه‌های ISIC برای طبقه‌بندی فعالیتی کارگاه‌ها، عملی باشد و واحدهایی که در هر طبقه جای می‌گیرند تا جای ممکن از لحاظ نوع فعالیتی که انجام می‌دهند همانند باشند.
- به طور کلی، بازنگری چهارم ISIC تلاش کرده است که رهیافت پایدارتری را به کار گیرد، یعنی از فرایند تولید برای تعریف رشته‌ها در جزئی‌ترین سطح، استفاده کند. بدین شکل، فعالیت‌هایی که از فرایند و فناوری مشابه برای تولید کالاها یا خدمات استفاده می‌کنند، با یکدیگر در یک گروه قرار می‌گیرند. ولی، همانند موارد بسیار زیاد دیگر، نیاز شدید به پیوستگی، یعنی مقایسه‌پذیری با نسخه‌ای پیشین طبقه‌بندی، ممکن است تغییرهایی را که می‌توانند از لحاظ کاربرد پایدار چنین قاعده‌ای به عمل آیند تحت الشعاع قرار دهند.
- علاوه بر این، در چند مورد مشابه از قبیل تولید مواد غذایی، تولید ماشین‌آلات و تجهیزات یا رشته فعالیت‌های خدماتی، همبستگی جنبه‌های گوناگون فعالیت‌ها، چنان زیاد است که نیاز به وزن دادن به معیارها یا محدود کردن آن‌ها تنها به فناوری تولید، اصلاً پیش نمی‌آید.
- از آن جایی که علاقه زیادی به ارتباط دادن فعالیت‌ها و برون‌دادهای آن‌ها وجود دارد، طبقه‌های ISIC به گونه‌ای تعریف شده‌اند که تا جایی که امکان دارد دو شرط زیر برآورده شوند:
 (الف) تولید آن رشته از کالاها و خدماتی که مشخصه یک طبقه معین است، قسمت عمده برون‌داد واحدهای طبقه‌بندی شده در آن طبقه محسوب می‌شود؛
 (ب) هر طبقه، واحدهایی را در خود جای داده است که قسمت عمده رشته کالاها و خدمات مشخصه آن را تولید می‌کنند.
- این شرط‌ها به این دلیل لازم‌اند که کارگاه‌ها یا واحدهای مشابه بتوانند به نحو یکسان و به سهولت، بر حسب نوع فعالیت اقتصادی طبقه‌بندی شوند و واحدهایی که در یک طبقه معین قرار می‌گیرند تا آن جا که امکان‌پذیر است به یکدیگر شبیه باشند.
- این دو شرط محدودیت‌هایی برای تفصیل طبقه‌بندی که می‌توان در طبقات ISIC به آن دست یافت تعیین می‌کند. این طبقه‌ها بایستی از لحاظ فعالیت‌هایی تعریف شوند که کارگاه‌ها معمولاً در کشورهای مختلف دنیا به آن می‌پردازند. در عمل، کارگاه‌ها ممکن است شماری فعالیت‌های مختلف

داشته باشند و دامنه این فعالیت‌ها از واحدی به واحد دیگر متفاوت خواهد بود هر چند که به همان نوع کلی فعالیت اقتصادی اشتغال دارند. این تفاوت‌ها در مورد کارگاه‌های درون یک کشور وجود خواهد داشت و در مورد کارگاه‌های واقع در کشورهای مختلف مشخص‌تر خواهد بود. لازم است تأکید شود که این واقعیت که سازمان‌دهی تولید از کشوری به کشور دیگر فرق می‌کند، این احتمال را به وجود می‌آورد که طبقه‌های ISIC، ساختار تولید را در هر کشور تکی بازتاب ندهد.

- یک ملاحظه مهم دیگر در تشکیل رسته‌ها در طبقه‌بندی ISIC، اهمیت نسبی فعالیت‌هایی بود که باید در طبقه‌بندی گنجانده می‌شدند. به طور کلی، برای انواع فعالیت‌هایی که در بیش‌تر کشورها رواج دارند، یا از اهمیت ویژه‌ای در اقتصاد جهانی یا در سطح منطقه‌ای برخوردارند، طبقه‌های مجزا در نظر گرفته شده‌اند.
- بر خلاف طبقه‌های ISIC، فرایند و فناوری واقعی استفاده شده برای تولید، به عنوان معیاری برای گروه‌بندی فعالیت‌ها در سطح‌های متراکم‌تر، کم اهمیت‌تر می‌شود. در سطح بخش، قسمت و گروه، نه تنها مشخصه‌های کلی کالاها و خدمات تولید شده، بلکه استفاده بالقوه آمارها، مثلاً در SNA، اهمیت بیش‌تری پیدا می‌کنند. دامنه انواع فعالیت‌هایی که بیش‌تر تحت یک مالکیت یا کنترل انجام می‌شوند، و تفاوت‌های بالقوه در مقیاس و سازمان‌دهی فعالیت‌ها و نیازهای سرمایه‌ای و امور مالی که میان بنگاه‌های اقتصادی وجود دارد نیز مورد توجه قرار گرفته است. سرانجام، از الگوهای موجود برای رسته‌ها در سطوح گوناگون طبقه‌بندی‌های ملی به عنوان معیاری اضافی برای ایجاد قسمت‌ها و گروه‌های ISIC استفاده شده است.

۳-۶-۱- ساختار و سیستم کدگذاری طبقه‌بندی

- بازنگری چهارم ISIC در همه سطح‌ها از جزئیات بسیار بیش‌تری نسبت به نسخه‌های قبلی طبقه‌بندی برخوردار است. این افزایش جزئیات در پاسخ به درخواست تولیدکنندگان و کاربران آمار بوده است. ولی، سیستم اصلی کدگذاری طبقه‌بندی تغییری نکرده است.
- نیازمندی‌های تازه‌ای که در طول بازنگری چهارم به وجود آمده‌اند، الزامی برای ایجاد رسته‌های بیش‌تر در بالاترین سطح (سطح بخش)، به ویژه برای فعالیت‌های خدماتی بوده‌اند. از آن جا که شمار بخش‌ها بیش از ۱۰ بخش است، همانند ویرایش قبلی ISIC، به استفاده از حروف بزرگ برای کدگذاری بخش‌ها استفاده شده است تا از تغییر ساختار کدگذاری ISIC به ساختاری پنج سطحی پیشگیری شود.
- با این که نیاز به رسته‌های سطح - بالای بیش‌تر، بسیار بارز بود، معلوم شد که برای برخی هدف‌های خاص، ساختاری سطح بالا با رسته‌های کم‌تر، قاعدتاً ۱۰ رسته لازم است. با این که این موضوع در

جای دیگر طبقه‌بندی، بیش‌تر پیگیری شد، تصمیم گرفته شد که این ساختار سطح بالا، بخشی از ساختار کدگذاری ISIC نباشد و در نتیجه ساختار کدگذاری چهار سطحی نسخه قبلی طبقه‌بندی حفظ شود.

- نام‌های اختصاص داده شده به رسته‌ها در سطوح مختلف ISIC, Rev.4 نسبت به نام‌های بازنگری قبل تغییری نکرده‌اند. رسته‌های جدول‌بندی، که با حروف نشان داده شده‌اند، «بخش»؛ رسته‌های دو رقمی «قسمت»؛ رسته‌های سه‌رقمی «گروه» و رسته‌های چهار رقمی «طبقه» نامیده شده‌اند. همانند نسخه قبلی ISIC، استفاده از حروف برای سطح بخش در طبقه‌بندی ISIC با استفاده از سیستم کاملاً عددی در سطح قسمت (دو رقمی)، گروه (سه‌رقمی) و طبقه (چهار رقمی) کامل شده است.^۸
- با این که برخی رسته‌ها در ISIC نسبت به بازنگری قبل، تغییری نکرده‌اند، برخی دیگر تجزیه شده‌اند تا وزن مناسب به فعالیت‌های جدید داده شود و سطح رسته‌های موجود اغلب بالاتر برده شده است.
- در بالاترین سطح ISIC، برخی بخش‌ها را می‌توان با نسخه قبل طبقه‌بندی به آسانی مقایسه کرد. متأسفانه، معرفی چند مفهوم تازه در سطح بخش در ISIC (مانند بخش L «اطلاعات و ارتباطات») مقایسه کلی آسان میان بازنگری چهارم ISIC و نسخه پیشین طبقه‌بندی را ناممکن می‌سازد.
- به دلیل افزایش تعداد رسته‌های دو رقمی، قسمت‌ها به طور متوالی کدگذاری شده‌اند. ولی فاصله‌هایی ایجاد شده است تا به کشورها اجازه داده شود که بدون تغییر کامل کدگذاری ISIC، رسته‌هایی در سطح قسمت وارد کنند. این فاصله‌ها در بخش‌هایی ایجاد شده‌اند که نیاز به قسمت‌های اضافی در سطح ملی، احتمال بروز بیش‌تری دارد. برای این منظور، کد قسمت‌های زیر استفاده نشده باقی مانده‌اند: ۰۴، ۰۳۴، ۰۴۰، ۰۴۴، ۰۴۸، ۰۵۴، ۰۵۷، ۰۶۷، ۰۷۶، ۰۸۳ و ۰۸۹.
- با این که برای بخش‌ها از حروف بزرگ لاتین استفاده شده است، عددهای نسبت داده شده به هر رسته ISIC را می‌توان به این شکل خواند: رقم اول و دوم، با یکدیگر، قسمت رسته را نشان می‌دهد؛ سه رقم نخست گروه و همه چهار رقم طبقه را نشان می‌دهند. در حال حاضر ISIC از ۲۱ بخش تشکیل شده است، که سپس در مجموع به ۸۸ قسمت، ۲۳۸ گروه و ۴۱۹ طبقه تقسیم می‌شوند.

^۸ چنین تشخیص داده می‌شود که رابطه‌ی میان بخش‌ها، از یک سو، و قسمت‌ها، گروه‌ها و طبقه‌ها از سوی دیگر، زیاد شهودی نیست، ولی امکان حفظ ساختار چهارسطحی ISIC را فراهم می‌کند. سیستم کنونی از حروف تنها برای بخش‌های سطح بالا استفاده می‌کند، در حالی که کدگذاری و داده‌دهی به طور کامل با سیستم عددی انجام می‌شود. گزینه‌های دیگری که بررسی شده‌اند، همچون یک سیستم کاملاً عددی یا سیستمی که کدهای بخش و طبقه را ترکیب می‌کند (مثلاً A0111)، یا سطح‌های سیستم کدگذاری را افزایش می‌دادند یا خود کد را به پنج رقم می‌رساندند یا ترکیبی از حروف و اعداد می‌شدند که ممکن بود برای داده‌دهی ساده مشکل باشد.

جزئیات اضافه شده منجر به افزایش چشمگیر تعداد این رسته‌ها نسبت به ISIC, Rev.3.1 شده است.

- هر گاه سطحی معین از طبقه‌بندی به رسته‌های سطح تفصیلی‌تر بعدی طبقه‌بندی تقسیم نشده باشد از «۰» برای آن سطح تفصیلی‌تر بعدی استفاده شده است. برای مثال، کد گروه «سایر فعالیت‌های خدمات شخصی» ۹۶۰ است زیرا قسمت «سایر فعالیت‌های خدمات شخصی» (کد ۹۶) به گروه تقسیم نشده است. یا کد طبقه «تولید مبلمان» ۳۱۰۰ است زیرا قسمت «تولید مبلمان» (کد ۳۱) به گروه و به طبقه تقسیم نشده است. طبقه «تولید خمیر کاغذ، کاغذ و مقوا» ۱۷۰۱ کدگذاری شده است زیرا قسمت «تولید کاغذ و فراورده‌های کاغذی» (کد ۱۷) به چند گروه تقسیم نشده، ولی گروه «تولید کاغذ و فراورده‌های کاغذی» (کد ۱۷۰) به چند طبقه تقسیم شده است.^۹

۷-۱- کاربرد طبقه‌بندی

۷-۱-۱- فعالیت‌های اصلی، ثانوی و جنبی

- در ISIC، اصطلاح «فعالیت» برای مشخص کردن فعالیت‌های تولیدی استفاده شده است. این فعالیت‌ها به صورت استفاده از دروندادها (سرمایه، نیروی کار، انرژی و مواد) برای تولید برونداد تعریف می‌شوند. محصولاتی که از انجام فعالیت‌ها حاصل می‌شوند می‌توانند به واحدهای دیگر، منتقل یا فروخته شوند (در مبادله‌های بازار یا غیر بازار)، در انبار ذخیره شوند یا برای استفاده نهایی خود واحدهای تولیدکننده، استفاده شوند.
- برخی فعالیت‌هایی که به شکل جداگانه در ISIC مشخص شده‌اند فرایندهای ساده‌ای هستند که درونداد را به برونداد تبدیل می‌کنند، مانند رنگرزی پارچه؛ در حالی که مشخصه فعالیت‌های دیگر، داشتن مرحله‌های بسیار پیچیده و منسجم، همچون تولید خودرو یا یکپارچه‌سازی سیستم رایانه‌ای است.
- فعالیت اصلی یک واحد مستقل اقتصادی، فعالیتی است که بیش‌ترین سهم را در ارزش افزوده آن واحد، چنان که در روش بالا- پایین مشخص می‌شود ایفا می‌کند. در نتیجه روش بالا- پایین، لازم نیست که فعالیت اصلی، ۵۰ درصد یا بیش‌تر از کل ارزش افزوده یک واحد را به خود اختصاص داده باشد یا حتی ارزش افزوده حاصل از آن از ارزش افزوده همه فعالیت‌های دیگر در آن واحد بیش‌تر

۹ در برنامه‌های رایانه‌ای، عدد «۰» می‌تواند نشان دهنده این نیز باشد که مجموع همه رسته‌های تفصیلی‌تر استفاده شده است. از این رو، کد ۲۸۱۰ را می‌توان برای مجموع کدهای ۲۸۱۱ تا ۲۸۱۹، و کد ۲۰۰۰ برای مجموع کدهای ۲۰۱۱ تا ۲۰۳۰ استفاده کرد. البته این را می‌توان با استفاده از سطح بلافاصله بالاتر طبقه‌بندی نیز به دست آورد، ولی در برخی موارد بهتر است که از یک قالب (مثلاً تعداد رقم‌ها) برای همه کدهای عددی استفاده شود.

باشد؛ هر چند که در بیش‌تر موارد در عمل چنین خواهد بود. محصولات به دست آمده از فعالیت اصلی، یا محصولات اصلی هستند یا محصولات فرعی. محصولات فرعی محصولاتی هستند که ناگزیر همراه با محصولات اصلی تولید می‌شوند (مثل پوست تولید شده هنگام تولید گوشت از طریق کشتار حیوانات).

- فعالیت ثانوی هر فعالیت، فعالیت جداگانه‌ای است که در نهایت محصولاتی برای شخص ثالث تولید می‌کند و فعالیت اصلی واحد مستقل مورد نظر محسوب نمی‌شود. برون‌دادهای فعالیت ثانوی، محصولات ثانوی هستند. بیش‌تر واحدهای مستقل اقتصادی، دست کم چند محصول ثانوی تولید می‌کنند.
- فعالیت‌های اصلی و ثانوی را نمی‌توان بدون پشتیبانی چند فعالیت کمکی، از قبیل حسابداری، حمل و نقل، انبارداری، خرید، تبلیغ فروش، نظافت، تعمیر و نگهداری، امنیت و غیره، انجام داد. دست کم برخی از این فعالیت‌ها در هر واحد مستقل اقتصادی یافت می‌شود. بدین ترتیب، فعالیت‌های جنبی آن‌هایی هستند که برای پشتیبانی فعالیت‌های تولیدی اصلی یک واحد مستقل از طریق تأمین کالاها یا خدمات، به طور کلی یا انحصاری برای استفاده همان واحد مستقل به وجود آمده‌اند.
- باید میان فعالیت‌های اصلی و ثانوی، از یک سو، و فعالیت‌های جنبی، از سوی دیگر، تفاوت‌گذاری شود. برون‌داد فعالیت‌های اصلی و ثانوی، که به ترتیب محصولات اصلی و ثانوی هستند، برای فروش در بازار یا برای استفاده‌های دیگری که از پیش تعیین نشده‌اند تولید می‌شوند؛ برای مثال، ممکن است برای فروش در آینده یا فراوری بیش‌تر نگهداری شوند. فعالیت‌های جنبی برای آسان کردن فعالیت‌های اصلی یا ثانوی واحد مستقل انجام می‌شوند.
- برخی از مشخصه‌های فعالیت‌های جنبی عموماً به نحوه عملکرد مربوط می‌شود و از نحوه عملکرد می‌توان اینگونه فعالیت‌ها را تشخیص داد. از جمله این که همواره کاربرد ستانده فعالیت‌های جنبی در مصارف واسطه همان واحد است و بنابراین هیچگاه بصورت مجزا ثبت نمی‌شوند. با این که بیش‌تر فعالیت‌های کمکی به تولید خدمات می‌پردازند، استثنائاً برخی فعالیت‌های تولید کالا را نیز می‌توان جنبی به شمار آورد. ولی کالاهایی که به این صورت تولید می‌شوند ممکن است به صورت یک قسمت فیزیکی از برون‌داد فعالیت اصلی درنیایند (مانند ابزار کار، داربست و غیره). فعالیت‌های جنبی در مقایسه با فعالیت‌های اصلی تحت پشتیبانی خود، معمولاً در مقیاس نسبتاً کوچکی انجام می‌شوند.
- اگر کارگاهی که فعالیت‌های جنبی را انجام می‌دهد به طور آماری قابل مشاهده باشد، به این معنی که حساب‌های جداگانه برای تولید انجام شده توسط آن، آماده و به راحتی در دسترس باشد، یا اگر

در مکان جغرافیایی متفاوتی از کارگاهی که به آن‌ها خدمت‌رسانی می‌کند قرار داشته باشد، ممکن است بررسی آن به عنوان واحدی جداگانه و تخصیص آن به طبقه‌بندی فعالیتی متنظر با فعالیت اصلی سودمند و پسندیده باشد. ولی، توصیه می‌شود که آمارشناسان در صورت موجود نبودن داده‌های پایه‌ای مناسب، تلاش فوق‌العاده‌ای به عمل نیاورند تا به طور مصنوعی کارگاه‌های جداگانه‌ای برای این فعالیت‌ها ایجاد نکنند.

- با تعریفی که در بند‌های پیش داده شده، فعالیت‌های زیر نباید جنبی تلقی شوند:
 - (الف) تولید کالاها یا خدمات به عنوان بخشی از تشکیل سرمایه ثابت. نوع واحدهایی که بیش از سایرین مشمول این امر قرار می‌گیرند آن‌هایی هستند که به حساب واحد مادر به کارهای ساختمانی می‌پردازند. این رهیافت در مورد رشته فعالیت ساختمان با طبقه‌بندی ISIC، برای واحدهای ساختمانی به حساب خود که داده‌های برای آن‌ها موجود است انطباق دارد؛
 - (ب) تولید برون‌داد که، هرچند توسط فعالیت اصلی یا ثانوی به عنوان محصول واسطه‌ای استفاده می‌شود، قسمت بیش‌تر آن در بازار به فروش می‌رسد؛
 - (ج) تولید کالاهایی که قسمتی فیزیکی از برون‌داد فعالیت اصلی یا ثانوی خواهند بود (برای مثال، تولید جعبه، قوطی حلبی یا مانند آن توسط یکی از قسمت‌های بنگاه اقتصادی برای بسته‌بندی محصولات خود)؛
 - (د) فعالیت‌های تحقیق و توسعه، که در چارچوب SNA بخشی از تشکیل سرمایه ثابت تلقی می‌شوند.

۲-۷-۱- واحدهای آماری

۱. ملاحظه‌های کلی

- آمار اقتصادی، فعالیت‌های معامله‌گران اقتصادی و مبادله‌هایی که میان آن‌ها انجام می‌شود را توصیف می‌کند. در دنیای واقعی، واحدهای اقتصادی که به تولید کالاها و خدمات می‌پردازند از لحاظ ساختارهای حقوقی، حسابداری، سازمانی و عملیاتی متفاوت‌اند. برای ساختن آماری که در همه واحدها سازگار و از لحاظ بین‌المللی قابل مقایسه باشد، لازم است که واحدهای آماری استاندارد تعریف و معین شوند (چه به صورت واحدهای مشاهده و چه به عنوان واحدهای تحلیل) که برای گردآوری داده‌ها، مناسب باشند. هنگامی که واحدهایی که درباره آن‌ها آمارهایی گردآوری می‌شود به طور مشابه تعریف و طبقه‌بندی شده‌باشند، مقایسه‌پذیری آمارها بسیار افزایش می‌یابد.
- واحدهای اقتصادی مشخصه‌های بسیار زیادی دارند و انواع گوناگونی از داده‌ها درباره آن‌ها مورد نیاز است و این داده‌ها را می‌توان به چندین روش طبقه‌بندی نمود که مهم‌ترین آن‌ها طبقه‌بندی بر

اساس (الف) بخش نهادی، (ب) فعالیت و (ج) مکان جغرافیایی هستند. برای طبقه‌بندی واحدهای آماری بر حسب این مشخصه‌ها لازم است که واحدها تا جای ممکن یا از نظر بخش نهادی، یا فعالیت اقتصادی و یا مکان جغرافیایی همگن باشند، و این نکته نقش مهمی در تعریف آن‌ها ایفا می‌کند.

- واحدهای آماری را می‌توان به صورت واحدهایی مستقل تعریف کرد که اطلاعات درباره آن‌ها جست و جو و در نهایت، آمار برای آن‌ها گردآوری می‌شود. این واحدها می‌توانند واحدهای حقوقی یا فیزیکی قابل شناسایی یا سازه‌های آماری باشند.
- واحدهای آماری را می‌توان با پیروی از معیارهای بسیاری تعریف کرد، مانند: معیارهای حقوقی، حسابداری یا سازمانی؛ معیارهای جغرافیایی و معیارهای اقتصادی. اهمیت نسبی این معیارها به نوع واحد مورد نظر بستگی دارد. یک معیار حقوقی یا نهادی به تعریف واحدهایی کمک می‌کند که در اقتصاد قابل شناسایی و قابل تشخیص باشند. در برخی از موارد، لازم است واحدهایی که از نظر حقوقی جدا هستند با هم گروه‌بندی شوند زیرا در سازمان‌دهی خود به میزان کافی مستقل نیستند. برای تعریف برخی از انواع واحدها، باید معیارهای حسابداری و مالی نیز به کار برده شوند. در دسترس بودن معیارهای حسابداری نیازمند آن است که یک واحد نهادی، مجموعه‌ای کامل از حساب‌ها را نگهداری کند. در مورد معیارهای سازمانی یک بنگاه اقتصادی، مشخصه تعریف‌کننده آن است که واحد سازمانی باید از میزان محسوسی استقلال برخوردار باشد.
- یک واحد را می‌توان از نظر جغرافیایی نیز شناخت. واحدهای مشاهداتی و واحدهای تحلیل، طوری تعریف می‌شوند که گردآوری داده‌ها برای اقتصادهای محلی، منطقه‌ای و ملی میسر شود. قاعده مربوط به معیارهای جغرافیایی برای یکی کردن واحدها و جلوگیری از دوباره شماری یا از قلم افتادن واحدها سودمند است.
- معیارهای فعالیت توصیه می‌کنند که واحدهایی که به فعالیت‌های اقتصادی مشابه اشتغال دارند با یکدیگر گروه‌بندی شوند زیرا این کار، تحلیل کالاها و خدمات تولید شده در اقتصاد با استفاده از فناوری تولید همگن را آسان‌تر می‌کند.
- کاربران مختلف برای انواع گوناگون تحلیل‌ها به آمارهای اقتصادی نیاز دارند. سیستم حساب‌های ملی (SNA) یک کاربر اصلی است و نیازهای ویژه‌ای دارد، ولی کاربران دیگری نیز وجود دارند که شامل تحلیلگران سیاست‌ها، تحلیلگران بازرگانی و بنگاه‌هایی هستند که از داده‌های اقتصادی برای مطالعه عملکرد فعالیت اقتصادی، بهره‌وری، سهم بازار و موضوع‌های دیگر استفاده می‌کنند. از آن جایی که واحدهای مختلف در یک واحد مستقل اقتصادی برای گردآوری انواع مختلف داده‌ها

مناسب هستند، نوع داده‌های مورد نیاز عامل دیگری است که بر تعریف و تعیین واحدهای آماری تأثیر می‌گذارد.

(الف) واحدهای حقوقی

- بیش‌تر جامعه‌ها امکان به رسمیت شناخته شدن واحدهای اقتصادی را از لحاظ حقوقی تحت قانون‌هایی فراهم می‌کنند که به آن‌ها توانایی می‌دهد تا خود را به عنوان واحد حقوقی تعریف و ثبت کنند. واحدهای حقوقی مستقل از افراد یا نهادهایی که مالک آن‌ها هستند به وسیله قانون یا جامعه به رسمیت شناخته می‌شوند. مشخصه‌های واحدهای آماری چنین است: مالک کالا یا دارایی هستند، بدهی به بار می‌آورند و وارد عقد قرارداد می‌شوند. واحد حقوقی، همواره، یا به تنهایی یا گاهی در ترکیب با واحدهای حقوقی دیگر، پایه حقوقی واحد آماری را تشکیل می‌دهد.
- نمونه‌ای از یک واحد حقوقی، هیئتی است که مالک دارایی سازمان است یا آن را مدیریت می‌کند، وارد عقد قرارداد می‌شود، درآمد را دریافت و پرداخت می‌کند، و مجموعه کاملی از حساب‌ها، شامل حساب‌های سود و زیان و تراز نامه‌ها را نگهداری می‌کند.

(ب) واحدهای نهادی

- واحدهای نهادی، واحدهای هسته‌ای در سیستم حساب‌های ملی (SNA) هستند. همه تعریف‌های دیگر بر اساس تعریف این واحد پایه شکل گرفته‌اند. واحدهای نهادی معامله‌گرانی در SNA هستند و به این دلیل باید توانایی پرداختن به گستره کامل معاملات را به شخصه یا از جانب خود داشته باشند.
- یک واحد نهادی به صورت یک واحد اقتصادی تعریف می‌شود که می‌تواند، به شخصه، مالک دارایی باشد، باعث بدهی شود و یا واحدهای دیگر به معاملات و فعالیت‌های اقتصادی اشتغال داشته باشد. ممکن است مالک کالا یا دارایی باشد یا آن را مبادله کند، مسئولیت حقوقی آن دسته از معاملات اقتصادی را که انجام می‌دهد به عهده داشته باشد و می‌تواند وارد عقد قراردادهای حقوقی شود. یک ویژگی مهم مشخصه واحد نهادی این است که مجموعه‌ای از حساب‌های اقتصادی برای واحد وجود دارد یا می‌تواند گردآوری شود. این مجموعه حساب‌ها شامل حساب‌های مالی تثبیت شده و یا ترازنامه دارایی‌ها یا دیون است.
- واحدهای نهادی شامل افراد یا گروهی از افراد به شکل خانوار و واحدهای حقوقی یا اجتماعی هستند که وجود آن‌ها مستقل از افراد یا واحدهای دیگر که ممکن است مالک یا کنترل کننده آنها باشند توسط قانون یا جامعه به رسمیت شناخته شده است.

۲. واحدهای آماری در سیستم حساب‌های ملی

- توصیف سیستماتیک اقتصاد، به شکلی که توسط SNA ارائه می‌شود، دو نوع به هم پیوسته معامله گر و معامله را تحلیل می‌کند که به دو سطح از واحدهای آماری نیاز دارند. کارگاه، در ترکیب با ISIC و CPC، برای تحلیل معامله کالاها و خدمات و برای گردآوری حساب تولید استفاده می‌شود. بنگاه اقتصادی به عنوان یک واحد آماری برای گردآوری حساب‌های درآمد، حساب‌های انباشته و حساب‌های ترازنامه‌ای و نیز در طبقه‌بندی واحدهای اقتصادی در بخش نهادی استفاده می‌شود.

(الف) بنگاه اقتصادی

- بنگاه اقتصادی به یک واحد نهادی در جایگاه تولیدکننده کالاها یا خدمات گفته می‌شود. بنگاه اقتصادی یک معامله‌گر اقتصادی است که در تصمیم‌گیری مالی و سرمایه‌گذاری استقلال دارد و همچنین در تخصیص منابع برای تولید کالاها و خدمات دارای اختیار و مسئولیت است. بنگاه اقتصادی ممکن است به یک یا چند فعالیت تولیدی اشتغال داشته باشد.
- یک بنگاه اقتصادی ممکن است یک شرکت (یا شبه - شرکت)، مؤسسه غیر انتفاعی یا بنگاه غیرشرکتی باشد. بنگاه‌های شرکتی و موسسه‌های غیر انتفاعی واحدهای نهادی کامل هستند. از سوی دیگر، عبارت «بنگاه غیر شرکتی» تنها در جایگاه تولیدکننده کالاها و خدمات به واحدی نهادی - یک خانوار یا واحد دولتی - گفته می‌شود.
- بنگاه اقتصادی آن سطح از واحد آماری است که همه اطلاعات پیرامون معامله‌های آن، شامل حساب‌های مالی و ترازنامه‌ای در آن سطح نگهداری می‌شوند و از آن‌ها می‌توان معامله‌های بین‌المللی، موقعیت سرمایه‌گذاری بین‌المللی (اگر مورد داشته باشد)، موقعیت مالی تثبیت شده و ارزش خالص را به دست آورد.

(ب) کارگاه

- سیستم حساب‌های ملی واحد آماری را که لازم است برای آمارهای صنعتی یا تولیدی تعریف و تعیین شود به عنوان کارگاه توصیف می‌کند. کارگاه به یک بنگاه اقتصادی یا بخشی از یک بنگاه اقتصادی گفته می‌شود که در یک مکان تکی قرار دارد و در آن تنها یک فعالیت تولیدی تکی (غیر جنبی) انجام می‌شود یا در آن فعالیت تولیدی اصلی بیش‌ترین سهم را در ارزش افزوده دارد.
- ISIC برای گروه‌بندی واحدهایی که به فعالیتی مشابه اشتغال دارند با هدف تحلیل تولید و گردآوری آمارهای تولید طراحی شده است. گرچه این امکان وجود دارد که بنگاه‌های اقتصادی با استفاده از ISIC بر اساس فعالیت اصلی آن‌ها طبقه‌بندی و در رشته فعالیت‌های گوناگون گروه‌بندی شوند،

هنگامی که فعالیت‌های ثانوی بنگاه‌ها تفاوت بسیاری با فعالیت‌های اصلی آن‌ها دارند برخی از رشته فعالیت‌های حاصل احتمالاً بسیار ناهمگن خواهند بود. پس ضروری است که بنگاه‌های بزرگ و پیچیده به واحدهای همگن‌تری بخش‌بندی شوند تا بتوان داده‌های تولید را برای آن‌ها گردآوری کرد. این موضوع برای بنگاه‌هایی که مسئول بخش بزرگی از ارزش افزوده یک رشته فعالیت خاص یا کل اقتصاد هستند از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

- با این که تعریف کارگاه امکان انجام یک یا چند فعالیت ثانوی را در آن میسر می‌سازد، این فعالیت‌ها باید از مقیاسی کوچک نسبت به فعالیت اصلی برخوردار باشند. اگر یک فعالیت ثانوی در کارگاهی به اندازه فعالیت اصلی یا تقریباً به همان اندازه اهمیت داشته باشد، در آن صورت واحد بیش‌تر مانند یک واحد محلی است. این واحد را باید به گونه‌ای تقسیم کرد که فعالیت ثانوی طوری بررسی شود که گویی در کارگاهی جدا از محل انجام فعالیت اصلی انجام می‌شود.
- در مورد بیش‌تر کسب و کارهای کوچک و متوسط، کارگاه و بنگاه اقتصادی یکی خواهند بود. بنگاه‌های اقتصادی بزرگ و پیچیده که به فعالیت‌های اقتصادی متعدد مربوط به رشته فعالیت‌های مختلف ISIC اشتغال دارند از بیش از یک کارگاه تشکیل می‌شوند؛ به شرط آن که واحدهای تولیدی همگن‌تر و کوچک‌تر که داده‌های تولید برای آن‌ها گردآوری می‌شوند را بتوان شناسایی کرد.

۳. سایر واحدهای آماری

- مفهوم کارگاه ترکیبی از بُعد نوع فعالیت و بُعد محلی است. این مفهوم بر پایه این فرض استوار است که هدف برنامه آماری، گردآوری داده‌هایی است که هم بر اساس فعالیت و هم بر پایه منطقه جغرافیایی طبقه‌بندی شده‌اند. در شرایطی که دقت در بُعد جغرافیایی یا فعالیت ضروری نیست، واحدهای دیگری هستند که ممکن است به عنوان واحد آماری برای گردآوری آمار تولید یا آمارهای مربوط به تولید استفاده شوند.

(الف) واحد نوع فعالیت

- واحد نوع فعالیت، یک بنگاه اقتصادی یا بخشی از یک بنگاه اقتصادی است که تنها به یک نوع فعالیت تولیدی اشتغال دارد یا در آن فعالیت تولیدی اصلی مسئول بیش‌ترین ارزش افزوده به حساب می‌آید. در مقایسه با کارگاه، چنین واحدی هیچ محدودیتی از لحاظ محدوده جغرافیایی که فعالیت در آن انجام می‌شود، ندارد ولی مشخصه آن همگن بودن فعالیت آن است.

(ب) واحد محلی

- بنگاه‌های اقتصادی اغلب در بیش از یک مکان به فعالیت تولیدی می‌پردازند، و برای برخی هدف‌ها ممکن است بخش‌بندی آن‌ها بر این مبنا سودمند باشد. از این رو، یک واحد محلی به عنوان بنگاهی اقتصادی یا بخشی از یک بنگاه اقتصادی (مثل یک کارگاه، کارخانه، انبار کالا، دفتر اداری، معدن یا دیپو) تعریف می‌شود که در یک مکان یا از یک مکان به فعالیت تولیدی اشتغال دارد. این تعریف تنها یک بُعد دارد، زیرا به نوع فعالیت انجام شده اشاره‌ای نمی‌کند.
- هنگامی که معیار واحد نوع فعالیت و واحد محلی ترکیب شوند، مفهوم به دست آمده با تعریف عملیاتی کارگاه مطابقت خواهد داشت.

(ج) واحد تولید همگن

- واحدهایی که به گونه‌ای تعریف شده‌اند که برای یک نوع خاص تحلیل بهینه باشند، به عنوان واحدهای تحلیل تعریف می‌شوند. کارگاه‌ها به گونه‌ای طراحی شده‌اند که برای تحلیل تولیدی که در آن فناوری تولید نقش مهمی ایفا می‌کند مناسب‌ترند. ولی، واحد تحلیل مناسب برای مقاصد تحلیل داده - ستانده یک واحد تولید همگن است که تعریف آن به صورت واحدی تولیدی است که در آن تنها یک فعالیت تولیدی تکی (غیر جنبی) انجام می‌شود. واحدهای تولید همگن مستقل از مکان فعالیت هستند.
- اگر مطلوب باشد که حساب‌های تولید و جدول‌های متقاطع داده - ستانده بر حسب منطقه گردآوری شوند، لازم است که واحدهای تولید همگن واقع در مکان‌های مختلف، حتی اگر فعالیت یکسانی دارند و متعلق به یک واحد نهادی هستند، واحدهایی جداگانه برشمرده شوند.

۴. تعیین واحدهای آماری

- دنیای واحدهای اقتصادی متشکل از بنگاه‌های اقتصادی بزرگ و پیچیده‌ای است که، چه افقی و چه عمودی یکپارچه شده باشند، به فعالیت‌های اقتصادی بسیاری می‌پردازند که ممکن است در چند مکان جغرافیایی یا از چند مکان جغرافیایی انجام شوند و نیز شامل بنگاه‌های اقتصادی کوچکی است که در یک مکان جغرافیایی یا از یک مکان جغرافیایی به یک یا تعداد بسیار کمی فعالیت مشغول هستند.
- بنگاه‌های اقتصادی واحدهایی تولیدی دارند که در آن‌ها یا از آن‌ها فعالیت اقتصادی تولید کالاها و خدمات را انجام می‌دهند. تولید می‌تواند در یک مکان خاص - مثلاً در معدن، کارخانه یا مزرعه، یا در مورد تولید خدمات از یک مکان خاص - انجام شود. برای مثال، یا خدمات حمل و نقل،

محصولات را از خروجی مزرعه یا کارخانه به خریدار می‌رسانند یا محصولات توسط شبکه‌ای که در ناحیه جغرافیایی گسترده‌ای کار می‌کند ارسال می‌شوند. در هر حال، چنین فرض می‌شود که خدمت از یک مکان خاص سرچشمه می‌گیرد. به همین ترتیب، خدمات دیگری مانند خدمات مشاوره مهندسی از یک مکان خاص سرچشمه می‌گیرند که از آن جا به محل مشتری رسانده می‌شوند.

- نیاز به تعیین واحدهای آماری برای واحدهای اقتصادی بزرگ و پیچیده‌ای مطرح می‌شود که فعالیت‌های آن‌ها به طبقه‌های مختلف ISIC مربوط می‌شوند یا واحدهای تولیدی آن‌ها در منطقه‌های جغرافیایی متفاوتی جای دارند.
- در واحدهای بزرگ و پیچیده، واحدهایی که تولید در آن‌ها یا از آن‌ها انجام می‌شود، برای هدف‌های مدیریتی، اداری و تصمیم‌گیری در ساختارهای سلسله‌مراتبی گروه‌بندی می‌شوند. واحدهای سازمانی سطح بالاتر مالکیت، کنترل یا مدیریت واحدهای تولیدی سطح پایین‌تر را به عهده دارند که در آن‌ها تصمیم‌های تولیدی گرفته می‌شود یا در آن‌ها تولید انجام می‌شود. مدیریت امور مالی بازرگانی معمولاً در سطح سازمانی بالاتری از مدیریت عملیات تولید انجام می‌شود. سیستم حسابداری بازرگانی معمولاً این ساختار مدیریت را از طریق انعکاس سلسله‌مراتب مسئولیت مدیریتی برای عملیات کسب و کار نشان می‌دهد. حساب‌های مورد نیاز برای پشتیبانی از وظایف مدیریتی و تصمیم‌گیری اعم از مالی یا تولیدی معمولاً برای سطح متناظر با مسئولیت مدیریت نگهداری می‌شوند.
- بنگاه‌های اقتصادی یک ساختار حقوقی نیز دارند که ممکن است از واحدها یا گروه‌هایی از واحدها تشکیل شده باشند که پایه حقوقی آن کسب و کار را می‌سازند. یک بنگاه اقتصادی استقلال خود را از کنترل و مالکیت مشترک منابع خود به دست می‌آورد و ارتباطی با تعداد واحدهای حقوقی ثبت شده توسط آن ندارد.
- در بنگاه‌های اقتصادی کوچک، ساختارهای عملیاتی و حقوقی اغلب منطبق‌اند و حتی ممکن است در یک واحد تکی ظاهر شوند. در بنگاه‌های اقتصادی بزرگ، ساختار عملیاتی ممکن است با ساختار حقوقی فرق داشته باشد و تنها در بالاترین سطح کسب و کار با آن انطباق پیدا کند. در چنان مواردی، واحدهای سازمانی و تولیدی ساختار عملیاتی بنگاه اقتصادی ممکن است با واحدهای ساختار حقوقی آن‌ها تفاوت داشته باشند.
- واحدهای آماری واحدهای نهادی بزرگ و پیچیده را می‌توان با فرایندی که شرح حال‌نویسی نامیده می‌شود معین کرد. این شرح حال کوتاه بنگاه، ساختار حقوقی و عملیاتی آن و واحدهای تولیدی و سازمانی استفاده شده برای به دست آوردن واحدهای آماری را معرفی می‌کند. بنگاه اقتصادی و

کارگاه‌های سازنده آن همین که معرفی شدند واحدهای آماری ساختار آماری را تشکیل می‌دهند. در تعیین ساختار آماری، می‌توان از گروه‌های عملکردی یا گروه‌های دیگر در ساختار سازمانی صرف نظر کرد و واحدهای سازنده را برای تشکیل واحدهای ساختار آماری از نو گروه‌بندی کرد. در بنگاه‌های اقتصادی چندکارگاهی، ساختار آماری ممکن است با آن ساختار حقوقی که مالکیت دارایی‌ها در آن ثبت شده است مطابقت نداشته باشد.

- منبع اطلاعات آمارهای تولید و آمارهای درآمد، اغلب حساب‌های هزینه‌ها و مدیریت بنگاه‌ها هستند. این حساب‌ها درآمدهای عملیاتی به دست آمده از فروش کالاها و خدمات تولید شده و هزینه‌ها، حقوق و دستمزدها، افت قیمت و سودهای عملیاتی را ثبت می‌کنند. کشورهایی که به استقلال سطح‌های بالاتر در ساختار بنگاه‌های اقتصادی بیش از مستقل بودن مکان جغرافیایی فعالیت علاقه دارند، ممکن است ترجیح دهند واحد نوع فعالیت را تعیین و استفاده کنند. از سوی دیگر، اگر کشورها بیش‌تر به گردآوری آمار فراگیر تولید در سطح نیمه ملی از نظر جزئیات جغرافیایی علاقه‌مند باشند، لازم است کوچکترین واحدی که (الف) از نظر فعالیت و جغرافیا تا حد امکان همگن است، و (ب) آمار درآمد به دست آمده از فروش کالاها و خدمات، هزینه‌های مربوط، ارزش افزوده و تشکیل سرمایه ثابت ناخالص انجام شده برای آن قابل گردآوری یا تخمین است تعیین شود. این سطحی است که کارگاه (واحد نوع فعالیت محلی) به عنوان واحد آماری تعیین می‌شود.
- هر گاه ساختار حقوقی و ساختار آماری ایجاد شده بر اساس واحدهای تولید بر هم منطبق نباشند، سازمان‌های آماری باید ساختار آماری را به روشنی شرح دهند و داده‌ها را به کمک آمارگیری‌ها گردآوری کنند. ساختار حقوقی ممکن است از واحدهایی تشکیل شده باشد که فقط برای هدف‌های مالیاتی ساخته شده‌اند و هیچ ارتباطی با واحد تولید بنگاه ندارند. ولی، اگر مراجعه به آمارهای ثبتی مالیاتی برای به دست آوردن داده‌های مورد نیاز لازم باشد یا اگر نیاز به تکمیل داده‌های آمارگیری با داده‌های مالیاتی باشد، سازمان‌های آماری باید تصمیم بگیرند که آیا (الف) می‌توانند راهی برای نگاشتن ساختار حقوقی و آماری بنگاه بیابند، یا (ب) ترجیح می‌دهند ساختار حقوقی را در جای خود به نمایندگی از ساختار آماری استفاده کنند.
- ساختار آماری، واحدهایی را تعیین و مشخص می‌کند که داده‌ها درباره آن‌ها گردآوری می‌شوند. ولی، ممکن است لازم باشد که داده‌ها از واحدهای سطح بالاتر یا پایین‌تر گردآوری شوند، که در این صورت به عنوان واحدهای گردآوری توصیف می‌شوند. در پی جهانی شدن، برخی بنگاه‌های اقتصادی چند ملیتی آمارهای ثبتی حسابداری یکپارچه را تنها در سطح جهانی یا منطقه‌ای نگهداری می‌کنند. به این دلیل اگر چنین داده‌هایی از دفتر مرکزی اصلی یا منطقه‌ای بنگاه

اقتصادی جهانی به دست نیامده باشند، ممکن است جداسازی و استخراج حساب‌های کامل برای همه فعالیت‌های انجام شده در هر اقتصاد داخلی بسیار دشوار باشد.

۵. تفاوت‌های ملی در گزینش واحدهای آماری

- یک کارگاه، فعالیتی را در یک مکان خاص یا از آن مکان انجام می‌دهد. به این ترتیب، مفهوم کارگاه دو جنبه را ترکیب می‌کند - یکی جنبه فعالیت و دیگری جنبه محلی. این مفهوم بر این فرض استوار است که هدف برنامه آماری گردآوری داده‌هایی است که هم بر حسب فعالیت و هم بر حسب مکان، یعنی بر حسب منطقه جغرافیایی، طبقه‌بندی شده باشند. ولی، می‌توان از ISIC برای طبقه‌بندی متغیرهای بسیار دیگری استفاده کرد که برای تحلیل عملکرد فعالیت اقتصادی و تولیدی لازم هستند. در بررسی ساختارهای حسابداری و عملیاتی بنگاه‌های اقتصادی، این امکان هست که واحدهای تولیدکننده‌ای یافت شوند که میزان همگنی آن‌ها از لحاظ دقت جغرافیایی و فعالیت‌ها متفاوت باشد و برای گردآوری داده‌هایی پیرامون متغیرهای انتخاب شده، همچون تعداد افراد استخدام شده، مناسب باشند؛ حتی اگر همه اطلاعات لازم از نظر سود عملیاتی معنی‌دار موجود باشد ممکن است برای گردآوری آمارهای تولید نیز مناسب باشند.
- بسیاری از عوامل مختلف در تعریف بهترین واحد آماری برای شکل معینی از گردآوری داده‌ها نقش دارند، همچون ساختار سیستم حقوقی کشور، شامل مقررات سازمان‌دهی کسب و کار؛ ساختار خاص فعالیت‌های مورد نظر؛ نوع روش استفاده شده برای گردآوری داده‌ها؛ منظور و سطح هدف گردآوری داده‌ها. واحدهای آماری مورد بحث در این بخش می‌توانند به عنوان الگو استفاده شوند، ولی انتخاب واقعی نوع واحد آماری برای استفاده کشورها به ویژگی‌های ملی و نوع و هدف گردآوری داده‌ها بستگی خواهد داشت.
- سرانجام، باید توجه داشت که برای اطمینان از قابلیت اعتماد و مقایسه‌پذیری داده‌ها در تعیین واحدهای آماری، این قبیل واحدها باید به شکلی یک‌دست تعریف شوند. تعریف یک‌دست این واحدها به اندازه طبقه‌بندی درست آن‌ها اهمیت دارد.

۳-۷-۱- طبقه‌بندی واحدهای آماری

۱. رهنمودهای کلی

- در بندهای زیر، تعدادی از قواعد کلی تفسیر ارائه شده‌اند که هنگام طبقه‌بندی واحدهای آماری پیچیده‌تر باید از آن‌ها پیروی شود.

- یک واحد ممکن است یک یا چند فعالیت اقتصادی انجام دهد که در یک یا چند رسته ISIC, Rev.4 جای می‌گیرند. واحدها بر اساس فعالیت اصلی خود طبقه‌بندی می‌شوند. در عمل، اکثریت واحدهای تولیدی، فعالیت‌هایی با مشخصه‌های آمیخته انجام می‌دهند. شناسایی فعالیت اصلی برای تخصیص یک واحد به یک رسته خاص ISIC, Rev.4 ضروری است.
- طبقه‌بندی فعالیتی هر واحد با طبقه‌ای از ISIC مشخص می‌شود که فعالیت اصلی واحد - یا گستره فعالیت‌های آن - در آن گنجانده شده است. هنگام مشخص کردن فعالیت اصلی همه فعالیت‌ها بررسی می‌شوند، ولی برای طبقه‌بندی یک واحد تنها فعالیت اصلی استفاده می‌شود. فعالیت اصلی واحد به طور کلی معمولاً می‌تواند از روی کالاهایی که می‌فروشد یا ارسال می‌کند یا از روی خدماتی که به واحدهای دیگر یا مصرف‌کنندگان ارائه می‌دهد، تعیین شود. ولی، توصیف‌ها و نکته‌های توضیحی تک تک طبقه‌های ISIC را باید برای تشخیص فعالیت‌های انجام شده از لحاظ رسته‌های ISIC نه تنها با استفاده از ساختار برونداد بلکه با ساختار درونداد و از همه مهم‌تر با استفاده از فرایند تولید نیز مورد استفاده قرار داد.
- به طور آرمانی، فعالیت اصلی واحد باید با توجه به ارزش افزوده کالاها و خدمات تولید شده مشخص شود. مفهوم ارزش‌گذاری مناسب ارزش افزوده ناخالص به قیمت‌های پایه است، که به صورت تفاوت میان برونداد به قیمت‌های پایه و مصرف واسطه به قیمت خریدار تعریف شده است.

(الف) جانشین‌های ارزش افزوده

- برای تعیین فعالیت اصلی یک واحد، سهم ارزش افزوده آن واحد در فعالیت‌های واقع در رسته‌های متفاوت ISIC, Rev.4 باید معلوم باشد. ولی، در عمل اغلب دستیابی به اطلاعات درباره ارزش افزوده فعالیت‌های انجام شده مختلف ممکن نیست و طبقه‌بندی فعالیت باید با استفاده از معیارهای جانشین تعیین شود، از قبیل:

(الف) جانشین‌های مبتنی بر برونداد مانند:

- ۱- بازده ناخالص واحد که می‌تواند به کالاها یا خدمات مربوط به هر فعالیت نسبت داده شود؛
- ۲- ارزش فروش یا ارسال آن گروه از محصولات که در هر رسته فعالیت‌ها قرار می‌گیرند؛

(ب) جانشین‌های مبتنی بر درونداد مانند:

- ۱- مزد و حقوق مربوط به فعالیت‌های گوناگون؛
- ۲- ساعت‌های کار انجام شده برای فعالیت‌های گوناگون؛
- ۳- اشتغال بر اساس نسبت افرادی که در فعالیت‌های گوناگون واحد مشغول به کار هستند.

- این قبیل معیارهای جانشین را می‌توان به عنوان نماینده داده‌های نامعلوم ارزش افزوده استفاده کرد تا بهترین تقریب ممکن در مقایسه با نتیجه‌ای که بر اساس داده‌های ارزش افزوده به دست می‌آید حاصل شود. استفاده از معیارهای جانشین نه روش‌های مورد استفاده برای شناسایی فعالیت اصلی را تغییر می‌دهد و نه قواعد روش بالا-پایین را. جانشین‌ها تنها تقریب‌هایی عملیاتی برای ارزش افزوده هستند.
- ولی، کاربرد ساده معیارهای جانشین فهرست شده در بالا ممکن است گاهی گمراه کننده باشد؛ هنگامی که ساختار معیارهای جانشین نسبت مستقیم با ارزش افزوده (نامعلوم) نداشته باشد، همواره چنین خواهد بود.

(ب) مشکلات جانشین‌های برون‌داد

- هنگام استفاده از میزان فروش (حجم معامله) یا ارسال به عنوان نماینده ارزش افزوده، به سرعت روشن می‌شود که در موارد خاصی ارزش افزوده و حجم معامله با یکدیگر تناسب ندارند. برای نمونه، سهم حجم معامله در ارزش افزوده معمولاً به مراتب از فعالیت تولید کمتر است. نمونه‌های دیگر حجم معامله، نمایندگی‌های حمل و نقل و پیمانکاران عمومی هستند. حتی در تولید نیز ممکن است رابطه میان فروش و ارزش افزوده ناشی از آن در فعالیت‌های گوناگون و در داخل یک فعالیت متفاوت باشد. اگر بخش چشمگیری از تولید به انبار برده می‌شود و به این دلیل در همان دوره گزارش‌دهی فروخته نمی‌شود، ارزش فروش ممکن است ارزش افزوده را بسیار کم برآورد کند. علاوه بر این، در برخی موارد رقم حجم معامله معنایی ندارد یا وجود ندارد، مثلاً در فعالیت‌های واسطه‌گری مالی یا فعالیت‌های بیمه. ملاحظات مشابه این باید هنگام استفاده از داده‌های بازده ناخالص به عنوان معیارهای جانشین در نظر گرفته شوند.
- بسیاری از واحدها فعالیت‌های بازرگانی و غیره انجام می‌دهند. در چنین موارد، رقم‌های حجم معامله نامناسب‌ترین نماگر برای سهم ارزش افزوده نامعلوم فعالیت بازرگانی هستند. سود ناویژه (تفاوت میان حجم معامله و خرید کالاها برای فروش دوباره که با تغییرات سهام تعدیل شده است) نماگری به مراتب بهتر است. به هر حال، سود ناویژه معامله ممکن است در یک تک فعالیت بازرگانی عمده‌فروشی یا خرده‌فروشی متغیر باشد. علاوه بر این، قواعد ویژه طبقه‌بندی خرده‌فروشی را، نیز باید در نظر گرفت.

ج) مشکلات جانشین‌های درون‌داد

- هنگام به کارگیری معیارهای جانشین مبتنی بر درون‌داد باید تدابیر مشابهی را در نظر گرفت. اگر سرمایه‌بری فعالیت‌های گوناگون متفاوت باشد تناسب میان مزد و حقوق یا اشتغال و ارزش افزوده قابل اعتماد نیست. سرمایه‌بری بیش‌تر معمولاً حاکی از افت قیمت بیش‌تر و سهم کمتر مزد و حقوق در ارزش افزوده ناخالص است. سرمایه‌بری در بین فعالیت‌های اقتصادی گوناگون و همچنین در بین فعالیت‌هایی که در یک رسته ISIC, Rev.4 هستند، بسیار متغیر است. برای مثال، فعالیت تولید دستی کالا کمتر از تولید انبوه همان کالا در یک کارخانه صنعتی سرمایه‌بری خواهد داشت؛ ولی، هر دو فعالیت در یک طبقه از ISIC, Rev.4 جای می‌گیرند.

۲. طرز رفتار با فعالیت‌های آمیخته

- ممکن است مواردی پیش بیاید که نسبت چشمگیری از فعالیت‌های یک واحد در بیش از یک طبقه از ISIC قرار گرفته باشند. این موردها ممکن است در نتیجه یکپارچه‌سازی عمودی فعالیت‌ها (برای نمونه، انداختن درختان همراه با چوب‌بری یا تولید منسوجات همراه با تولید پوشاک از آن)؛ یکپارچه‌سازی افقی فعالیت‌ها (برای نمونه، تولید پوست در کشتارگاه‌ها)؛ یا هر ترکیبی از فعالیت‌ها باشد که نمی‌توان آن‌ها را در سطح واحد آماری از هم جدا کرد. در چنین وضعیتی، واحد باید بر اساس قواعد گفته شده در زیر طبقه‌بندی شود.
- با این که قواعد زیر نوعاً در سطح طبقه اعمال می‌شوند، برای طبقه‌بندی در هر سطح ساختار کدگذاری معتبر هستند.

الف) طرز رفتار با فعالیت‌های چندگانه مستقل

- اگر واحدی چند نوع فعالیت مستقل دارد ولی خود واحد را نمی‌توان به چند واحد آماری جداگانه تفکیک کرد (مثلاً هنگامی که تولید محصولات نانویی با تولید شیرینی شکلاتی ترکیب شده باشد)، واحد باید بنا به روش «بالا-پایین» بر اساس فعالیتی طبقه‌بندی شود که بیش‌ترین سهم را در ارزش افزوده واحد (یعنی فعالیت اصلی) دارد.
- از روش «بالا-پایین» همچنین هنگامی استفاده می‌شود که یک واحد تنها یک فعالیت انجام می‌دهد یا تنها یک فعالیت سبب بیش از ۵۰ درصد ارزش افزوده است. ولی، در چنین موردهایی طبقه بندی واحد تقریباً سر راست است و اعمال گام به گام روش «بالا-پایین» ضروری نیست. در این موارد، واحد در یک رسته تکی ISIC طبقه‌بندی می‌شود که نشانگر فعالیت انجام شده است، یا در

موارد دیگر، در رسته‌ای از ISIC طبقه‌بندی می‌شود که نشانگر فعالیت‌های است که مسئول بیش از ۵۰ درصد ارزش افزوده است.

(ب) طرز رفتار با یکپارچگی عمودی

- یکپارچگی عمودی فعالیت‌ها در جایی رخ می‌دهد که مرحله‌های گوناگون تولید در یک واحد پشت سر هم انجام می‌شوند و برون‌داد یک فرایند، درون‌داد فرایند بعدی است. نمونه‌های رایج یکپارچگی عمودی شامل بریدن درختان و چوب‌بری پس از آن در محل، معدن خاک رس همراه با کوره‌پزخانه یا تولید الیاف مصنوعی در کارخانه نساجی هستند.
- در بازنگری چهارم ISIC با یکپارچگی عمودی باید همانند هر شکل دیگر از فعالیت‌های چندگانه برخورد شود، تا واحدی که زنجیره فعالیت‌های آن که به شکل عمودی یکپارچه هستند در طبقه متناظر با فعالیت اصلی آن در داخل زنجیره طبقه‌بندی شود؛ یعنی فعالیت‌هایی که مسئول بیش‌ترین سهم در ارزش افزوده است که با روش بالا- پایین مشخص شده است. این طرز رفتار نسبت به نسخه‌های پیشین ISIC تغییر کرده است. باید توجه داشت که واژه «فعالیت» در این متن برای هر مرحله در فرایند تولید به کار برده می‌شود که در طبقه جداگانه‌ای از ISIC تعریف شده است، حتی اگر بازده هر مرحله به قصد فروش ساخته نشود.
- اگر ارزش افزوده یا جانشین‌های آن برای هر مرحله تکی از فرایندی با یکپارچگی عمودی نتواند مستقیماً از حساب‌های نگهداری شده توسط خود واحد مشخص شود، می‌توان از مقایسه با واحدهای دیگر (مثلاً بر اساس قیمت‌های بازار برای محصولات واسطه‌ای و نهایی) استفاده کرد. همان تدابیری که برای استفاده از جانشین‌ها در بالا فهرست شده‌اند در این جا نیز کاربرد دارند. اگر باز هم امکان مشخص کردن سهم ارزش افزوده (یا جانشین‌های آن) برای مرحله‌های متفاوت زنجیره فعالیت‌های تولیدی وجود نداشته باشد، می‌توان از انتساب پیش‌فرض‌هایی برای شکل‌های نوعی یکپارچگی عمودی استفاده کرد.

(ج) طرز رفتار با یکپارچگی افقی

- یکپارچگی افقی هنگامی رخ می‌دهد که یک فعالیت به چند محصول نهایی با مشخصه‌های متفاوت می‌انجامد. این را می‌توان به شکل نظری به فعالیت‌هایی تعبیر کرد که هم‌زمان با استفاده از عوامل تولید یکسان انجام می‌شوند، که اغلب امکان ندارد بتوان چنین فعالیت‌هایی را از نظر آماری به چند فرایند متفاوت تقسیم کرد، یا به واحدهای متفاوتی نسبت داد یا به طور کلی داده‌های جداگانه برای آن‌ها ارائه داد، و نه قواعد متکی بر تخصیص ارزش افزوده یا معیارهای مشابه را اعمال کرد.

نماگرهای جایگزین، مانند بازده ناخالص، ممکن است گاهی کارایی داشته باشند، ولی قاعده‌ای کلی برای شناسایی یک فعالیت تکی که به بهترین شکل نمایانگر این آمیزه در این یکپارچگی افقی باشد وجود ندارد. از آن جا که الگوهای یکپارچگی افقی در آماده کردن طبقه‌بندی مدنظر بوده‌اند، در بسیاری از موردها فعالیت‌هایی که به طور عادی یکپارچه هستند حتی اگر برون‌دادهای آنها دارای مشخصه‌های کاملاً متفاوت باشند در یک طبقه ISIC جای گرفته‌اند.

- در برخی موردها، فعالیت‌ها با استفاده از عوامل تولید یکسان انجام می‌شوند ولی فعالیت‌هایی با موجودیت مستقل نیز وجود دارند، یعنی نه هیچ یک درون‌داد دیگری را فراهم می‌کند و نه می‌تواند تولیدکننده محصولی فرعی برای فعالیت دیگر تلقی شود. یک نمونه جابه‌جایی مخلوط مسافر و بار است. از آن جایی که هر دو فعالیت به شکل مستقل حجم چشمگیری در بیش‌تر اقتصادها دارند و به طور جداگانه مورد توجه هدف‌های تحلیل هستند، در یک طبقه تکی ISIC ترکیب نشده‌اند. در این حالت، اگر هر دو فعالیت همزمان انجام می‌شوند برای تعیین فعالیت اصلی این واحد باید از جانشین‌های ارزش افزوده استفاده شود.

د) روش «بالا- پایین»

- روش بالا- پایین از یک اصل سلسله‌مراتبی پیروی می‌کند: طبقه‌بندی یک واحد در پایین‌ترین سطح طبقه‌بندی باید با طبقه‌بندی واحد در سطوح بالاتر سازگار باشد. برای تأمین این شرط، فرایند این روش با شناسایی رسته مربوط در بالاترین سطح آغاز می‌شود و به روش زیر به تدریج به سطوح پایین طبقه‌بندی می‌رسد:

گام ۱. بخشی که بیش‌ترین سهم در ارزش افزوده را دارد مشخص کنید.

گام ۲. در این بخش، قسمتی که بیش‌ترین سهم در ارزش افزوده را دارد مشخص کنید.

گام ۳. در این قسمت، گروهی که بیش‌ترین سهم در ارزش افزوده را دارد مشخص کنید.

گام ۴. در این گروه، طبقه‌ای که بیش‌ترین سهم در ارزش افزوده را دارد مشخص کنید.

روش بالا- پایین بسته به نوع انتخاب واحد آماری، به ویژه اگر واحدهای انتخاب شده طوری تعریف شده باشند که تنها یک فعالیت را انجام دهند، ممکن است تنها در مورد بخش کوچکی از دنیای آمار کاربرد داشته باشد.

۳. تجارت الکترونیک

- واحدهای تولیدکننده به روش‌های گوناگونی، مانند تلفن، نمابر، تلویزیون یا اینترنت، سفارش می‌گیرند و فروش کالاها و خدمات تولیدی را معامله می‌کنند. بسیاری از کشورها تجارت الکترونیک را

هر تبادل بازرگانی توصیف می‌کنند که مالکیت کالاها یا خدمات را از طریق اینترنت یا روش‌های الکترونیکی دیگر انتقال می‌دهد.

- سه مرحله در انتقال مالکیت کالا یا خدمت وجود دارد: (الف) دادن سفارش، (ب) پرداخت هزینه و (ج) تحویل کالا یا خدمت. معامله‌های تجارت الکترونیک ممکن است طوری تعریف شده باشند که شامل وضعیت‌هایی باشند که تنها مرحله اول، مرحله‌های اول و دوم یا هر سه مرحله از طریق اینترنت یا روش‌های الکترونیکی دیگر انجام شوند.
- تجارت الکترونیک برای بسیاری از واحدهای تولیدکننده تنها یک روش از روش‌های گوناگون معامله فروش است. قواعد طبقه‌بندی این قبیل واحدها در ISIC تغییر نداشته است: واحدها در رشته فعالیت اصلی طبقه‌بندی می‌شوند. ولی، واحدهای بازرگانی که منحصراً از طریق اینترنت کالاها را می‌فروشند و خدمت ارائه می‌دهند هر روز افزایش می‌یابند. چنین واحدهایی نیز باید در رشته فعالیت اصلی خود طبقه‌بندی شوند. پس واحدهای تولیدکننده که به تجارت الکترونیک اشتغال دارند در هر رشته فعالیت ISIC یافت خواهند شد. یک استثنای قابل توجه برای این قاعده وجود دارد: در خرده‌فروشی، واحدهایی که فروش خود را بیش‌تر یا فقط از طریق اینترنت انجام می‌دهند در طبقه ۴۷۹۱ بازرگاری چهارم ISIC (خرده‌فروشی از طریق موسسات قبول سفارش‌های پستی یا اینترنت) طبقه‌بندی می‌شوند.

۴. تعمیر و نگهداری

- ISIC, Rev.4 اکنون رشته‌های جداگانه‌ای برای تعمیر هر نوع کالا ارائه می‌کند. ولی، هیچ رشته سطح بالای تکی برای پوشش همه فعالیت‌های تعمیر وجود ندارد. فعالیت‌ها بر اساس نوع کالای تعمیر شده به شکل زیر طبقه‌بندی می‌شوند:
- تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت به ترتیب در طبقه‌های ۴۵۲۰ و ۴۵۴۰ طبقه‌بندی می‌شود.

تعمیر رایانه‌ها و تجهیزات ارتباطی در گروه ۹۵۱ طبقه‌بندی می‌شود.

- تعمیر کالاها شخصی و خانگی در گروه ۹۵۲ طبقه‌بندی می‌شود.
- تعمیر سایر ماشین‌آلات و تجهیزات در گروه ۳۳۱ طبقه‌بندی می‌شود.
- تعمیر ساختمان و سایر بناها در قسمت ۴۳ طبقه‌بندی می‌شود.

۵. منبع‌یابی از خارج / فعالیت‌های حق‌الزحمه‌ای یا قراردادی

- در برخی موارد، واحدها کالاها یا خدمات را تحت نام خود می‌فروشند ولی تولید واقعی، از قبیل فرایند تغییر شکل فیزیکی در مورد تولید، به طور کامل یا ناقص توسط دیگران از طریق ترتیبات قراردادی ویژه انجام می‌شود. این بخش توضیح می‌دهد که چگونه واحدهایی که به این قبیل ترتیبات می‌پردازند باید در ISIC طبقه‌بندی شوند.
- در این بخش اصطلاح‌های زیر استفاده می‌شوند:
 - (الف) کارفرما^{۱۰} واحدی است که با واحدی دیگر (در این جا پیمانکار نامیده می‌شود) وارد رابطه‌ای قراردادی می‌شود تا کل یا بخشی از فرایند تولید را انجام دهد؛
 - (ب) پیمانکار^{۱۱} واحدی است که فرایند تولید خاصی را بر اساس رابطه‌ای قراردادی با یک کارفرما انجام می‌دهد. فعالیت‌هایی که توسط پیمانکار انجام می‌شوند «بر اساس حق‌الزحمه یا قرارداد» نام‌گذاری می‌شوند؛
 - (ج) منبع‌یابی از خارج یک توافق قراردادی است که بر اساس آن کارفرما از پیمانکار می‌خواهد که فرایند تولید خاصی را انجام دهد. گاهی از اصطلاح «پیمانکاری فرعی» نیز استفاده می‌شود^{۱۲}. در این متن، فرایند تولید، فعالیت‌های پشتیبانی را نیز در بر می‌گیرد.
- کارفرما و پیمانکار ممکن است در یک یا چند منطقه اقتصادی مختلف قرار گرفته باشند. مکان واقعی اثری بر طبقه‌بندی هیچ یک از این واحدها ندارد.

(الف) طبقه‌بندی پیمانکار

- پیمانکارها، یعنی واحدهایی که فعالیتی را بر اساس حق‌الزحمه یا قرارداد انجام می‌دهند، معمولاً در همان رسته از ISIC طبقه‌بندی می‌شوند که واحدهای تولیدکننده کالاها یا خدمات مشابه به حساب خود در آن جای دارند. این قاعده استثنایی در مورد فعالیت‌های فروش دارد، که در آن رسته‌های جداگانه‌ای برای این قبیل فعالیت‌های منبع‌یابی شده از خارج وجود دارد.

^{۱۰} در جای دیگر گاهی «پیمانکار» یا «تبدیل‌گر» نامیده می‌شود.

^{۱۱} در جای دیگر گاهی «پیمانکار فرعی» نامیده می‌شود.

^{۱۲} در جای دیگر، اصطلاح «منبع‌یابی از داخل» یا «منبع‌یابی از خارج» (اشاره به رابطه واحدهای درگیر) یا «منبع‌یابی برون مرزی» (اشاره به معامله میان ناحیه‌های اقتصادی) ممکن است استفاده شود؛ این تفاوت‌ها تأثیری بر رهنمودهای این بخش ندارند و در این جا استفاده نشده‌اند.

(ب) طبقه‌بندی کارفرما

منبع‌یابی از خارج برای بخش‌هایی از فرایند تولید

- اگر تنها بخشی از فرایند تولید از خارج منبع‌یابی شود، کارفرما در طبقه‌ای جای می‌گیرد که فعالیت نمایانگر کل فرایند تولید است، یعنی طوری طبقه‌بندی می‌شود که گویی کل فرایند، کار مورد قرارداد را خود انجام می‌دهد.
 - این نه تنها در مورد منبع‌یابی از خارج برای وظایف پشتیبانی در فرایند تولید، مانند حسابداری یا فعالیت‌های محاسباتی کاربرد دارد، بلکه شامل منبع‌یابی از خارج برای بخش‌هایی از فرایند مرکزی تولید، مانند بخش‌هایی از فرایند ساخت، نیز می‌شود.
- منبع‌یابی از خارج برای کل فرایند تولید
- به طور کلی، اگر کارفرما کل فرایند تولید کالا یا خدمتی را از خارج منبع‌یابی کند، طوری طبقه‌بندی می‌شود که گویی کل فرایند تولید را خود انجام داده است. این به ویژه به همه فعالیت‌های تولید خدمات، شامل ساخت و ساز، مربوط می‌شود. ولی در مورد تولید صنعتی ملاحظات ویژه زیر به کار می‌روند:
 - در تولید صنعتی، کارفرما مشخصه‌های فنی فعالیت تولید را که باید روی مواد درونداد انجام شود در اختیار پیمانکار می‌گذارد. مواد درونداد (مواد خام یا کالاهای واسطه‌ای) ممکن است توسط کارفرما فراهم شده یا نشده باشند (کارفرما مالک آن‌ها باشد یا نباشد).
 - کارفرمایی که کل فرایند تغییر شکل را از خارج منبع‌یابی می‌کند، تنها هنگامی در تولید صنعتی طبقه‌بندی می‌شود که مالک مواد درونداد فرایند تولید باشد - و بنا بر آن مالک بازده نهایی خواهد بود.
 - کارفرمایی که کل فرایند تغییر شکل را از خارج منبع‌یابی می‌کند ولی مالک مواد درونداد نیست در واقع کالاهای کامل شده را به قصد فروش دوباره از پیمانکار می‌خرد. چنین فعالیتی در بخش G (عمده‌فروشی و خرده‌فروشی)، و به ویژه بر اساس نوع فروش و نوع کالاهای فروخته شده طبقه‌بندی می‌شود.^{۱۳}

۶. فعالیت‌های دولت

- ISIC از لحاظ بخش نهادی که یک واحد آماری به آن تعلق دارد تمایزی قائل نمی‌شود. برای مثال، رسته‌ای وجود ندارد که همه فعالیت‌های انجام شده توسط دولت را به این گونه توصیف کند.

^{۱۳} طبقه‌بندی نهایی کارفرما ممکن است به فعالیت‌های دیگری که در همان واحد انجام می‌شود نیز بستگی داشته باشد.

فعالیت‌هایی که توسط واحدهای دولتی انجام می‌شوند و می‌توان آن‌ها را به طور خاص به زمینه های دیگر ISIC نسبت داد، باید در طبقه مناسب ISIC طبقه‌بندی شوند و نه در قسمت ۸۴ (اداره امور عمومی و دفاع؛ تأمین اجتماعی اجباری). برای مثال، بیمارستان‌های دولتی در طبقه ۸۶۱۰ طبقه‌بندی می‌شوند.

- درست است که قسمت ۸۴ ISIC شامل فعالیت‌های دارای ماهیت دولتی است که معمولاً توسط مدیریت عمومی انجام می‌شود، از جمله تصویب و تعبیر قضایی قانون‌ها و آیین‌نامه‌های پیرو آن‌ها؛ اداره برنامه‌ها بر اساس آن‌ها؛ فعالیت‌های قانون‌گذاری؛ مالیات‌بندی؛ دفاع ملی؛ امنیت و نظم عمومی؛ خدمات مهاجرت؛ امور خارجی؛ و مدیریت برنامه‌های دولت. با این حال، وضعیت حقوقی یا نهادی یک فعالیت، به خودی خود، عامل تعیین‌کننده تعلق به آن قسمت نیست.

۷. طبقه‌بندی بنگاه‌های اقتصادی

- از آن جا که فعالیت‌های یک بنگاه اقتصادی گاهی شامل گروه‌ها یا طبقه‌های بسیار گوناگون ISIC می‌شود، ممکن است برای آمارهای خاصی طبقه‌بندی آن‌ها تنها در سطح قسمت مناسب باشد. در هر صورت، هنگامی که چنین واحدی باید در سطح پایین‌تر طبقه‌بندی شود، باید از شیوه بالا-پایین، استفاده شود.
- طبقه‌بندی بنگاه‌های اقتصادی با فعالیت چندگانه باید با ارزش افزوده تولید شده توسط واحدهای تشکیل‌دهنده آن مشخص شود. به بیان دیگر، رسته ISIC باید بسته به نوع فعالیت واحدهای تشکیل‌دهنده‌ای انتخاب شود که، پیرو روش بالا-پایین، دارای سهم اصلی در ارزش افزوده هستند.

۸. طبقه‌بندی خانوارها

- ISIC شامل یک رسته برای طبقه‌بندی خانوارهای کارفرمای دارای مستخدم خانگی است. این شامل خانوارهایی است که پیشخدمت، باغبان، آشپز یا غیره را استخدام می‌کنند. از آن جا که اشتغال ایجاد می‌شود؛ داده‌های این واحدها برای آمارهای گوناگون عموماً خارج از آمارهای بازرگانی گردآوری می‌شوند، یعنی از چارچوب‌های نمونه‌گیری استفاده می‌شود که در آن خانوارها به جای بنگاه‌ها به عنوان واحد گردآوری به کار می‌روند.
- نیاز به توصیف فعالیت‌های خودمصرفی خانوارها خارج از رسته‌های موجود، در گردآوری داده‌ها، همچون آمارگیری‌های نیروی کار، پدید آمده است. در حالی که فعالیت‌های بازار معمولاً باید بر اساس قواعد موجود برای شناسایی کد صحیح ISIC برای یک فعالیت توصیف شوند، استفاده از این قواعد برای فعالیت‌های تولید کالاها و خدمات خودمصرفی دشوار است. این فعالیت‌ها ممکن است

آمیزه‌های از فعالیت‌های انجام شده توسط بنگاه‌های خانگی را ترکیب کنند، مانند فعالیت‌های کشاورزی، ساخت و ساز، تولید منسوجات، تعمیر و فعالیت‌های خدماتی دیگر. به طور کلی، اختصاص نسبت ارزش افزوده به این فعالیت‌ها و شناسایی منطقی فعالیت اصلی ممکن نیست. به منظور ایجاد جایی برای این فعالیت‌های آمیخته در طبقه‌بندی، دو گروه در قسمت ۹۸ (فعالیت‌های تفکیک نشده تولید کالا و خدمات توسط خانوارهای معمولی برای خود مصرفی) در نظر گرفته شده است. این قسمت معمولاً به آمارهای بازرگانی مربوط نخواهد بود ولی به گرداوری داده‌های مربوط به خانوار و فعالیت‌های تأمین معاش ارتباط خواهد داشت.

۹. تغییر در طبقه‌بندی واحدها

- واحدها می‌توانند فعالیت اصلی خود را به یک‌باره یا به تدریج در گذر زمان تغییر دهند. به دلیل عوامل فصلی یا به دلیل تصمیم مدیریت برای تغییر الگوی بازده فعالیت اصلی ممکن است در طی یک سال از یک دوره آماری به دوره بعد تغییر کنند. در هر صورت، تغییری نسبتاً ناگهانی در تراز فعالیت‌ها رخ خواهد داد. از سوی دیگر، تغییر در الگوی بازده یا فروش ممکن است در طول چندین سال و به مرور انجام شود. با این که همه این موارد نیازمند طبقه‌بندی واحد مورد تغییر هستند، اگر این قبیل تغییرها بسیار مکرر باشند آمارها را به حدی تحریف می‌کنند که تعبیر آن‌ها بی‌نهایت دشوار می‌شود.
- برای دوری کردن از تغییرهای مکرر لازم است یک قاعده با ثبات وجود داشته باشد. بدون چنین قاعده‌ای، تغییرات آشکاری در جمعیت‌شناسی اقتصادی جامعه آماری بازرگانی وجود خواهد داشت که چیزی بیش از یک پدیده تصنعی آماری نخواهد بود. این قبیل قاعده ثبات برای واحدهایی در نظر گرفته می‌شود که در آمیزه‌ای از فعالیت‌ها اشتغال دارند که تقریباً متوازن هستند و به این خاطر در معرض مخاطره روزافزون تغییر فعالیت اصلی ناشی از تنها تغییری کوچک در نسبت فعالیت‌های مشمول قرار دارند. در چنین موردی، هنگام تعیین فعالیت اصلی واحد باید نسبت فعالیت‌ها در طول دو یا سه سال گذشته در نظر گرفته شود.
- تغییر در طبقه‌بندی واحدها با هدف پرس و جوهای آماری، چه در تاریخ‌های ثابت و چه هنگام در دسترس قرار گرفتن اطلاعات، بیش از یک بار در سال انجام نمی‌شود. تغییرات مکررتر به ناسازگاری میان آمارهای کوتاه مدت (ماهانه یا فصلی) و آمارهای بلند مدت می‌انجامد.

۴-۷-۱- گرفتن اطلاعات درباره فعالیت واحدها و کدگذاری آن بر اساس ISIC

- کیفیت و مقایسه‌پذیری آمار تولید شده بر اساس ISIC بستگی زیادی به درست بودن کدهای نسبت داده شده به واحدهای آماری دارد. درست بودن کدها نیز به نوبه خود به اطلاعات موجود برای تعیین آن‌ها و ابزار و شیوه‌های مورد استفاده بستگی خواهد داشت.
- کیفیت اطلاعات تا اندازه‌ای به نوع منبع آماری بستگی خواهد داشت. کیفیت اطلاعاتی که برای آمارهای ثبتی گردآوری می‌شوند به گستره‌ای بستگی خواهد داشت که اطلاعات مزبور تا به آن حد در شیوه‌های اداری که ثبت اطلاعات برای آن‌ها انجام می‌شود کارکرد دارند. همچنین به نوع تمایزهایی بستگی خواهد داشت که برای آن کارکرد لازم‌اند، مانند این که آیا مقررات مالیاتی، آیین نامه‌های تأمین اجتماعی، مقررات مربوط به اعتبارات سرمایه‌گذاری یا خدمات ارائه شده توسط سازمان‌های استخدامی به ثبت دقیق نوع فعالیت انجام شده نیاز دارند. بنابراین، اداره‌های آمار به طور مکرر نیاز خواهند داشت که اطلاعات لازم برای تعیین کدهای فعالیت واحدها را مستقیماً از واحدها گردآوری کنند، حتی هنگامی که آمارهای ثبتی که به عنوان پایه آمارگیری‌ها به کار رفته اند از یک یا چند سازمان اداری به دست آمده یا با همکاری آن‌ها تهیه شده باشند.
- با در نظر گرفتن ماهیت ISIC، اطلاعاتی که برای کدگذاری آمارهای ثبتی و نیز آمارگیری‌ها مورد نیاز است باید دروندادها، فرایندها و بروندادهای اصلی فعالیت‌های تولیدی واحد را توصیف کنند. در مورد واحدهایی که گستره محصولات آن‌ها وسیع است، اطلاعات درباره آن‌ها برای مشخص کردن سهم آن‌ها در ارزش افزوده یا سایر عوامل مربوط که فعالیت اصلی آن‌ها را معین می‌کند نیز لازم خواهد بود. این اطلاعات باید از واحدها دریافت شود و باید دقت شود که افرادی که اطلاعات را از طرف واحدها ارائه می‌دهند نوع اطلاعات مورد نیاز را درک کنند تا بتوانند آن را از روی آمارهای ثبتی واحدها یا اطلاعات شخصی خود فراهم کنند. به این ترتیب، آزمون فرمول‌بندی پرسش‌ها برای آمارگیری‌های کارگاه‌ها به اندازه آمارگیری‌های خانوار اهمیت دارد. برای آمار ثبتی و همچنین برای هر دو نوع آمارگیری، یافتن کدهای درست بر اساس اطلاعات تولید با یک فهرست کدگذاری خوب سامان یافته و فراگیر بسیار آسان‌تر می‌شود.

۸-۱- استفاده از ISIC در ایجاد طبقه‌بندی‌های ملی مربوط

- ISIC به عنوان یک طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی، ابزار اصلی گردآوری و ارائه آمارهای قابل مقایسه در سطح بین‌المللی بر حسب فعالیت اقتصادی است. بنابراین اهمیت بسیاری دارد که داده‌های گردآوری شده در سطح ملی، و در پی آن طبقه‌بندی استفاده شده در سطح ملی، با ISIC سازگار باشند.

- ولی، نیاز به مقایسه‌پذیری بین‌المللی به معنی آن نیست که کشورها باید کل ISIC را بدون هیچ تعدیلی بپذیرند. هدف این است که کشورها از ISIC به عنوان راهنمای تطبیق طبقه‌بندی‌های ملی خود با استاندارد بین‌المللی استفاده کنند. کشورها ممکن است تصمیم بگیرند که یا به طور مستقیم از ISIC برای هدف‌های ملی خود استفاده کنند یا طبقه‌بندی ملی خود را ایجاد کنند. هر جا که کشوری زیرساخت لازم برای ایجاد و نگهداری طبقه‌بندی فعالیت‌های خود را نداشته باشد، می‌تواند ISIC را با کمی تعدیل یا بدون هیچ تغییری به عنوان طبقه‌بندی فعالیت‌های ملی خود انتخاب کند. این کار اغلب با افزایش یا کاهش جزئیات ISIC و نگهداری ساختار کلی آن انجام می‌شود. کشورهای دیگر ممکن است در گذشته یک طبقه‌بندی مناسب برای نیازهای ویژه خود ایجاد کرده باشند. آن کشورها باید تلاش کنند طبقه‌بندی خود را به روشی تطبیق دهند که ارائه داده‌ها بر اساس ISIC را بدون از دست رفتن اساسی اطلاعات ممکن سازد.
- برای به دست آمدن مقایسه‌پذیری بین‌المللی، پیشنهاد می‌شود که همه کشورها، تا جایی که نیازهای یکایک آن‌ها امکان می‌دهد، اصول و تعریف‌های کلی مشابهی را در طرح‌های طبقه‌بندی رشته فعالیت‌های خود به کار بگیرند. در نتیجه، تنظیم دوباره و ترکیب کل رسته‌های طبقه‌بندی‌های ملی به شکلی که با یک یا چند رسته ISIC متناظر باشند، باید میسر باشد هر چند که ممکن است چنین کاری همواره شدنی نباشد زیرا برخی رسته‌ها در تفصیلی‌ترین سطح ISIC ممکن است در طبقه‌بندی‌های رشته فعالیت‌های برخی کشورها متمایز نشده باشند.
- تطبیق ISIC با ویژگی‌های اقتصادی ملی و در همان حال حفظ مقایسه‌پذیری بین‌المللی نیازمند رعایت شماری از قواعد است که در زیر آمده‌اند.

۱-۸-۱- تفکیک و فشردن کردن ISIC

- هنگام تطبیق ISIC با شرایط ملی، رسته‌های آن ممکن است فشرده‌تر یا تفصیلی‌تر شوند تا ساختار اقتصاد ملی کشور را بهتر بازتاب دهند. اگر بخش اقتصادی خاصی از نظر اقتصادی اهمیت بسیار زیادی داشته باشد یا تخصص‌های مهمی را گسترش داده باشد که در ISIC به طور جداگانه شناخته نشده‌اند، بخش مربوط در طبقه‌بندی می‌تواند بیش‌تر تفکیک شود. اگر بخش اقتصادی دیگری وجود نداشته باشد یا هنوز توسعه نیافته یا در کل اقتصاد اهمیت نداشته باشد، بخش مربوط در طبقه‌بندی می‌تواند در سطح فشرده‌تری بررسی شود. منظور این نیست که گردآوری داده‌ها برای رسته‌هایی پیشنهاد شود که به همه نوع خرد کردن واحدهای آماری موجود به طور

مصنوعی یا دلخواه نیاز دارند. محاسبه نسبت‌های همگنی می‌تواند به عنوان ابزاری برای تعیین امکان‌پذیر بودن و سودمندی رسته‌های تفصیلی‌تر طبقه‌بندی به کار رود.^{۱۴}

- برای این که یک طبقه‌بندی ملی فعالیت قابل تبدیل به ISIC باشد، رسته‌ها در تفصیلی‌ترین سطح طبقه‌بندی در طرح ملی باید در کل با طبقه‌های تکی ISIC منطبق، یا تقسیم‌بندی فرعی آن‌ها باشند. به بیان دیگر، هیچ یک از تفصیلی‌ترین رسته‌های طبقه‌بندی ملی نباید قسمت‌های انتخاب شده از دو یا چند طبقه ISIC را پوشش دهند. هنگامی که رسته‌های ملی باید نشان‌دهنده ترکیب دو یا چند طبقه کامل ISIC باشند، طبقه‌ها باید بخشی از همان گروه باشند. بدین شکل، قابلیت تبدیل طبقه‌بندی ملی به ISIC تحت تأثیر جایگاه یا نحوه گروه‌بندی رسته‌ها در سطح تفصیلی طبقه‌بندی در طرح ملی قرار نخواهد داشت.
- برای هدف‌های ملی، رسته‌ها را در ساختار ISIC می‌توان با تقسیم‌بندی فرعی طبقه‌های مربوط به زیرطبقه‌ها تفکیک کرد. این کار را می‌توان با افزودن اعشار به کدهای چهار رقمی که هر یک از طبقه‌های ISIC را مشخص می‌کند انجام داد. از سوی دیگر، تقسیم‌بندی فرعی گروه‌ها به طبقه‌ها در ISIC ممکن است با جایگزین کردن طبقه‌های موجود با شمار بیش‌تری از رسته‌های تفصیلی‌تر گسترش داده شود. طبقه‌های تفصیلی‌تر، برای حفظ مقایسه‌پذیری با طبقه‌های ISIC، باید طوری تعیین شوند که بتوان آن‌ها را در طبقه‌ها فشرده کرد.
- اگر برای تأمین نیازهای ملی، تنها طبقاتی که باید تقسیم‌بندی فرعی شوند آن‌هایی هستند که در گروه‌های یکسان قرار دارند، گسترش کدهای چهار رقمی ISIC ضرورت نخواهد داشت. این طبقه‌های ISIC با کدهای چهار رقمی که به «۰» ختم می‌شوند مشخص می‌شوند و می‌توان آن‌ها را حداکثر با نه طبقه که با کدهای چهار رقمی ویژه مشخص می‌شوند، جایگزین کرد.
- رسته‌های ISIC را می‌توان برای مثال با ترکیب طبقات گروه‌های منتخب به طبقات کمتر و کلی‌تر یا با ادغام کامل طبقات در گروه‌ها، فشرده کرد. حتی در بعضی موارد خاص ممکن است داشتن رسته‌هایی در تفصیلی‌ترین سطح طبقه‌بندی ملی که طبقات ISIC را با هم ترکیب کنند مطلوب یا ضروری باشد. این ممکن است به این دلیل باشد که انواع فعالیت‌هایی که در طبقات منتخب ISIC تفکیک شده‌اند، در یک کشور معین اهمیت چندانی نداشته باشند. یا ممکن است ناشی از میزان به مراتب کمتری از تخصص در فعالیت‌های واحدهای آماری باشد که برای استفاده از برخی طبقات ISIC در طرح ملی مورد نیاز است. برای مثال، برخی کشورها ممکن است در طبقه‌بندی ملی خود رسته‌هایی که مشابه با رسته‌های تکی قسمت‌های ۲۶ تا ۲۸ (تولید ماشین‌آلات) باشند ایجاد

^{۱۴} برای بحث مفصل‌تر درباره نسبت‌های همگنی، نگاه کنید به راهنمای همراه ISIC و CPC (انتشارات سازمان ملل متحد)

نکنند، زیرا بیش‌تر کارگاه‌هایی که به فعالیت‌های طبقه X می‌پردازند فعالیت‌های طبقه Y را نیز انجام می‌دهند و برعکس، و به این خاطر جداسازی این فعالیت‌ها در طبقه‌بندی ملی ناممکن است. این کشورها شاید لازم باشد که همه یا برخی از گروه‌ها یا طبقه‌ها را به رسته‌های تکی در تفصیلی‌ترین سطح طبقه‌بندی ملی خود ترکیب کنند.

- باید به یاد داشت که ترکیب کردن طبقه‌ها در مجموعه‌های سطح بالاتر، چه در سطح گروه یا در سطوح دیگر، مقایسه‌پذیری داده‌ها را در سطح بین‌المللی به همان سطح یا حتی سطح‌های بالاتر محدود می‌کند. اگر کشورها تصمیم بگیرند برخی از طبقه‌های چهار رقمی را درون مثلاً گروه ۲۸۱ فشرده کنند، محدود شدن به سطح‌های بالاتر می‌تواند رخ بدهد. اگر دو کشور طبقه‌های درون گروه ۲۸۱ را فشرده کنند، مقایسه‌پذیری داده‌های آن‌ها در سطح‌های فشرده شده ممکن نخواهد بود و تنها در سطح بالاتر، یعنی گروه ۲۸۱، ممکن خواهد بود. بنابراین ترکیب طبقه‌ها باید از نظر اثر احتمالی آن‌ها بر مقایسه‌پذیری داده‌های گردآوری شده بر اساس این رسته‌های جدید به دقت بررسی شود.

۲-۸-۱- سطح مقایسه‌پذیری بین‌المللی

- به طور آرمانی، برای هدف‌های مقایسه‌پذیری بین‌المللی کشورها باید بتوانند در همه سطوح طبقه‌بندی، داده‌ها را بر اساس ISIC ارائه کنند. ولی، همان‌طور که در بالا گفته شد، تمام رسته‌های تفصیلی طبقه‌بندی ممکن است برای همه کشورها مناسب نباشند و کشورها ممکن است بخواهند طبقه‌بندی‌های ملی را بر پایه اولویت‌های خود ایجاد کنند. باز هم، مشکل مقایسه‌پذیری بین‌المللی باقی می‌ماند و کشورها باید تلاش کنند که از یک طبقه‌بندی که تا حد ممکن با ISIC سازگار باشد و بتوان داده‌ها را برای آن گردآوری و گزارش کرد استفاده کنند.
- کمیسیون آمار سازمان ملل متحد در نشست سی و هفتم خود توصیه کرد که کشورها طبقه‌بندی ملی خود را طوری تطبیق دهند که امکان گزارش دادن داده‌ها دست کم در سطح دو رقمی ISIC Rev.4 بدون از دست رفتن اطلاعات را داشته باشد.^{۱۵} روشن است که علاقه به اطلاعات با مقایسه‌پذیری بین‌المللی تفصیلی‌تر، به ویژه برای مطالعه‌های ویژه، بر جای خود باقی خواهد ماند.

^{۱۵} نگاه کنید به سوابق رسمی شورای اقتصادی و اجتماعی، ۲۰۰۲، پیوست شماره ۴ (E/2006/24)، فصل ۱، بند ۳، مورد

۹-۱- استفاده از سطوح گوناگون طبقه‌بندی برای ارائه آمار

- ممکن است استفاده از رسته‌های طبقه‌بندی طبق نوع فعالیت اقتصادی برای برخی از انواع آمارها، در سطحی با تفصیل کمتر از سایر انواع مورد نیاز باشد، و تعداد و اندازه رسته‌هایی که آمار مورد اطمینان برای آن‌ها ارائه شده است ممکن است هم به منبع آن‌ها و هم به ملاحظه‌های محرمانه بودن بستگی داشته باشد. برای مثال، شاید نتوان داده‌های مربوط به اشتغال را که از پرسش‌های خانوار به دست آمده است با همان جزئیاتی که از داده‌های مربوط به اشتغال از پرسش‌های کارگاهی حاصل شده است، ارائه کرد. یا ممکن است لازم نباشد که در حسابداری ملی، داده‌ها بر حسب نوع فعالیت اقتصادی با همان جزئیاتی ارائه شود که در آمارهای صنعتی ارائه می‌شود. ISIC با فراهم کردن چهار سطح طبقه‌بندی (بخش، قسمت، گروه و طبقه) چارچوبی برای طبقه‌بندی‌های قابل مقایسه‌ی داده‌ها در سطوح تفصیلی متفاوت فراهم آورده است. ولی، باید توجه داشت که این حقیقت که رسته‌ای در ISIC در سطح طبقه تعریف شده است، مانع از آن نمی‌شود که آن رسته در یک اقتصاد ملی خاص بزرگ‌تر از رسته‌ای باشد که در سطح گروه، یا حتی در سطح قسمت یا بخش تعریف شده است. مثلاً در بسیاری از کشورها در مورد طبقه ۸۵۲۱ (آموزش متوسطه عمومی) و قسمت ۰۳ (ماهگیری و آبی‌پروری) چنین است.
- به همین ترتیب، در مورد آمارگیری‌های تخصصی از تعداد محدودی از رشته فعالیت‌ها، جزئیات ارائه شده توسط ISIC، حتی در تفصیلی‌ترین سطح، اغلب برای تحلیل مورد نیاز کافی نخواهد بود. در چنین مواردی، طبقه‌های ISIC را می‌توان، در صورت لزوم، برای هدف‌های ویژه تقسیم‌بندی بیش‌تر کرد. ولی، پیشنهاد می‌شود که رسته‌های تفصیلی‌تر جدید به دلیل مقایسه‌پذیری باز هم در طبقه‌های موجود ISIC فشرده شوند.

۱۰-۱- ارتباط با طبقه‌بندی‌های دیگر

۱۰-۱-۱- ملاحظه‌های کلی

- کمیسیون آمار ملل متحد در نشست نوزدهم خود از دبیرخانه درخواست کرد که مجموعه‌ای از طبقه‌بندی‌ها تهیه کند تا بتوانند با هم سیستم یکپارچه‌ای برای طبقه‌بندی فعالیت‌ها، کالاها و خدمات ارائه دهند که بتوان از آن‌ها برای انواع مختلف آمارهای اقتصادی استفاده کرد. با مبنای قرار دادن سیستم یکپارچه طبقه‌بندی فعالیت‌ها و محصولات (SINAP)، این کار به بازنگری ISIC و SITC و ایجاد CPC انجامید. این سه طبقه‌بندی کاملاً به یکدیگر پیوسته هستند. ISIC نمایانگر جنبه فعالیتی سیستم، CPC ابزار اصلی برای طبقه‌بندی کالاها و خدمات، و SITC طبقه‌بندی فشرده‌ی کالاهای قابل حمل برای آمارهای بازرگانی بین‌المللی برای مقاصد تحلیل به شمار می‌رود.

CPC و SITC هر دو از سرعنوان‌ها و عنوان‌های فرعی سیستم هماهنگ توصیف و کدگذاری کالا (HS) به صورت قالب‌های ساختاری خود استفاده می‌کنند. بعدها، رابطه با طبقه‌بندی‌های دیگر که ممکن است به درجه‌ای از مقایسه‌پذیری با ISIC نیاز داشته باشند به این ملاحظات افزوده شده است.

۲-۱۰-۱- ارتباط با طبقه‌بندی‌های محصول: CPC، HS و SITC

- ارتباط میان ISIC، از یک سو، و طبقه‌بندی‌های محصول HS، CPC و SITC، از سوی دیگر، بیانگر این حقیقت است که طبقه‌بندی‌های محصول به طور اصولی کالاها یا خدماتی را که معمولاً تنها در یک رشته فعالیت، طبق تعریف ISIC، تولید می‌شوند، در یک رسته ادغام می‌کنند. این معیار منشا فعالیتی در HS، تا جایی که در زمان تهیه آن امکان داشت رعایت شد. در برخی موارد - برای مثال، هنگامی که به نظر می‌رسید یک مامور گمرک نتواند تمایزی بین کالاها قائل شود، از این اصل پیروی نشده است. با این حال، هنوز هم سرعنوان‌ها و عنوان‌های فرعی HS کالاها را دربر دارند که کلاً تنها در یک رسته ISIC تولید می‌شوند. به هر حال، در برخی زمینه‌ها که ستانده‌ها در مقیاس بزرگ وارد بازرگانی بین‌المللی نمی‌شوند، استثنای زیادی وجود دارد. برای مثال، محصولات کشاورزی خام و فراوری شده ممکن است در HS ترکیب شده باشند زیرا بازرگانی بین‌المللی محصولات خام و فراوری نشده ناچیز است. با این حال، محصولات خام و فراوری شده بروندادهای رشته فعالیت‌های مشخصی از ISIC هستند، که پیوند محکم میان این طبقه‌بندی‌ها را ناممکن می‌سازد. علاوه بر این، ترتیب سرعنوان‌ها و عنوان‌های فرعی HS از معیارهایی پیروی می‌کند که با منشا فعالیتی و ساختار CPC و SITC کاملاً متفاوت است.
- تفاوت‌های میان HS، CPC و SITC از این واقعیت ناشی می‌شوند که برای هدف‌های متفاوتی ایجاد شده‌اند. HS طبقه‌بندی تفصیلی برای بازرگانی بین‌المللی کالاها قابل حمل است، در حالی که SITC طبقه‌بندی فشرده‌تر برای هدف‌های تحلیلی با دامنه‌ای همانند HS است. دامنه CPC از دامنه HS و SITC فراتر می‌رود، از این جهت که برای پوشش دادن تولید، بازرگانی و مصرف همه کالاها و خدمات در نظر گرفته شده است. CPC و بازرگانی سوم SITC هر دو رسته‌های HS را، هر چند با روش‌های متفاوت، مجدداً گروه‌بندی می‌کنند. SITC از نظمی سنتی پیروی می‌کند که در آن مواد مورد مصرف، مرحله فراوری و کاربرد نهایی از ملاحظه‌های اصلی هستند. CPC رسته‌های خود را به صورت گروه‌های مشابه رسته‌های ISIC تنظیم می‌کند. ولی، این بدین معنا نیست که تمام کالاها بر اساس منشا فعالیتی خود گروه‌بندی می‌شوند.

- گرچه منشا فعالیت در بسط CPC معیاری با اهمیت تلقی می‌شد، ولی CPC به سهم خود به صورت یک طبقه‌بندی تهیه شد که بر اساس مشخصه‌های فیزیکی و ماهیت ذاتی کالاها یا ماهیت خدمات ارائه شده استوار است. برای مثال، در حالی که گوشت و پوست هر دو از محصولات کشتارگاه‌ها هستند (طبقه ۱۰۱۰ ISIC، «عمل‌آوری و نگهداری گوشت»)، در بخش‌های متفاوت CPC ظاهر می‌شوند. ولی، هر نوع کالا یا خدمتی که در CPC مشخص شده است به گونه‌ای تعریف شده است که معمولاً توسط فقط یک فعالیت بنا به تعریف ISIC تولید می‌شود. تا جایی که در عمل امکان داشته تلاش شده است که بین دو طبقه‌بندی، یک انطباق مورد به مورد برقرار شود و هر رسته CPC به یک طبقه ISIC که در آن، تولید کالا یا خدمت به طور عمده انجام می‌گیرد ارجاع شود.

۳-۱۰-۱- طبقه‌بندی‌های مربوط و برگرفته شده دیگر

- کار روی بازنگری چهارم ISIC با تمایل زیاد به بهبود مقایسه‌پذیری میان طبقه‌بندی‌های فعالیتی سراسر جهان پیش رفته است. در این فرایند، تجربه‌های به دست آمده در بازنگری‌های اخیر و در حال پیشرفت طبقه‌بندی‌های ملی و منطقه‌ای مد نظر قرار گرفته است. ولی، روشن است که نیاز به جزئیات و ساختار، به ویژه در سطوح پایین‌تر طبقه‌بندی، در کشورها و منطقه‌های گوناگون متفاوت است. گروه کارشناسی طبقه‌بندی‌های بین‌المللی اقتصادی و اجتماعی این تلاش‌های هماهنگ سازی را در کار خود در مورد خانواده بین‌المللی طبقه‌بندی‌های اقتصادی و اجتماعی ادامه داده است. نیاز به همگرایی طبقه‌بندی‌های فعالیتی موجود بار دیگر توسط کمیسیون آمار مورد تأکید قرار گرفته است و عنصری کلیدی برای کار آینده روی این طبقه‌بندی‌ها خواهد بود.
- نیاز به همگرایی باعث کاهش نیاز به طبقه‌بندی‌های منطقه‌ای نمی‌شود. کار بر روی طبقه‌بندی‌های فعالیت منطقه‌ای بهبود یافته و مناسب‌سازی شده بر اساس طبقه‌بندی مرجع به عنوان استاندارد بین‌المللی، راهی مهم برای استفاده بیش‌تر از ISIC است. این طبقه‌بندی‌های منطقه‌ای باید از ISIC برگرفته شوند و بنا به ویژگی‌های منطقه‌ای گروهی از کشورها تنظیم شوند. این طبقه‌بندی‌های منطقه‌ای مقایسه‌پذیری داده‌ها درون منطقه را ممکن می‌سازند و به عنوان رهنمودهای مناسب‌تری برای ایجاد طبقه‌بندی‌های ملی به کار می‌روند.
- مقدمه خانواده بین‌المللی طبقه‌بندی‌های اقتصادی و اجتماعی مبانی این رابطه‌ها را میان طبقه‌بندی‌های مرجع (مانند ISIC در مورد فعالیت‌های اقتصادی) و طبقه‌بندی‌های وابسته و برگرفته شده بیان می‌کند.

(الف) طبقه‌بندی‌های برگرفته شده

- بازنگری طبقه‌بندی کلی تمام رشته فعالیت‌های اقتصادی درون جوامع اروپایی (NACE) بر اساس بازنگری چهارم ISIC انجام شده و به رابطه قوی میان این دو طبقه‌بندی تداوم بخشیده است. رشته‌های همه سطوح NACE طوری تعریف شده‌اند که با رشته‌های ISIC یکسان باشند و یا زیرمجموعه‌هایی از رشته‌های تکی ISIC را تشکیل دهند.
- افزون بر این، سیستم کدگذاری استفاده شده در طبقه‌بندی‌های سازمان ملل متحد و اتحادیه‌ی اروپا تا جای ممکن یکسان‌اند. در نتیجه، داده‌های هر دو سازمان بین دولتی بسیار سازگار شده است. ISIC و NACE تا سطح دو رقمی طبقه‌بندی (قسمت) یکسان هستند. در سطوح پایین‌تر، NACE جزئیات بیشتری که برای کاربران اروپایی طبقه‌بندی مفید است ایجاد کرده است. جزئیات بیشتر ایجاد شده، همواره می‌توانند درون همان ساختار در رشته‌های ISIC در سطح سه و چهار رقمی فشرده شوند.

(ب) طبقه‌بندی‌های وابسته

- سیستم طبقه‌بندی رشته فعالیت‌های آمریکای شمالی (NAICS) در اواسط دهه‌ی ۱۹۹۰ تدوین شده است و تغییراتی برای افزایش مقایسه‌پذیری میان سه متولی این طبقه‌بندی روی آن اعمال شده است. کار پژوهشی انجام شده در طی گسترش NAICS درون‌داد مهمی برای فرایند بازنگری ISIC بوده است. بازنگری ساختار و مفاهیم NAICS توسط کشورهای دیگر نه تنها موجب تمایل به بازتاب برخی رشته‌های سطح بالای NAICS، مانند «اطلاعات» در ISIC شده است، بلکه منجر به بازنگری‌هایی در اصول ISIC شده و مباحث تفصیلی پیرامون معیارهای اعمال شده در تصمیم‌گیری‌های مرزی میان رشته‌های موجود را تشویق کرده است.
- کار روی ایجاد یک ساختار مشترک سطح بالا برای هر دو طبقه‌بندی، محدودیت‌هایی را در این تلاش نشان داده است که از نیازهای خاص کشورها، نیاز به حفظ پیوستگی در هر یک از طبقه‌بندی‌ها و تحلیل هزینه - منفعت دگرگونی کامل طبقه‌بندی‌های مورد نظر ناشی می‌شوند. در نتیجه، ساختار ISIC و NAICS اساساً متفاوت به نظر می‌رسند. ولی، تعریف‌های رشته‌های تکی طوری طراحی شده‌اند که داده‌های آماری گردآوری شده بر اساس NAICS می‌توانند دوباره به قسمت‌های دو رقمی بازنگری چهارم ISIC باز فشرده شوند تا از مقایسه‌پذیری داده‌ها اطمینان حاصل شود. در بسیاری از موردها، پیوندهای تفصیلی‌تر امکان‌پذیر است.
- طبقه‌بندی استاندارد رشته فعالیت‌های استرالیا و زلاندنو (ANZSIC) در سال ۲۰۰۶ بازنگری شده است و در سطح تفصیلی به طور گسترده با ISIC همسو است. در مورد ISIC، نگرش مفهومی طبقه بندی ANZSIC مورد ارزیابی دوباره قرار گرفته است. ANZSIC بازنگری شده، فعالیت‌ها را در

واحدهای اقتصادی استرالیا و زلاندنو بررسی می‌کند. ساختار ANZSIC به شکل گسترده از ساختار ISIC پیروی می‌کند، تا رسته‌ها در سطح قسمت و سطوح تفصیلی‌تر را بتوان در رسته‌های دو رقمی ISIC فشرده کرد.

۴-۱۰-۱- ارتباط سایر طبقه‌بندی‌های بین‌المللی با ISIC

- طبقه‌بندی‌های زیر که توسط سازمان ملل متحد یا نهادهای تابع آن تهیه شده‌اند رابطه‌هایی با ISIC دارند یا از بخش‌هایی از ISIC در تعریف دامنه یا رسته‌های خود استفاده می‌کنند؛ چه آمارهایی را درباره مشاغل، اشتغال، هزینه‌ها، آموزش، گردشگری یا محیط زیست توصیف کنند: طبقه‌بندی وظایف دولت (COFOG)، طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی آموزش (ISCED)^{۱۶}، طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی مشاغل (ISCO)^{۱۷}، طبقه‌بندی فعالیت‌های حساب‌های اقماری گردشگری (TSA)^{۱۸} و طبقه‌بندی بین‌المللی مؤسسه‌های غیر انتفاعی (ICNPO)^{۱۹}.
- COFOG، که توسط اداره آمار سابق دبیرخانه سازمان ملل متحد به طور عمده برای استفاده در سیستم حساب‌های ملی تهیه شده بود، نخستین بار در سال ۱۹۸۰ منتشر و در سال ۲۰۰۰ بازنگری شد. معیارهای طبقه‌بندی - یعنی وظیفه در مورد COFOG، و فعالیت در ISIC - از نظر مفهومی نسبتاً مشابه یکدیگر هستند. ولی، COFOG برای طبقه‌بندی هزینه‌های دولت از ISIC مناسب‌تر است، زیرا فهرست وظایف در طبقه‌بندی COFOG تفصیلی‌تر از فهرست فعالیت‌های ISIC است و به طور ویژه برای محاسبه گستره و گوناگونی فعالیت‌های دولت ایجاد شده است. با این که شباهت‌هایی میان معیارهای این دو طبقه‌بندی وجود دارد، ممکن است هنگام مقایسه داده‌های گردآوری شده بر اساس ISIC و COFOG مشکلاتی پیش بیاید. برای نمونه، COFOG نه تنها هزینه‌های مستقیم مربوط به مدرسه‌های متعلق به دولت را پوشش می‌دهد بلکه کمک هزینه‌های

¹⁶ International Standard Classification of Education (ISCED 1997) (Paris, UNESCO, November 1997).

¹⁷ International Standard Classification of Occupations (ISCO-1988) (Geneva, ILO, 1988).

¹⁸ Commission of the European Communities, Organisation for Economic Co-operation and Development, United Nations and World Tourism Organization, Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework, Statistical Papers, Series F, No. 80 (United Nations publication, Sales No. E.01. XVII.9).

¹⁹ نگاه کنید به:

Annex A1 of the Handbook of National Accounting: Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts, Statistical Papers, Series F, No. 91 United Nations publication, Sales No. E.03.XVII.9.

- اعطایی به مدرسه‌های خصوصی و هزینه‌های مربوط به خدمات فرعی آموزش مانند هزینه‌های حمل و نقل، غذا و تهیه اقامتگاه برای دانش‌آموزان و غیره را نیز در برمی‌گیرد.
- ISCED توسط سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد (UNESCO) به عنوان ابزاری برای گردآوری، تدوین و ارائه آمارهای مربوط به آموزش، چه در داخل هر یک از کشورها و چه به صورت بین‌المللی، تهیه شد و آخرین بار در سال ۱۹۹۷ روزآمد شد. ISCED یک طبقه‌بندی چند منظوره در مورد برنامه‌های آموزشی است که برای آمار درباره ثبت نام دانش‌آموزان و منبع‌های انسانی یا مالی سرمایه‌گذاری شده در آموزش و همچنین پیشرفت‌های آموزشی جمعیت که مثلاً از سرشماری‌های نفوس یا آمارگیری‌های نیروی کار به دست آمده است استفاده می‌شود. واحد آماری در پایین‌ترین سطح طبقه‌بندی ISCED، برنامه آموزشی یا گروه برنامه‌های آموزشی است.
 - مؤسسات آموزشی در ISCED براساس نوع برنامه‌هایی که ارائه می‌کنند طبقه‌بندی می‌شوند. در اصل، این مؤسسه‌ها ممکن است برابر با واحدهای پایه‌ای تلقی شوند که باید توسط ISIC طبقه بندی شوند. تعریف‌های رسته‌های ISIC برای خدمات آموزشی در راستای تغییرهای اعمال شده در آخرین بازنگری ISCED تعریف شده‌اند.
 - طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی مشاغل (ISCO) توسط سازمان جهانی کار (ILO) تهیه شده است. این طبقه‌بندی پایه‌ای برای مقایسه آمار مربوط به مشاغل مربوط به کشورهای مختلف و تبادل سایر اطلاعات اشتغال، مانند استخدام یا پذیرش کارگران مهاجر، فراهم می‌کند. همچنین الگویی برای کشورها در هنگام ایجاد طبقه‌بندی‌های مشاغل ملی یا بازنگری طبقه‌بندی موجود آن‌ها است.
 - واحدهای اصلی که در ISCO طبقه‌بندی می‌شوند شغل‌ها هستند. شغل‌ها در ISCO بر اساس نوع کار انجام شده طبقه‌بندی می‌شوند، یعنی وظیفه و کاری که باید انجام شود. از آن جا که ISIC و ISCO وظیفه‌ها و مبانی مفهومی کاملاً متفاوتی دارند - یا به بیان دیگر، جنبه‌های بسیار متفاوتی از اقتصاد را اندازه‌گیری می‌کنند - نیازی به هماهنگ کردن ساختارهای آن‌ها نیست. ولی، هنگامی که شباهت‌ها و تفاوت‌ها میان گروه‌های خاصی در ISCO بر پایه نوع تمایز نشان داده شده در ISIC قرار دارند (یعنی میان نوع محصولات، مثلاً کالاها و خدمات، که تولید یا فروخته می‌شوند)، گروه های ISCO طوری تعریف می‌شوند که معمولاً با تعریف آن کالاها و خدمات در ISIC و CPC سازگار باشد.
 - سازمان جهانی گردشگری دو توصیه بین‌المللی درباره آمارهای گردشگری ارائه کرده است که به یکدیگر مربوط هستند: نسخه جدید توصیه‌های بین‌المللی برای آمارهای گردشگری (۲۰۰۸ IRTS) (2008) - که بازنگری نسخه قبلی توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری است که در سال

²⁰ (انتشارات سازمان ملل متحد) Statistical Papers, Series M, No.83/Rev.1

۱۹۹۳ توسط کمیسیون آمار سازمان ملل متحد در نشست سی و نهم آن در سال ۲۰۰۸ تصویب شد؛ و نسخه روزآمد شده حساب اقماری گردشگری: چارچوب روش‌شناختی توصیه شده ۲۰۰۸ (TSA:RMF2008)^{۲۱} - که روزآمد شده TSA:RMF2000 است که در همان نشست به کمیسیون آمار ارائه شد^{۲۲}. مفهوم‌ها، تعریف‌ها و طبقه‌بندی‌هایی که باید برای آمارهای پایه گردشگری استفاده شوند، که از TSA:RMF2008 پیروی می‌کنند، در IRTS 2008 توصیف شده اند. مفهوم محصولات مشخصه گردشگری که توسط بازدیدکنندگان خریداری می‌شوند و فعالیت‌هایی که آن‌ها را تولید می‌کنند نخستین بار در TSA:RMF2000 معرفی شد. فعالیت‌های مشخصه گردشگری به صورت فعالیت‌هایی تعریف می‌شوند که یک یا چند محصول مشخصه گردشگری را به عنوان بازده نوعی در فرایندی تولید می‌کنند که مشخصه آن فعالیت است.

• ICNPO یک طبقه‌بندی است که برای تعیین کردن مؤسسه‌های بخش غیر انتفاعی در کتاب راهنمای مؤسسه‌های غیر انتفاعی در سیستم حساب‌های ملی توصیه شده است. ICNPO نخست توسط گروهی بین‌المللی از کارشناسان مؤسسات غیر انتفاعی ایجاد شد زیرا سطح جزئیات موجود در ISIC, Rev.3 برای تفاوت‌گذاری انواع مهم مؤسسات غیر انتفاعی و میسر ساختن فشرده‌سازی دوباره آن‌ها در ساختار طبقه‌بندی رایج در بررسی بخش مؤسسات غیر انتفاعی کافی نبود. سپس ICNPO در گسترش داده‌های تجربی سیستماتیک درباره بخش مؤسسه‌های غیر انتفاعی در ۴۰ کشور جهان به عنوان بخشی از «پروژه تطبیقی بخش غیر انتفاعی جان هاپکینز» به کار گرفته شد؛ و پس از آزمایش کتاب راهنما توسط ۱۱ اداره آمار، تأیید شد؛ و همچنان توسط اداره‌های ملی آمار در فعالیت‌های گردآوری داده‌ها و فعالیت‌های اجرای کتاب راهنما استفاده می‌شود.

²¹ Statistical Papers, Series F, No.80/Rev.1 (انتشارات سازمان ملل متحد).

²² نگاه کنید به

بخش دوم - کلیات طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران

۲-۱- پیشینه تاریخی

- اولین نشریه طبقه‌بندی از فعالیت‌ها و مشاغل، نشریه «طبقه‌بندی فعالیت‌های دسته جمعی اقتصادی و کد مشاغل» است که در سال ۱۳۳۴ توسط اداره کل آمار عمومی وزارت کشور برای استفاده در سرشماری عمومی نفوس سال ۱۳۳۵ تهیه شد. چارچوب مورد استفاده در طبقه‌بندی مذکور، نسخه اولیه طبقه بندی استاندارد بین‌المللی رشته فعالیت‌های اقتصادی (ISIC Original) می‌باشد.
- در سال ۱۳۴۵ نشریه «طبقه‌بندی کالاهای صنعتی ایران» توسط دفتر آمار وزارت اقتصاد منتشر شد. در این نشریه طبقه بندی کالاها بر مبنای ISIC پایه گذاری شده بود و کالاهای صنعتی در طبقات مختلف حداکثر با کد شش رقمی نشان داده می‌شد.
- اداره کل مطالعات نیروی انسانی و آماری وزارت کار و امور اجتماعی در سال ۱۳۴۶ نسخه اصلاح شده «طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران» را براساس نسخه اولیه ISIC تهیه نمود و در سال ۱۳۴۵ مرکز آمار ایران به منظور طبقه‌بندی فعالیت عمده محل کار شاغلین در سرشماری عمومی نفوس و مسکن، طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی را با استفاده از ISIC تهیه کرد.
- در سال ۱۳۴۷، به منظور تهیه اولین جدول داده/ ستانده اقتصاد ایران برای سال ۱۳۴۴، نشریه «راهنمای طبقه‌بندی محصولات تولیدی ایران» توسط وزارت اقتصاد با استفاده از ویرایش اول طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های اقتصادی تهیه شد. در این طبقه‌بندی، برخلاف طبقه‌بندی کالاهای صنعتی ایران که فقط کالاهای صنعتی طبقه‌بندی و کدگذاری شده بود، تمام محصولات کشاورزی، مصرفی و آب و برق و گاز نیز به همراه کالاهای صنعتی طبقه بندی شد.
- در سال ۱۳۴۸ نشریه «طبقه بندی جدید فعالیت‌های اقتصادی ایران» توسط اداره آمار وزارت اقتصاد با استفاده از (ISIC, Rev.1) چاپ و منتشر شد. در این نشریه علاوه بر محصولات کشاورزی، معدنی، صنعتی و آب و برق و گاز که در نشریه «راهنمای طبقه‌بندی محصولات تولیدی ایران» طبقه‌بندی شده بود، سایر فعالیت‌های اقتصادی یعنی ساختمان، بازرگانی، حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات،... نیز طبقه‌بندی شدند.
- در سال ۱۹۶۸ ویرایش دوم طبقه‌بندی بین‌المللی اقتصادی توسط سازمان ملل منتشر شد. مرکز آمار ایران به منظور استفاده از این طبقه‌بندی در سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۵۵، «گروه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی» را با استفاده از طبقه‌بندی فوق تهیه کرد و برای اولین بار در نشریه مذکور فهرست الفبایی مصادیق فعالیت‌ها را به منظور تسهیل در انتخاب و انتساب کد، تهیه

نمود. علاوه بر فهرست الفبایی، فهرست اسامی سازمان‌های ملی و سازمان‌های دولتی و کد فعالیت مربوط به آنها نیز در این نشریه آمده است. طی سال‌های اول انقلاب نیز تجدیدنظری‌ها در طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران به عمل آمد که پایه و اساس همه این طبقه‌بندی‌ها ISIC, Rev.2 بود.

- در سال ۱۳۶۲ به منظور استفاده بهینه از طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی کلیه رشته فعالیت‌های اقتصادی، ویرایش دوم آن توسط مرکز آمار ایران با شرح کامل به فارسی ترجمه شد.
- در سال ۱۳۶۳ گروهی متشکل از کارشناسان مرکز آمار و وزارت کار مامور شدند تا عناوین کلیه رشته فعالیت‌های شناخته شده در ایران را جهت تهیه فهرست جامعی از فعالیت‌ها برای استفاده در سرشماری، فهرست و کدگذاری کنند که در سال ۱۳۶۵ منجر به تهیه نشریه‌ای با عنوان «طبقه‌بندی بین‌المللی فعالیت‌های اقتصادی (فهرست موضوعی و الفبایی)» شد. این طبقه‌بندی نیز براساس ISIC, Rev.2 تهیه شده بود و در آن علاوه بر عناوین فعالیت‌ها، اسامی سازمان‌ها و دستگاه‌های دولتی و عمومی، اسامی شرکت‌های خصوصی شناخته شده و برخی محصولات که نشان‌دهنده فعالیت کارگاه‌های تولیدکننده آنها بود، فهرست شده بود.
- در سال ۱۳۷۰ به منظور شناسایی بهتر فعالیت‌های اقتصادی بعد از جنگ تحمیلی طرح جاری جمعیت انجام شد که برای طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی، «طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران» با استفاده از طبقه‌بندی سال ۱۳۶۵ و تجدید نظر در آن تدوین شد. در این طبقه‌بندی که با استفاده از ISIC, Rev.2 انجام گرفت برخی فعالیت‌ها به طور گسترده‌ای تجزیه شدند که از آن جمله می‌توان به فعالیت خرده‌فروشی و عمده‌فروشی اشاره کرد. همچنین فعالیت‌هایی که در سال ۱۳۶۵ در سرشماری شناسایی شده بود و فعالیت‌هایی که طی سال‌های ۶۵ الی ۷۰ در طرح‌های جاری شناسایی شده بودند به طبقه‌بندی اضافه شد.
- پس از انجام تجدیدنظر سوم در طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی توسط سازمان ملل، مرکز آمار ایران در سال ۱۳۷۱ ترجمه «طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی کلیه رشته فعالیت‌های اقتصادی» را منتشر نمود. این نشریه به‌عنوان مرجع طبقه‌بندی فعالیت‌ها در سازمان‌ها قرار گرفت و حتی برخی سازمان‌ها از این طبقه‌بندی برای طبقه‌بندی کالاها نیز استفاده نمودند.
- در سال ۱۳۷۳ نیز مرکز آمار «فعالیت‌های اقتصادی ایران» را بر پایه ISIC, Rev.3 طبقه‌بندی کرد که در آن برخی فعالیت‌ها که در ایران مصداق نداشتند حذف شدند و فعالیت‌هایی که در ایران عمده بود ولی در طبقه‌بندی بین‌المللی به آن طبقه خاص اختصاص داده نشده بود، طبقه خاص گرفت. در این طبقه‌بندی برای کلیه فعالیت‌های شناخته شده و برخی فعالیت‌هایی که امکان انجام آن در آینده نزدیک وجود داشت کد چهار رقمی تعیین شده و در نحوه انتساب کد به طبقات،

اصولی رعایت شد که مقایسه با طبقه‌بندی بین‌المللی را با کمترین و یا بدون هیچگونه خطایی می‌توان انجام داد. در طبقه‌بندی سال ۱۳۷۳ هیچکدام از طبقات طبقه‌بندی بین‌المللی ترکیب نشدند و به‌علاوه از کد طبقات تجزیه شده برای طبقات جدید استفاده نشد. برای انجام مقایسه با طبقه‌بندی بین‌المللی دو جدول مقایسه‌ای تنظیم شد که با مراجعه به این جداول می‌توان کدهای معادل استفاده شده را به راحتی پیدا نمود.

- در سال ۱۳۷۶ اداره کل آمار و اطلاعات وزارت صنایع اقدام به تجدید نظر در طبقه بندی کالاها و خدمات صنعتی تحت عنوان «راهنمای کدگذاری کالاها و خدمات صنعتی براساس ISIC,Rev.3» نمود. از مشخصات بارز این سیستم، اولاً ایجاد ۵۰۰ عنوان تقسیمات جزئی تر در زیر طبقات ISIC,Rev.3 می‌باشد و ثانیاً تهیه فهرستی از کلیه کالاها و خدمات مشمول هر کدام از زیر طبقات است که در قالب کدهای ۸ رقمی ارائه شده است.
- در سال ۱۳۷۸ نشریه «ساختار تفصیلی طبقه بندی خدمات بازرگانی، هتل و رستوران در ایران» توسط مرکز آمار ایران با پیروی از اصول طبقه بندی ISIC در طبقه بندی و انتساب کد، منتشر شد. در این نشریه، خدمات بازرگانی، هتل و رستوران با توجه به شرایط بازرگانی داخلی کشور و در چارچوب طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های اقتصادی و براساس تحقیقات به عمل آمده در واحدهای مختلف بازرگانی، طبقه‌بندی و کدگذاری شده است.
- در سال ۱۳۸۱ نیز به منظور طبقه‌بندی کارگاه‌های فهرست شده با دیدگاه فعالیت اقتصادی، طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی را که مرکز آمار ایران در سال ۱۳۷۳ تهیه کرده بود مورد بازنگری قرار داد و تحت عنوان «طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران براساس ویرایش سوم طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی کلیه رشته فعالیت‌های اقتصادی (بازنگری شده در سال ۱۳۸۱)» منتشر نمود.

این بازنگری در دو مرحله انجام شد. در مرحله نخست، بر پایه هدف اصلی و ضرورت‌های بازنگری، اصلاحات لازم در کدهای فعالیت انجام شد. این اصلاحات شامل تجزیه، تغییر، حذف، ادغام و افزودن کدهای فعالیت صورت گرفت. در مرحله دوم با توجه به نیاز شیوه کدگذاری ماشینی (CAC^{۲۳}) که برای نخستین بار در سرشماری عمومی کارگاهی ۱۳۸۱ مورد استفاده قرار گرفت، نسبت به تکمیل فهرست فعالیت‌های اقتصادی به منظور بالا بردن ضریب پوشش فعالیت‌های اقتصادی در مرحله کدگذاری اقدام شد. در بازنگری سال ۱۳۸۱، سعی شد که تغییرات و اصلاحات در سطح کدهای چهار رقمی انجام شود و سطوح بالاتر کدهای فعالیت را در بر نگیرد. با این حال

²³ - Computer Assisted Coding

در بخش عمده‌فروشی و خرده‌فروشی، به لحاظ ضرورت‌های در اختیار داشتن فهرست تفصیلی‌تر از دیدگاه مدیریت موضوعی، چند کد سه رقمی تغییر یافت.

- در سال ۱۳۸۵ طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران بر اساس نسخه ۳,۱ طبقه‌بندی بین‌المللی که در سال ۲۰۰۲ توسط سازمان ملل ارائه شده بود، بازنگری شد و بر اساس بررسی‌های انجام شده در خصوص کدهای تفصیلی شده سال ۸۱ در سطح کدهای سه رقمی و با هدف سازگاری بیشتر با طبقه‌بندی بین‌المللی، تغییرات لازم اعمال شد.

- به دنبال ارائه نسخه چهارم طبقه‌بندی بین‌المللی در سال ۲۰۰۸ توسط سازمان ملل، و با توجه به شتاب تغییرات ایجاد شده در ساختار اقتصادی کشور از زمان تدوین طبقه‌بندی ایران بر اساس نسخه سوم ISIC، نیاز به بازنگری طبقه‌بندی ایران بر اساس نسخه جدید بین‌المللی ضرورت یافت. مرکز آمار ایران در سال ۱۳۸۹ با تشکیل گروه کارشناسی، دریافت نقطه نظرات از بخش‌های موضوعی مرتبط و صاحب‌نظران و مشاوره با بخش آمار سازمان ملل، طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران بر اساس ISIC-4 را بازنگری و تدوین کرده و در سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰ برای اولین بار از آن استفاده نمود و در نهایت در سال ۱۳۹۲ نشریه آن را پس از اعمال اصلاحات لازم بر اساس تجربه حاصل از بکارگیری طبقه‌بندی در سرشماری، منتشر و در سطح نظام آماري اطلاع‌رسانی و ابلاغ کرد.

- در سال ۱۴۰۲ برنامه به‌روزرسانی طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران بر اساس ISIC-4 با هدف بهبود کیفیت طبقه‌بندی و اعمال تغییرات و اصلاحات جدید، تعیین کد فعالیت کسب و کارهای کشور برای استفاده در فرایند صدور مجوز در دستور کار قرار گرفت که نشریه حاضر نتیجه این تلاش است.

- در بازنگری این نسخه از طبقه‌بندی، با توجه به نیاز کشور به یک فرایند یکپارچه برای شناسایی، تعیین و تخصیص کد فعالیت استاندارد و یکسان در سراسر زنجیره صدور مجوز کسب و کارها، وزارت امور اقتصادی و دارایی به عنوان متولی درگاه ملی مجوزها، در کنار مرکز آمار ایران حضور داشته و با دعوت از نمایندگان دستگاه‌های اجرایی، کار بازنگری انجام شد.

- در تدوین این نسخه تلاش شد ضمن شناسایی فعالیت‌ها و کسب و کارهای تحت پوشش هر دستگاه اجرایی، برای حفظ سری‌های زمانی و مقایسه‌پذیری در سطوح ملی و بین‌المللی، ساختار طبقه‌بندی حفظ شده و در موارد ضروری در سطح کدهای ۴ رقمی نیازهای ملی اعمال شود که این نسخه تحت عنوان «طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی کشور - IRSIC» تدوین شده است. همچنین برای کاربردهای دستگاهی و تفکیک بیشتر کسب و کارهای کشور با کدهای جداگانه، سطح پنجم (شامل دو رقم) به طبقه‌بندی IRSIC اضافه شد که این مجموعه تحت عنوان «طبقه‌بندی کسب و کارها بر اساس

IRISIC» تدوین شده است. شایان ذکر است به دلیل احتمال شناسایی کسب و کارها و فعالیت‌های فاقد کد و یا اعلام فعالیت‌های جدید از سوی کاربران، کدهای سطح پنجم قابلیت به روز رسانی را دارند و در دوره‌های سه ماهه این فهرست به‌نگام خواهد شد.

۲-۲- اصول کلی طبقه‌بندی

- از آنجایی که بازنگری طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران براساس ISIC, Rev.4 انجام شده است، نحوه کدگذاری فعالیت‌ها نیز کاملاً هماهنگ با کدگذاری مورد استفاده در ISIC است. به این ترتیب سلسله مراتب رده‌های مورد استفاده در این طبقه‌بندی عبارتند از: حروف الفبا برای رده‌های جدول که «بخش» نامیده می‌شود، ارقام دو رقمی برای تعیین «قسمت»، ارقام سه رقمی برای تعیین «گروه» و ارقام چهار رقمی برای تعیین «طبقه». در طبقه‌بندی ملی سال ۱۳۹۲ در مواردی که نیاز به تفصیل بیشتر طبقات بود از کدهای خالی آن طبقه استفاده نشده بود، بلکه با افزودن یک رقم به کدهای چهار رقمی (تحت عنوان زیرطبقه) تفصیل لازم ارائه شده بود و در مواقعی که کدهای ۴ رقمی نیاز به تجزیه و تفصیل بیشتر نداشتند، به انتهای کد صفر اضافه شده بود تا به صورت یکنواخت آخرین سطح طبقه‌بندی ۵ رقمی باشد. بنابراین طبقه‌بندی ملی تا کدهای ۴ رقمی عیناً مانند ساختار بین‌المللی بود و در کدهای ۵ رقمی نیازهای ملی اعمال شده بود. برای مثال، کد طبقه «عمده فروشی سایر کالاهای خانگی» ۴۶۴۱ است که به دلیل اهمیت تفکیک برخی از کالاهای خانگی در این طبقه در اقتصاد ملی در نسخه ۱۳۹۲، به صورت زیر طبقات ۴۶۴۹۱ «عمده فروشی قالی و قالیچه و جاجیم و گلیم و زیلوی دستباف و ماشینی»، ۴۶۴۹۲ «عمده فروشی داروهای شیمیایی و گیاهی، عطریات و صابون‌های آرایشی، مواد پاک‌کننده و ضد عفونی‌کننده»، ۴۶۴۹۳ «عمده فروشی کتاب، روزنامه، مجله، محصولات کاغذی، نوشت افزار، لوازم عکاسی و فیلمبرداری» و ۴۶۴۹۴ «عمده فروشی کالاهای خانگی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر» تفکیک شده بود.
- در نسخه ۱۴۰۳، به دلیل نیاز به تعریف و تعیین کدهای تفصیلی‌تر برای شناسایی و تفکیک کسب و کارهای کشور از یک سو، و اجتناب از طولانی شدن تعداد ارقام کدها از سوی دیگر، مقرر شد نیازهای ملی (که پیش‌تر در نسخه ۱۳۹۲ در سطح رقم پنجم تدوین شده بودند) در کدهای سطح چهارم اعمال شوند (از طریق توسعه کدهای استفاده نشده بین‌المللی) که این تغییرات در جدول مقایسه‌ای ارایه شده است.
- عناوین رده‌های طبقه‌بندی نسخه ۱۴۰۳ با توجه به اصطلاحات رایج در کشور و نظر مترجمین روان‌سازی و در مواقع لازم اصلاح شده است.

طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران-IRSIC,1403 (بر اساس ISIC.rev,4) ۶۱

- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های اقتصادی (نسخه ۴) از ۲۱ بخش، ۸۸ قسمت، ۲۳۸ گروه و ۴۱۹ طبقه تشکیل شده است که طبقه‌بندی ملی حاضر در ۲۱ بخش، ۸۹ قسمت، ۲۳۵ گروه و ۴۸۴ طبقه تدوین شده است.
- در نسخه ۱۴۰۳ طبقه‌بندی ملی (IRSIC) نسبت به نسخه بین‌المللی (ISIC-4) ۳۲ کد تجزیه، ۵ کد ادغام و ۲ کد جدید اضافه شده است. همچنین در نسخه ۱۴۰۳ نسبت به ۱۳۹۲ طبقه‌بندی ۵ کد ۴ رقمی که دارای تفکیک بیشتری بودند (به دلایلی مانند نظر دستگاه اجرایی متولی، ساختار فعالیت در ایران یا کمبود کد ۴ رقمی در طبقه) تجمیع شدند که این موارد به شرح زیر می‌باشند:

کدهای متناظر در نسخه ۱۳۹۲	شرح در نسخه ۱۴۰۳	کد ۱۴۰۳
۰۱۴۱۱ ۰۱۴۱۲	پرورش گاو و گاومیش	۰۱۴۱
۰۶۱۰ ۰۶۲۰	استخراج نفت خام و گاز طبیعی	۰۶۰۰
۱۰۷۹۱ ۱۰۷۹۲	تولید سایر فرآورده‌های غذایی	۱۰۷۹
۲۳۹۲۲ ۲۳۹۲۳	تولید مواد ساختمانی از خاک رس- بجز آجر	۲۳۹۸
۶۸۱۰۱ ۶۸۱۰۲	فعالیت‌های مربوط به املاک و مستغلات ملکی و اجاره ای به حساب خود	۶۸۱۰

- غیر از کدهای ۴ رقمی اضافه شده در سطح ملی، طبقه‌بندی در ۳ مورد در رده ۳ رقمی نیز با طبقه‌بندی بین‌المللی تفاوت دارد:
 - ۱- در این نسخه با نظر وزارت نفت و به دلیل نحوه اجرای فعالیت‌های استخراج نفت خام (با کدهای ۰۶۱ و ۰۶۱۰) و گاز طبیعی (با کدهای ۰۶۲ و ۰۶۲۰) در این وزارتخانه، این کدها با هم ادغام شده و تحت عنوان «۰۶۰ و ۰۶۰۰ فعالیت‌های استخراج نفت خام و گاز طبیعی» تعیین شدند.
 - ۲- در این طبقه‌بندی نیز مانند نسخه‌های ۱۳۷۳، ۱۳۸۱، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۲، به دلیل ضرورت اختصاص کد ویژه به واحدهایی که به طور مشترک به فعالیت‌های کشاورزی توأم با صنعت

اشتغال دارند، قسمت ۳۴ در بخش صنعت، به این گروه اختصاص داده شده است و به تبع گروه و طبقه ۳۴۰ و ۳۴۰۰ با عنوان «فعالیت‌های کشت و صنعت» در طبقه‌بندی اضافه شده‌اند.

۳- در طبقه‌بندی بین‌المللی قسمت ۶۱ به فعالیت‌های مخابرات اختصاص یافته و دارای طبقات ۶۱۱۰ (فعالیت‌های مخابراتی باسیم)، ۶۱۲۰ (فعالیت‌های مخابراتی بی‌سیم)، ۶۱۳۰ (فعالیت‌های مخابراتی ماهواره‌ای) و ۶۱۹۰ (سایر فعالیت‌های مخابراتی) می‌باشد. بر اساس ساختار کارگاه‌های درگیر در این فعالیت‌ها در کشور و مشکلات مربوط به تهیه اطلاعات به تفکیک ذکر شده در طبقه‌بندی بین‌المللی، و همچنین تصمیم کمیسیون آمار سازمان ملل در پیش‌نویس نسخه ۵ طبقه‌بندی مبنی بر ادغام سه کد، کدهای ۶۱۱۰، ۶۱۲۰ و ۶۱۳۰ در طبقه‌بندی ملی با هم ادغام شده و با کد ۶۱۴۰ «فعالیت‌های مخابراتی باسیم، بی‌سیم و ماهواره‌ای» در طبقه‌بندی گنجانده شده است.

- به منظور سهولت جستجو و یافتن کد فعالیت‌های اقتصادی، در این طبقه‌بندی هر یک از فعالیت‌ها با گویش‌های متفاوت و نام‌های گوناگون تاحدی که امکان شناسایی داشته است در فهرست فعالیت‌ها ذکر شده است (مانند فعالیت دوزندگی پوشاک تحت عناوین مختلف دوزندگی پوشاک، لباس‌دوزی و خیاطی) تا جستجوی نام فعالیت بصورت سامانه‌ای و براساس فهرست الفبایی آسان‌تر انجام شود.
- در طبقه‌بندی حاضر مانند نسخه‌های قبل فعالیت‌های بی‌مکان یعنی فعالیت‌هایی که دارای مکان خاصی نیستند نیز طبقه‌بندی شده و هر یک از فعالیت‌های مورد بحث در جایگاه ویژه خود قرار داده شده است مانند فعالیت‌های تاکسیرانی، چوپانی، چوبداری، سیگار فروشی، دوره‌گردی و دستفروشی.
- فعالیت‌هایی که در ایران وجود ندارد، به منظور حفظ قابلیت تطبیق با طبقه‌بندی بین‌المللی، جزء طبقه‌بندی بحساب آورده شده است. بدیهی است که تعداد کارگاه‌ها در این فعالیت‌ها صفر خواهد بود.
- این طبقه‌بندی تمام فعالیت‌های اقتصادی کشور (خواه دارای مجوز یا بدون مجوز، خانگی، کارگاهی یا صنعتی، تحت مالکیت حقیقی یا حقوقی) را پوشش می‌دهد.
- در بعضی موارد بجای نام فعالیت نام مکان یا کارگاه درج شده است. مانند مسجد، مطب، موزه فرش و بیمارستان.
- مطابق ISIC, Rev.4 در طبقه‌بندی ملی نیز رسته‌های جداگانه‌ای برای تعمیر هر نوع کالا ارائه شده است. فعالیت‌ها بر اساس نوع کالای تعمیر شده به شکل زیر طبقه‌بندی می‌شوند:

۱- تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت به ترتیب در طبقه‌های ۴۵۲۰ و ۴۵۴۰ طبقه‌بندی می‌شود.

۲- تعمیر رایانه‌ها و تجهیزات ارتباطی در گروه ۹۵۱ طبقه‌بندی می‌شود.

۳- تعمیر کالاهای شخصی و خانگی در گروه ۹۵۲ طبقه‌بندی می‌شود.

۴- تعمیر سایر ماشین‌آلات و تجهیزات در گروه ۳۳۱ طبقه‌بندی می‌شود.

۵- تعمیر ساختمان و سایر بناها در قسمت ۴۳ طبقه‌بندی می‌شود.

- نصب ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی برحسب نوع آنها در گروه ۳۳۲ طبقه‌بندی شده است.
- واحدهای تولیدات صنعتی بر اساس نوع فعالیت اقتصادی اصلی که به آن اشتغال دارند طبقه‌بندی می‌شوند، صرف نظر از این که کار با نیروی ماشین‌آلات یا به صورت دستی در یک کارخانه یا در یک خانوار انجام شود. به استثنای فرش که فرش دستباف و ماشینی از هم تفکیک شده است.

- فعالیت‌های بنکداری، تجارت، حق‌العمل‌کاری، صادرات و واردات برحسب نوع کالا، جزء عمده-فروشی و پخش آن کالا در نظر گرفته شده است.

- فعالیت خرده‌فروشی یک واحد صنعتی که محصولات تولید شده در آن واحد را به فروش می‌رساند، به عنوان یک فعالیت مستقل در نظر گرفته نمی‌شود. این فعالیت باید جزء فعالیت صنعتی آن واحد بحساب آید. در طبقه‌بندی حاضر، فعالیت شیرینی‌پزی و نانواپی که محصولات تولید شده خود را به صورت خرده به مشتریان عرضه می‌کنند، در بخش «صنعت» طبقه‌بندی شده است.

- به منظور حفظ مقایسه‌پذیری میان نسخه‌های قبلی طبقه‌بندی و سهولت بررسی روند تغییرات، جداول مقایسه‌ای طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران در فصل آخر نشریه ارائه شده است.

- به منظور بهنگام‌سازی و تکمیل فهرست فعالیت‌ها در دوره‌های زمانی کوتاه‌تر، ساختار اصلی طبقه‌بندی که ثابت بوده و همراه با نسخه‌های جدید بین‌المللی بازنگری می‌شود، جداگانه تحت عنوان «طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران-IRISIC» منتشر می‌شود، ولی فهرست فعالیت‌ها در قالب فایل اکسل هر سه ماه یک بار به روز رسانی و از طریق درگاه ملی آمار، بخش طبقه‌بندی‌ها منتشر و اطلاع‌رسانی خواهد شد.

- فهرست فعالیت‌ها براساس سوابق موجود از طرح‌ها و سرشماری‌های گذشته، پایگاه داده‌های دستگاه‌های اجرایی و همچنین استعلام کسب و کارهای تحت پوشش دستگاه‌های اجرایی تکمیل شده است و طی اعلام فعالیت‌های جدید یا فاقد کد، به‌روزرسانی و تکمیل خواهد شد.

فصل دوم

ساختار کلی و تفصیلی طبقه بندی

مرکز آمار ایران

بخش یک - ساختار کلی طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران

رسته‌های تکی طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران «IRISIC-1403» در ۲۱ بخش زیر قرار گرفته‌اند:

بخش	قسمت	شرح
الف	۰۱-۰۳	کشاورزی و منابع طبیعی
ب	۰۵-۰۹	معادن
پ	۱۰-۳۴	تولید صنعتی (ساخت)
ت	۳۵	تأمین برق، گاز و تهویه هوا
ث	۳۶-۳۹	تأمین آب، فاضلاب، مدیریت پسماند و تصفیه
ج	۴۱-۴۳	ساخت بنا و تاسیسات
چ	۴۵-۴۷	عمده فروشی و خرده فروشی؛ تعمیر خودرو و موتور سیکلت
ح	۴۹-۵۳	حمل و نقل و انبارداری
خ	۵۵-۵۶	خدمات تامین اقامت و غذا
د	۵۸-۶۳	خدمات اطلاعات و ارتباطات
ذ	۶۴-۶۶	فعالیت‌های مالی و بیمه
ر	۶۸	فعالیت‌های املاک و مستغلات
ز	۶۹-۷۵	خدمات علمی، فنی و حرفه‌ای
ژ	۷۷-۸۲	خدمات پشتیبانی و اداری
س	۸۴	اداره امور عمومی و دفاع؛ تامین اجتماعی اجباری
ش	۸۵	آموزش
ص	۸۶-۸۸	خدمات سلامت انسان و مددکاری اجتماعی
ض	۹۰-۹۳	هنر، سرگرمی و خلاقیت
ط	۹۴-۹۶	سایر فعالیت‌های خدماتی
ظ	۹۷-۹۸	فعالیت‌های خانوارها به عنوان کارفرما، فعالیت‌های تفکیک‌ناپذیر تولید کالاها و خدمات توسط خانوارهای معمولی برای خود مصرفی
ع	۹۹	فعالیت‌های سازمان‌ها و هیئت‌های برون‌مرزی

بخش دو- ساختار تفصیلی طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران (IRSIC,1403)

کد	عنوان فعالیت
الف	کشاورزی و منابع طبیعی
۰۱	کشاورزی و دامپروری
۰۱۱	زراعت محصولات سالانه و غیر دائمی
۰۱۱۱	زراعت غلات، حبوبات و دانه‌های روغنی (به جز برنج)
۰۱۱۲	زراعت برنج
۰۱۱۳	زراعت سبزیجات و صیفی‌جات، ریشه‌ها و غده‌ها
۰۱۱۴	زراعت نیشکر
۰۱۱۵	زراعت توتون و تنباکو
۰۱۱۶	زراعت محصولات لیفی
۰۱۱۹	زراعت سایر محصولات سالانه و غیر دائمی
۰۱۲	کاشت محصولات چندساله و دائمی
۰۱۲۱	کاشت انگور
۰۱۲۲	کاشت میوه‌های گرمسیری و نیمه گرمسیری
۰۱۲۳	کاشت درخت مرکبات
۰۱۲۴	کاشت درختان میوه‌های دانه‌دار و هسته‌دار
۰۱۲۵	کاشت سایر میوه‌های درختی، بوته‌ای و آجیلی
۰۱۲۶	کاشت میوه‌های روغنی
۰۱۲۷	کاشت محصولات نوشیدنی
۰۱۲۸	کاشت ادویه‌جات، محصولات معطر، مخدر و دارویی
۰۱۲۹	کاشت سایر محصولات چندساله و دائمی
۰۱۳	تکثیر گیاهان
۰۱۳۰	تکثیر گیاهان
۰۱۴	دامپروری

کد	عنوان فعالیت
۰۱۴۱	پرورش گاو و گاومیش
۰۱۴۲	پرورش اسب و اسب‌سانان
۰۱۴۳	پرورش شتر و شترسانان
۰۱۴۴	پرورش گوسفند و بز
۰۱۴۵	پرورش خوک و گراز
۰۱۴۷	پرورش صنعتی ماکیان
۰۱۴۸	پرورش سنتی ماکیان
۰۱۴۹	پرورش سایر حیوانات
۰۱۵	بهره‌برداری توام کشاورزی و دامداری
۰۱۵۰	بهره‌برداری توام کشاورزی و دامداری
۰۱۶	پشتیبانی کشاورزی و امور پس از برداشت محصول
۰۱۶۱	پشتیبانی تولید محصولات کشاورزی
۰۱۶۲	پشتیبانی تولید محصولات حیوانی
۰۱۶۳	پشتیبانی پس از برداشت محصول
۰۱۶۴	فراوری بذر برای تکثیر
۰۱۷	شکار، صید و فعالیت‌های خدماتی وابسته
۰۱۷۰	شکار صید و فعالیت‌های خدماتی وابسته
۰۲	منابع طبیعی
۰۲۱	جنگل‌داری
۰۲۱۰	جنگل‌داری
۰۲۲	بریدن درختان
۰۲۲۰	بریدن درختان
۰۲۳	جمع‌آوری محصولات غیر چوبی جنگلی
۰۲۳۰	جمع‌آوری محصولات غیر چوبی جنگلی

کد	عنوان فعالیت
۰۲۴	پشتیبانی جنگل‌داری
۰۲۴۰	پشتیبانی جنگل‌داری
۰۳	شیلات
۰۳۱	صیادی
۰۳۱۱	صید ماهی و آبزیان دریایی
۰۳۱۲	صید ماهی و آبزیان آب‌های شیرین
۰۳۲	آبزی پروری
۰۳۲۱	آبزی پروری دریایی
۰۳۲۲	آبزی پروری در آب‌های شیرین
ب	استخراج معدن
۰۵	استخراج زغال
۰۵۱	استخراج زغال سنگ
۰۵۱۰	استخراج زغال سنگ
۰۵۲	استخراج زغال قهوه‌ای (لیگنیت)
۰۵۲۰	استخراج زغال قهوه‌ای (لیگنیت)
۰۶	استخراج نفت خام و گاز طبیعی
۰۶۰	استخراج نفت خام و گاز طبیعی
۰۶۰۰	استخراج نفت خام و گاز طبیعی
۰۷	استخراج کانه‌های فلزی
۰۷۱	استخراج کانه‌های آهن

کد	عنوان فعالیت
۰۷۱۰	استخراج کانه‌های آهن
۰۷۲	استخراج کانه‌های فلزی غیر آهنی
۰۷۲۱	استخراج کانه‌های اورانیوم و توریم
۰۷۲۹	استخراج سایر کانه‌های فلزی غیر آهنی
۰۸	استخراج سایر مواد معدنی
۰۸۱	استخراج سنگ، خاک رس، شن و ماسه
۰۸۱۰	استخراج سنگ، خاک رس، شن و ماسه
۰۸۹	استخراج سایر مواد معدنی
۰۸۹۱	استخراج مواد معدنی شیمیایی و کودهای معدنی
۰۸۹۲	استخراج زغال سنگ نارس (تورب)
۰۸۹۳	استخراج نمک
۰۸۹۹	استخراج سایر مواد معدنی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر
۰۹	پشتیبانی استخراج معدن
۰۹۱	پشتیبانی استخراج نفت و گاز طبیعی
۰۹۱۰	پشتیبانی استخراج نفت و گاز طبیعی
۰۹۹	سایر خدمات پشتیبانی استخراج معدن
۰۹۹۰	سایر خدمات پشتیبانی استخراج معدن
پ	تولید صنعتی
۱۰	تولید فراورده‌های غذایی
۱۰۱	فراوری و نگهداری گوشت
۱۰۱۱	کشتار دام و طیور

کد	عنوان فعالیت
۱۰۱۲	فرآوری و نگهداری گوشت و فرآورده‌های گوشتی
۱۰۲	فرآوری و نگهداری آبزیان
۱۰۲۰	فرآوری و نگهداری آبزیان
۱۰۳	فرآوری و نگهداری میوه و سبزیجات
۱۰۳۱	فرآوری و نگهداری خرما
۱۰۳۲	فرآوری و نگهداری پسته
۱۰۳۳	فرآوری و نگهداری میوه‌ها و سبزی‌ها - بجز پسته و خرما
۱۰۴	تولید روغن‌ها و چربی‌های گیاهی و حیوانی - بجز روغن ذرت
۱۰۴۰	تولید روغن‌ها و چربی‌های گیاهی و حیوانی - بجز روغن ذرت
۱۰۵	تولید فرآورده‌های لبنی
۱۰۵۰	تولید فرآورده‌های لبنی
۱۰۶	تولید فرآورده‌های غلات آسیاب‌شده، نشاسته و فرآورده‌های نشاسته‌ای
۱۰۶۱	تولید فرآورده‌های آسیاب غلات
۱۰۶۲	تولید نشاسته و فرآورده‌های نشاسته‌ای
۱۰۷	تولید سایر فرآورده‌های غذایی
۱۰۷۲	تولید قند و شکر
۱۰۷۳	تولید کاکائو، شکلات و شیرینی‌های شکری
۱۰۷۴	تولید ماکارونی، رشته و فرآورده‌های نشاسته‌ای
۱۰۷۵	تولید غذاهای آماده
۱۰۷۶	تولید فرآورده‌های نانوائی
۱۰۷۷	تولید شیرینی و بیسکویت و کیک
۱۰۷۹	تولید سایر فرآورده‌های غذایی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر
۱۰۸	تولید خوراک آماده حیوانات
۱۰۸۰	تولید خوراک آماده حیوانات

کد	عنوان فعالیت
۱۱	تولید آشامیدنی‌ها
۱۱۰	تولید آشامیدنی‌ها
۱۱۰۱	تقطیر، تصفیه و ترکیب الکل سفید
۱۱۰۲	تولید شراب
۱۱۰۳	تولید مالتا ومالشعیر
۱۱۰۴	تولید نوشابه‌های بدون الکل، آب آشامیدنی پر شده در بطری
۱۲	تولید توتون، تنباکو و فراورده‌های دخانی
۱۲۰	تولید توتون، تنباکو و فراورده‌های دخانی
۱۲۰۰	تولید توتون، تنباکو و فراورده‌های دخانی
۱۳	تولید منسوجات
۱۳۱	ریسندگی، بافندگی و تکمیل منسوجات
۱۳۱۱	آماده‌سازی و ریسندگی الیاف نساجی
۱۳۱۲	بافندگی منسوجات
۱۳۱۳	تکمیل منسوجات
۱۳۹	تولید سایر منسوجات
۱۳۹۱	تولید پارچه‌های کشفاف و قلاب بافی (حلقوی)
۱۳۹۲	تولید کالاهای نساجی آماده - به جز پوشاک
۱۳۹۴	تولید طناب، ریسمان، نخ چند لایه و تور
۱۳۹۵	تولید قالی و قالیچه دستباف
۱۳۹۶	تولید گلیم و زیلو و جاجیم دستباف
۱۳۹۷	تولید فرش ماشینی و موکت
۱۳۹۹	تولید سایر منسوجات طبقه‌بندی نشده در جای دیگر

کد	عنوان فعالیت
۱۴	تولید پوشاک
۱۴۱	تولید پوشاک - به جز پوشاک خردار
۱۴۱۰	تولید پوشاک - به جز پوشاک خردار
۱۴۲	تولید کالاهای پوستی خردار
۱۴۲۰	تولید کالاهای پوستی خردار
۱۴۳	تولید پوشاک حقلوی (کشباف و قلاب‌بافی شده)
۱۴۳۱	تولید پوشاک حقلوی (کشباف و قلاب‌بافی شده) - بجز جوراب
۱۴۳۲	تولید جوراب
۱۵	تولید چرم و کالاهای وابسته
۱۵۱	دباغی و پرداخت چرم؛ پرداخت و رنگرزی خز؛ تولید کالاهای چرمی
۱۵۱۱	دباغی و پرداخت چرم؛ پرداخت و رنگرزی خز
۱۵۱۲	تولید چمدان، کیف و کالاهای مشابه؛ زین و یراق
۱۵۲	تولید کفش و پاپوش
۱۵۲۰	تولید کفش و پاپوش
۱۶	تولید چوب و کالاهای چوبی و حصیری - به جز مبلمان
۱۶۱	تولید الوار، اره‌کشی و رنده کردن چوب
۱۶۱۰	تولید الوار، اره‌کشی و رنده کردن چوب
۱۶۲	تولید کالاهای چوبی، چوب پنبه‌ای و حصیری
۱۶۲۱	تولید ورق‌های روکش شده و پانل‌های چوبی
۱۶۲۲	تولید کالاهای نجاری درودگری ساختمان
۱۶۲۳	تولید ظروف و محفظه‌های چوبی
۱۶۲۹	تولید سایر کالاهای چوبی؛ تولید کالا از چوب پنبه و حصیر

کد	عنوان فعالیت
۱۷	تولید کاغذ و کالاهای کاغذی
۱۷۰	تولید کاغذ و کالاهای کاغذی
۱۷۰۱	تولید خمیر کاغذ، کاغذ و مقوا
۱۷۰۲	تولید کالاهای بسته‌بندی کاغذی و مقوایی
۱۷۰۹	تولید سایر کالاهای کاغذی و مقوایی
۱۸	چاپ و تکثیر رسانه‌های ضبط شده
۱۸۱	چاپ و خدمات وابسته
۱۸۱۱	چاپ
۱۸۱۲	خدمات وابسته به چاپ
۱۸۲	تکثیر محتوای رسانه‌های ضبط شده
۱۸۲۰	تکثیر محتوای رسانه‌های ضبط شده
۱۹	تولید کک و فراورده‌های پالایش نفت
۱۹۱	تولید فراورده‌های کوره کک‌پزی
۱۹۱۰	تولید فراورده‌های کوره کک‌پزی
۱۹۲	تولید فراورده‌های پالایش نفت
۱۹۲۰	تولید فراورده‌های پالایش نفت
۲۰	تولید مواد و فراورده‌های شیمیایی
۲۰۱	تولید مواد شیمیایی اساسی، کودها و ترکیبات نیتروژن، مواد اولیه پلاستیک و لاستیک
۲۰۱۱	تولید مواد شیمیایی اساسی
۲۰۱۲	تولید کود شیمیایی و ترکیبات نیتروژن
۲۰۱۳	تولید مواد اولیه پلاستیک و لاستیک
۲۰۲	تولید سایر مواد و فراورده‌های شیمیایی

کد	عنوان فعالیت
۲۰۲۱	تولید آفات‌کش‌ها و سایر فراورده‌های شیمیایی مورد استفاده در کشاورزی
۲۰۲۲	تولید جوهرچاپ، رنگ و پوشش‌های مشابه
۲۰۲۳	تولید فراورده‌های آرایشی، بهداشتی و براق‌کننده
۲۰۲۹	تولید سایر فراورده‌های شیمیایی
۲۰۳	تولید الیاف مصنوعی
۲۰۳۰	تولید الیاف مصنوعی
۲۱	تولید فراورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی
۲۱۰	تولید فراورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی
۲۱۰۱	تولید فراورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی مورد استفاده انسان
۲۱۰۲	تولید فراورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی مورد استفاده حیوان
۲۲	تولید کالاهای لاستیکی و پلاستیکی
۲۲۱	تولید فراورده‌های لاستیکی - بجز کفش
۲۲۱۱	تولید تایر و لوله‌های لاستیکی، روکش و بازسازی تایرهای لاستیکی
۲۲۱۹	تولید سایر کالاهای لاستیکی
۲۲۲	تولید کالاهای پلاستیکی - به جز کفش
۲۲۲۰	تولید کالاهای پلاستیکی - به جز کفش
۲۳	تولید سایر فراورده‌های معدنی غیرفلزی
۲۳۱	تولید شیشه و فراورده‌های شیشه‌ای
۲۳۱۱	تولید شیشه جام
۲۳۱۲	تولید کالا و فراورده‌های شیشه‌ای - بجز شیشه جام
۲۳۹	تولید سایر فراورده‌های معدنی غیرفلزی
۲۳۹۱	تولید کالا و فراورده‌های نسوز

کد	عنوان فعالیت
۲۳۹۳	تولید سایر کالاهای چینی و سرامیکی
۲۳۹۴	تولید سیمان، آهک و گچ
۲۳۹۵	تولید کالاهای بتونی و سیمانی و گچی
۲۳۹۶	برش، شکل دادن و پرداخت سنگ
۲۳۹۷	تولید انواع آجر
۲۳۹۸	تولید مواد ساختمانی از خاک رس و خاک معدنی - بجز آجر
۲۳۹۹	تولید سایر فراورده‌های معدنی غیرفلزی
۲۴	تولید فلزات پایه
۲۴۱	تولید آهن و فولاد خام
۲۴۱۰	تولید آهن و فولاد خام
۲۴۲	تولید فلزهای پایه گرانبها و سایر فلزهای غیرآهنی
۲۴۲۱	تولید کالاهای پایه مسی
۲۴۲۲	تولید کالاهای پایه آلومینیومی
۲۴۲۳	تولید سایر فلزات پایه گرانبها و سایر فلزات غیرآهنی - بجز مس و آلومینیوم
۲۴۳	ریخته‌گری فلزات
۲۴۳۱	ریخته‌گری آهن و فولاد
۲۴۳۲	ریخته‌گری فلزات غیرآهنی
۲۵	تولید کالاهای فلزی ساخته شده - به جز ماشین‌آلات و دستگاه‌ها
۲۵۱	تولید کالاهای فلزی سازه‌ای، منبع، مخزن آب و مولدهای بخار
۲۵۱۱	تولید کالاهای فلزی سازه‌ای
۲۵۱۲	تولید منبع، مخزن و کانتینرهای فلزی
۲۵۱۳	تولید مولدهای بخار - بجز دیگ‌های آب گرم حرارت مرکزی
۲۵۲	تولید اسلحه و مهمات

کد	عنوان فعالیت
۲۵۲۰	تولید اسلحه و مهمات
۲۵۹	تولید سایر کالاهای فلزی ساخته شده؛ خدمات فلزکاری
۲۵۹۱	چکش‌کاری، پرسکاری، قالب‌زنی، پتک‌کاری، شکل‌دهی فلزات با غلتک؛ متالوژی پودر
۲۵۹۲	عمل‌آوری و روکش کردن و ماشین‌کاری فلزات
۲۵۹۳	تولید ابزار دستی و بُرنده و یراق‌آلات عمومی فلزی
۲۵۹۹	تولید سایر کالاهای فلزی ساخته شده
۲۶	تولید کالاهای رایانه‌ای، الکترونیکی و نوری
۲۶۱	تولید تخته مدار و قطعات الکترونیکی
۲۶۱۰	تولید تخته مدار و قطعات الکترونیکی
۲۶۲	تولید رایانه و تجهیزات وابسته
۲۶۲۰	تولید رایانه و تجهیزات وابسته
۲۶۳	تولید دستگاه‌های ارتباطی
۲۶۳۰	تولید دستگاه‌های ارتباطی
۲۶۴	تولید کالاهای الکترونیکی (برای مصرف کننده نهایی)
۲۶۴۰	تولید کالاهای الکترونیکی (برای مصرف کننده نهایی)
۲۶۵	تولید دستگاه‌های اندازه‌گیری، آزمون، راهبری و کنترل؛ انواع ساعت
۲۶۵۱	تولید دستگاه‌های اندازه‌گیری (بجز زمان)، آزمون، راهبری و کنترل
۲۶۵۲	تولید ساعت، ابزار ثبت و اندازه‌گیری زمان و اجزای وابسته
۲۶۶	تولید دستگاه‌های پرتودهی، الکتروپزشکی و الکترودرمانی
۲۶۶۰	تولید دستگاه‌های پرتودهی، الکتروپزشکی و الکترودرمانی
۲۶۷	تولید ابزارهای نوری و عکاسی
۲۶۷۰	تولید ابزارهای نوری و عکاسی
۲۶۸	تولید رسانه‌های ضبط نوری و مغناطیسی
۲۶۸۰	تولید رسانه‌های ضبط نوری و مغناطیسی

کد	عنوان فعالیت
۲۷	تولید تجهیزات برقی
۲۷۱	تولید الکتروموتور، ژنراتور، ترانسفورماتور و دستگاه‌های توزیع و کنترل برق
۲۷۱۰	تولید الکتروموتور، ژنراتور، ترانسفورماتور و دستگاه‌های توزیع و کنترل برق
۲۷۲	تولید باتری و انباره
۲۷۲۰	تولید باتری و انباره
۲۷۳	تولید سیم و ابزارهای سیم‌کشی
۲۷۳۱	تولید کابل‌های فیبر نوری
۲۷۳۲	تولید سیم و کابل‌های الکترونیکی و برقی
۲۷۳۳	تولید ابزار سیم‌کشی
۲۷۴	تولید تجهیزات روشنایی برقی و غیربرقی
۲۷۴۰	تولید تجهیزات روشنایی برقی و غیربرقی
۲۷۵	تولید وسایل برقی و حرارتی خانگی
۲۷۵۰	تولید وسایل برقی و حرارتی خانگی
۲۷۹	تولید سایر تجهیزات برقی
۲۷۹۰	تولید سایر تجهیزات برقی
۲۸	تولید سایر ماشین‌آلات و دستگاه‌ها
۲۸۱	تولید ماشین‌آلات عمومی
۲۸۱۱	تولید موتور و توربین-بجز موتورهای وسایل نقلیه هوایی، خودرو و موتورسیکلت
۲۸۱۲	تولید دستگاه‌های نیروی سیال
۲۸۱۳	تولید سایر پمپ‌ها، کمپرسورها، شیرها و سوپاپ‌ها - بجز انتقال هیدرولیک و نیروی سیال
۲۸۱۴	تولید دستگاه‌ها و قطعات انتقال نیرو - بجز انتقال هیدرولیک و نیروی سیال
۲۸۱۵	تولید اجاق و کوره و مشعل کوره
۲۸۱۶	تولید دستگاه‌های بالابر و جابجا کننده

کد	عنوان فعالیت
۲۸۱۷	تولید دستگاه‌ها و ابزار دفتری -بجز رایانه و تجهیزات وابسته
۲۸۱۸	تولید ابزار دستی موتوردار
۲۸۱۹	تولید سایر ماشین‌آلات عمومی
۲۸۲	تولید ماشین‌آلات خاص
۲۸۲۱	تولید دستگاه و ابزار کشاورزی و جنگل‌داری
۲۸۲۲	تولید دستگاه‌های شکل‌دهی فلز و ماشین ابزار
۲۸۲۳	تولید دستگاه‌های متالوژی (ذوب فلزات)
۲۸۲۴	تولید دستگاه‌های معدنی و ساخت و ساز
۲۸۲۵	تولید دستگاه‌های تولید مواد غذایی، آشامیدنی و دخانیات
۲۸۲۶	تولید دستگاه‌های تولید منسوجات و البسه و چرم
۲۸۲۹	تولید سایر ماشین‌آلات خاص
۲۹	تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم‌تریلر
۲۹۱	تولید خودرو
۲۹۱۰	تولید خودرو
۲۹۲	تولید بدنه و اتاق خودرو و تریلر و نیم‌تریلر
۲۹۲۰	تولید بدنه و اتاق خودرو و تریلر و نیم‌تریلر
۲۹۳	تولید قطعات و ابزار وابسته خودرو
۲۹۳۰	تولید قطعات و ابزار وابسته خودرو
۳۰	تولید سایر وسایل حمل و نقل
۳۰۱	تولید کشتی و قایق
۳۰۱۱	تولید کشتی و سازه‌های شناور
۳۰۱۲	تولید قایق‌های تفریحی و ورزشی
۳۰۲	تولید وسایل نقلیه ریلی

کد	عنوان فعالیت
۳۰۲۰	تولید وسایل نقلیه ریلی
۳۰۳	تولید وسایل پرنده و تجهیزات وابسته
۳۰۳۰	تولید وسایل پرنده و تجهیزات وابسته
۳۰۴	تولید خودروهایی جنگی
۳۰۴۰	تولید خودروهایی جنگی
۳۰۹	تولید سایر وسایل حمل و نقل
۳۰۹۱	تولید موتور سیکلت
۳۰۹۲	تولید دوچرخه و وسایل جابجایی بدون نیروی محرکه
۳۰۹۹	تولید سایر وسایل حمل و نقل طبقه‌بندی نشده در جای دیگر
۳۱	تولید مبلمان
۳۱۰	تولید مبلمان
۳۱۰۰	تولید مبلمان
۳۲	تولید سایر مصنوعات
۳۲۱	تولید جواهرات، زینت‌آلات و کالاهای وابسته
۳۲۱۱	تولید جواهرات و کالاهای وابسته
۳۲۱۲	تولید زیورآلات بدلی و کالاهای وابسته
۳۲۲	تولید ابزار موسیقی
۳۲۲۰	تولید ابزار موسیقی
۳۲۳	تولید ابزار و کالاهای ورزشی
۳۲۳۰	تولید ابزار و کالاهای ورزشی
۳۲۴	تولید وسایل بازی و اسباب بازی
۳۲۴۰	تولید وسایل بازی و اسباب بازی
۳۲۵	تولید دستگاه‌ها و ابزار پزشکی و دندانپزشکی

کد	عنوان فعالیت
۳۲۵۰	تولید دستگاه‌ها و ابزار پزشکی و دندانپزشکی
۳۲۹	تولید سایر مصنوعات طبقه‌بندی نشده در جای دیگر
۳۲۹۰	تولید سایر مصنوعات طبقه‌بندی نشده در جای دیگر
۳۳	تعمیر و نصب ماشین‌آلات و تجهیزات
۳۳۱	تعمیر کالاهای فلزی، ماشین‌آلات و تجهیزات
۳۳۱۱	تعمیر کالاهای فلزی - بجز خانگی
۳۳۱۲	تعمیر ماشین‌آلات
۳۳۱۳	تعمیر دستگاه‌های الکترونیکی و نوری
۳۳۱۴	تعمیر دستگاه‌های برقی - بجز خانگی
۳۳۱۵	تعمیر تجهیزات حمل و نقل - بجز خودرویی
۳۳۱۹	تعمیر سایر تجهیزات - بجز خانگی و خودرویی
۳۳۲	نصب ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی
۳۳۲۰	نصب ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی
۳۴	کشت و صنعت
۳۴۰	کشت و صنعت
۳۴۰۰	کشت و صنعت
ت	تامین برق، گاز، بخار و تهویه هوا
۳۵	تامین برق، گاز، بخار و تهویه هوا
۳۵۱	تولید، انتقال و توزیع نیروی برق
۳۵۱۰	تولید، انتقال و توزیع نیروی برق
۳۵۲	تولید گاز، توزیع سوخت‌های گازی از طریق لوله

کد	عنوان فعالیت
۳۵۲۰	تولید گاز، توزیع سوخت‌های گازی از طریق لوله
۳۵۳	تامین بخار و تهویه هوا
۳۵۳۰	تامین بخار و تهویه هوا
ث	تامین آب؛ مدیریت پسماند و تصفیه
۳۶	جمع آوری، تصفیه و تامین آب
۳۶۰	جمع آوری، تصفیه و تامین آب
۳۶۰۰	جمع آوری، تصفیه و تامین آب
۳۷	فاضلاب
۳۷۰	فاضلاب
۳۷۰۰	فاضلاب
۳۸	جمع آوری، تصفیه و دفع پسماند و بازیافت مواد
۳۸۱	جمع آوری پسماند
۳۸۱۱	جمع آوری پسماند بی خطر
۳۸۱۲	جمع آوری پسماند خطرناک
۳۸۲	تصفیه و دفع پسماند
۳۸۲۱	تصفیه و دفع پسماند بی خطر
۳۸۲۲	تصفیه و دفع پسماند خطرناک
۳۸۳	بازیافت مواد
۳۸۳۰	بازیافت مواد
۳۹	تصفیه و سایر خدمات مدیریت پسماند

کد	عنوان فعالیت
۳۹۰	تصفیه و سایر خدمات مدیریت پسماند
۳۹۰۰	تصفیه و سایر خدمات مدیریت پسماند
ج	ساخت بنا
۴۱	ساخت و ساز ساختمان
۴۱۰	ساخت و ساز ساختمان
۴۱۰۰	ساخت و ساز ساختمان
۴۲	مهندسی عمران
۴۲۱	ساخت جاده و راه آهن
۴۲۱۰	ساخت جاده و راه آهن
۴۲۲	ساخت پروژه‌های تاسیسات شهری
۴۲۲۰	ساخت پروژه‌های تاسیسات شهری
۴۲۹	ساخت سایر پروژه‌های مهندسی عمران
۴۲۹۰	ساخت سایر پروژه‌های مهندسی عمران
۴۳	فعالیت‌های تخصصی ساخت و ساز ساختمان
۴۳۱	تخریب و آماده‌سازی محوطه
۴۳۱۱	تخریب ابنیه و ساختمان
۴۳۱۲	آماده‌سازی محوطه
۴۳۲	نصب تاسیسات برق، لوله‌کشی و سایر تاسیسات وابسته
۴۳۲۱	نصب تاسیسات برقی
۴۳۲۲	نصب تاسیسات لوله‌کشی، حرارت و تهویه هوا
۴۳۲۹	نصب سایر تاسیسات ساختمان

عنوان فعالیت	کد
نازک‌کاری و تکمیل ساختمان	۴۳۳
نازک‌کاری و تکمیل ساختمان	۴۳۳۰
سایر خدمات تخصصی ساخت و ساز	۴۳۹
سایر خدمات تخصصی ساخت و ساز	۴۳۹۰
چ عمده‌فروشی و خرده‌فروشی؛ تعمیر خودرو و موتورسیکلت	
عمده‌فروشی و خرده‌فروشی؛ تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت	۴۵
فروش خودرو	۴۵۱
فروش خودرو	۴۵۱۰
نگهداری و تعمیر خودرو	۴۵۲
نگهداری و تعمیر خودرو	۴۵۲۰
فروش ابزار و قطعات خودرو	۴۵۳
فروش ابزار و قطعات خودرو	۴۵۳۰
فروش و تعمیر موتورسیکلت و ابزار و قطعات وابسته	۴۵۴
فروش و تعمیر موتورسیکلت و ابزار و قطعات وابسته	۴۵۴۰
۴۶ عمده‌فروشی و پخش - بجز وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت	
عمده‌فروشی و پخش براساس حق‌الزحمه یا قرارداد	۴۶۱
عمده‌فروشی و پخش براساس حق‌الزحمه یا قرارداد	۴۶۱۰
عمده‌فروشی و پخش مواد خام کشاورزی و حیوانات زنده	۴۶۲
عمده‌فروشی و پخش مواد خام کشاورزی و حیوانات زنده	۴۶۲۰
عمده‌فروشی و پخش مواد غذایی، آشامیدنی‌ها و کالاهای دخانی	۴۶۳
عمده‌فروشی و پخش مواد غذایی، آشامیدنی‌ها و کالاهای دخانی	۴۶۳۰
عمده‌فروشی و پخش کالاهای خانگی	۴۶۴

کد	عنوان فعالیت
۴۶۴۱	عمده‌فروشی و پخش منسوجات، پوشاک، کفش و پاپوش
۴۶۴۲	عمده‌فروشی قالی و قالیچه و جاجیم و گلیم و زیلو - دستباف و ماشینی
۴۶۴۳	عمده‌فروشی و پخش مبلمان، ظروف و وسایل برقی خانگی، دستگاه و ابزار مصرفی الکترونیکی و روشنایی
۴۶۴۴	عمده‌فروشی و پخش دستگاه‌ها و کالاهای پزشکی، دارویی، آرایشی و بهداشتی
۴۶۴۵	عمده‌فروشی و پخش نوشت‌افزار، کتاب و مجله، تجهیزات عکاسی و اپتیک
۴۶۴۶	عمده‌فروشی و پخش مصنوعات طلا، نقره، جواهر، گوهر سنگ و ساعت
۴۶۴۷	عمده‌فروشی و پخش ابزار و کالاهای موسیقی، بازی، سرگرمی و ورزشی
۴۶۴۸	عمده‌فروشی و پخش سایر کالاهای خانگی
۴۶۵	عمده‌فروشی و پخش ماشین‌آلات، تجهیزات و ملزومات
۴۶۵۱	عمده‌فروشی و پخش رایانه، نرم‌افزار و ابزار وابسته
۴۶۵۲	عمده‌فروشی و پخش ابزار و قطعات الکترونیکی و مخابراتی
۴۶۵۳	عمده‌فروشی و پخش دستگاه‌ها و ابزار کشاورزی
۴۶۵۹	عمده‌فروشی و پخش سایر دستگاه‌ها و ابزار
۴۶۶	سایر عمده‌فروشی‌ها و پخش تخصصی
۴۶۶۱	عمده‌فروشی و پخش سوخت‌های جامد، مایع و گاز و محصولات وابسته
۴۶۶۲	عمده‌فروشی و پخش فلزات و کانه‌های فلزی
۴۶۶۳	عمده‌فروشی و پخش مصالح ساختمانی، یراق‌آلات، ابزار لوله‌کشی و گرمایشی ساختمان
۴۶۶۹	عمده‌فروشی و پخش پسماند، ضایعات و سایر کالاها
۴۶۹	عمده‌فروشی و پخش کالاهای غیر تخصصی
۴۶۹۰	عمده‌فروشی و پخش کالاهای غیر تخصصی
۴۷	خرده‌فروشی -بجز وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت
۴۷۱	خرده‌فروشی در فروشگاه‌های غیر تخصصی
۴۷۱۱	خرده‌فروشی در فروشگاه‌های بزرگ غیر زنجیره‌ای (با برتری فروش مواد غذایی و

کد	عنوان فعالیت
	دخانیات)
۴۷۱۹	خرده‌فروشی‌ها در فروشگاه‌های زنجیره‌ای
۴۷۲	خرده‌فروشی مواد غذایی، آشامیدنی و دخانیات در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۲۲	خرده‌فروشی آشامیدنی‌ها در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۲۳	خرده‌فروشی کالاهای دخانی در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۲۴	خرده‌فروشی میوه و سبزی در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۲۵	خرده‌فروشی خواروبار، لبنیات، مواد غذایی، آجیل، خشکبار و سایر محصولات خوراکی
۴۷۲۶	خرده‌فروشی گوشت قرمز و سفید و ماهی و فراورده‌های وابسته
۴۷۲۷	خرده‌فروشی سایر مواد غذایی در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۳	خرده‌فروشی سوخت خودرو در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۳۰	خرده‌فروشی سوخت خودرو در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۴	خرده‌فروشی دستگاه و ابزارهای اطلاعاتی و ارتباطاتی در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۴۱	خرده‌فروشی دستگاه ارتباطی، رایانه، نرم‌افزار و ابزار وابسته در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۴۲	خرده‌فروشی دستگاه‌های صوتی و تصویری در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۵	خرده‌فروشی سایر لوازم خانگی در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۵۱	خرده‌فروشی منسوجات و لوازم خرازی در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۵۲	خرده‌فروشی یراق‌آلات، رنگ و شیشه در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۵۴	خرده‌فروشی قالی و قالیچه و گلیم و زیلو و جاجیم در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۵۵	خرده‌فروشی انواع کفپوش و دیوارپوش در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۵۹	خرده‌فروشی وسایل خانگی برقی، مبلمان، تجهیزات روشنایی و سایر کالاهای خانگی در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۶	خرده‌فروشی کالاهای فرهنگی و تفریحی در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۶۱	خرده‌فروشی کتاب، روزنامه و نوشت افزار در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۶۲	خرده‌فروشی موسیقی و ویدئوهای ضبط شده در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۶۳	خرده‌فروشی ابزار و کالاهای ورزشی در فروشگاه‌های تخصصی

کد	عنوان فعالیت
۴۷۶۴	خرده‌فروشی وسایل بازی و اسباب بازی در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۶۵	خرده‌فروشی صنایع دستی، سوغاتی، کالاهای مذهبی و خرده‌فروشی در گالری هنری تجاری
۴۷۷	خرده‌فروشی سایر کالاها در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۷۱	خرده‌فروشی پوشاک، کفش، پاپوش و کالاهای چرمی در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۷۲	خرده‌فروشی کالاهای دارویی و پزشکی، آرایشی و بهداشتی در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۷۴	امانت‌فروشی اشیای قدیمی و عتیقه (خرده‌فروشی کالاهای دست دوم)
۴۷۷۵	خرده‌فروشی مصنوعات طلا، نقره، جواهر، گوهر سنگ و ساعت
۴۷۷۶	خرده‌فروشی خرده‌فروشی دام، نهاده و فرآورده‌های کشاورزی و دامی
۴۷۷۷	خرده‌فروشی مواد شیمیایی و کالاهای لاستیکی و پلاستیکی
۴۷۷۸	خرده‌فروشی تجهیزات عکاسی، فیلم برداری، نقشه برداری، اپتیک و عینک سازی
۴۷۷۹	خرده‌فروشی سایر کالاهای نو در فروشگاه‌های تخصصی (لوازم و وسایل عقد، سوخت خانگی، گل فروشی‌ها، سلاح و مهمات و سایر محصولات غیرخوراکی)
۴۷۸	خرده‌فروشی در دکه‌ها و بازارچه‌ها
۴۷۸۱	خرده‌فروشی مواد غذایی، آشامیدنی و کالاهای دخانی در دکه‌ها و بازارچه‌ها
۴۷۸۲	خرده‌فروشی منسوجات، پوشاک، کفش و پاپوش در دکه‌ها و بازارچه‌ها
۴۷۸۹	خرده‌فروشی سایر کالاها در دکه‌ها و بازارچه‌ها
۴۷۹	خرده‌فروشی خارج از فروشگاه‌ها، دکه‌ها و بازارچه‌ها
۴۷۹۱	خرده‌فروشی از طریق موسسات قبول سفارش پستی یا اینترنت
۴۷۹۹	سایر خرده‌فروشی‌های خارج از فروشگاه‌ها، دکه‌ها و بازارچه‌ها
ح	حمل و نقل و انبارداری
۴۹	حمل و نقل زمینی و حمل و نقل از طریق خطوط لوله
۴۹۱	حمل و نقل ریلی

کد	عنوان فعالیت
۴۹۱۱	حمل و نقل ریلی مسافر بین شهری
۴۹۱۲	حمل و نقل ریلی بار
۴۹۲	سایر حمل و نقل زمینی
۴۹۲۱	حمل و نقل زمینی مسافر درون شهری و حومه شهر
۴۹۲۲	سایر حمل و نقل زمینی مسافر
۴۹۲۳	حمل و نقل بار جاده‌ای
۴۹۳	حمل و نقل از طریق خط لوله
۴۹۳۰	حمل و نقل از طریق خط لوله
۵۰	حمل و نقل آبی
۵۰۱	حمل و نقل دریایی و آب‌های ساحلی
۵۰۱۱	حمل و نقل دریایی و آب‌های ساحلی مسافر
۵۰۱۲	حمل و نقل دریایی و آب‌های ساحلی بار
۵۰۲	حمل و نقل آبی داخلی
۵۰۲۱	حمل و نقل آبی داخلی مسافر
۵۰۲۲	حمل و نقل آبی داخلی بار
۵۱	حمل و نقل هوایی
۵۱۱	حمل و نقل هوایی مسافر
۵۱۱۰	حمل و نقل هوایی مسافر
۵۱۲	حمل و نقل هوایی بار
۵۱۲۰	حمل و نقل هوایی بار
۵۲	انبار داری و خدمات پشتیبانی حمل و نقل
۵۲۱	انبارداری و ذخیره سازی

کد	عنوان فعالیت
۵۲۱۰	انبارداری و ذخیره‌سازی
۵۲۲	پشتیبانی حمل و نقل
۵۲۲۱	خدمات پشتیبانی حمل و نقل زمینی
۵۲۲۲	خدمات پشتیبانی حمل و نقل آبی
۵۲۲۳	خدمات پشتیبانی حمل و نقل هوایی
۵۲۲۴	جابجایی محموله
۵۲۲۹	سایر خدمات پشتیبانی حمل و نقل
۵۳	فعالیت‌های پست و پیک
۵۳۱	فعالیت‌های پست
۵۳۱۰	فعالیت‌های پست
۵۳۲	فعالیت‌های پیک
۵۳۲۰	فعالیت‌های پیک
خ	خدمات تامین اقامت و غذا
۵۵	تامین اقامت
۵۵۱	خدمات تامین اقامت کوتاه مدت
۵۵۱۱	هتل و متل
۵۵۱۲	مهمان‌پذیر
۵۵۱۳	پانسیون مسافری
۵۵۱۴	زایرسرا
۵۵۱۵	اقامتگاه بومگردی و سنتی
۵۵۱۶	خانه مسافر
۵۵۱۷	ویلا و پلاژ اجاره‌ای

کد	عنوان فعالیت
۵۵۱۸	واحد اقامتی و پذیرایی سیار
۵۵۲	خدمات اقامتی در اردوگاه‌های توریستی، پارک‌های وسایل نقلیه تفریحی و پارک‌تریلرها
۵۵۲۱	مجتمع‌ها و اردوگاه‌های توریستی
۵۵۲۲	خدمات اقامتی در پارک‌های وسایل نقلیه تفریحی و پارک‌تریلرها
۵۵۹	سایر خدمات اقامتی
۵۵۹۰	سایر خدمات اقامتی
۵۶	خدمات غذا و آشامیدنی
۵۶۱	رستوران‌ها و خدمات تامین غذای سیار
۵۶۱۰	رستوران‌ها و خدمات تامین غذای سیار
۵۶۲	تهیه غذای مراسم و سایر خدمات غذایی
۵۶۲۱	تهیه غذای مراسم
۵۶۲۹	سایر خدمات غذایی
۵۶۳	خدمات تهیه و ارائه آشامیدنی
۵۶۳۰	خدمات تهیه و ارائه آشامیدنی
د	اطلاعات و ارتباطات
۵۸	فعالیت‌های انتشاراتی
۵۸۱	انتشار کتاب، نشریات ادواری و سایر خدمات انتشاراتی
۵۸۱۱	انتشار کتاب
۵۸۱۲	انتشار راهنماها و فهرست‌های پستی
۵۸۱۳	انتشار روزنامه و مجله و نشریات ادواری
۵۸۱۹	سایر خدمات انتشاراتی
۵۸۲	انتشار نرم‌افزار

کد	عنوان فعالیت
۵۸۲۰	انتشار نرم‌افزار
۵۹	تولید فیلم سینمایی، ویدیویی و برنامه‌های تلویزیونی، ضبط صدا و انتشار موسیقی
۵۹۱	تولید، توزیع و نمایش فیلم سینمایی، ویدیویی و برنامه‌های تلویزیونی
۵۹۱۱	تولید فیلم سینمایی، ویدیویی و برنامه‌های تلویزیونی
۵۹۱۲	خدمات پس از تولید فیلم سینمایی، ویدیویی و برنامه‌های تلویزیونی
۵۹۱۳	خدمات توزیع فیلم سینمایی، ویدیویی و برنامه‌های تلویزیونی
۵۹۱۴	فعالیت‌های نمایش فیلم سینمایی
۵۹۲	فعالیت‌های ضبط صدا و انتشار موسیقی
۵۹۲۰	فعالیت‌های ضبط صدا و انتشار موسیقی
۶۰	برنامه‌ریزی و پخش برنامه‌های رادیو و تلویزیون
۶۰۱	پخش برنامه‌های رادیویی
۶۰۱۰	پخش برنامه‌های رادیویی
۶۰۲	فعالیت‌های برنامه‌ریزی و پخش برنامه‌های تلویزیونی
۶۰۲۰	فعالیت‌های برنامه‌ریزی و پخش برنامه‌های تلویزیونی
۶۱	ارتباطات
۶۱۴	فعالیت‌های مخابراتی با سیم، بی‌سیم و ماهواره‌ای
۶۱۴۰	فعالیت‌های مخابراتی با سیم، بی‌سیم و ماهواره‌ای
۶۱۹	سایر فعالیت‌های مخابراتی
۶۱۹۰	سایر فعالیت‌های مخابراتی
۶۲	برنامه‌نویسی رایانه، مشاوره و خدمات وابسته
۶۲۰	برنامه‌نویسی رایانه، مشاوره و خدمات وابسته

کد	عنوان فعالیت
۶۲۰۱	برنامه‌نویسی رایانه
۶۲۰۲	مشاوره مربوط به رایانه و مدیریت تسهیلات رایانه‌ای
۶۲۰۳	خدمات امنیت فناوری اطلاعات
۶۲۰۹	سایر خدمات فناوری اطلاعات و رایانه
۶۳	خدمات اطلاع‌رسانی
۶۳۱	پردازش و میزبانی داده‌ها و فعالیت‌های مرتبط؛ پورتال‌های (درگاه‌های) وب
۶۳۱۱	پردازش و میزبانی داده‌ها و فعالیت‌های مرتبط
۶۳۱۲	پورتال‌های (درگاه‌های) وب
۶۳۹	سایر خدمات اطلاع‌رسانی
۶۳۹۱	فعالیت خبرگزاری‌ها
۶۳۹۹	سایر خدمات اطلاع‌رسانی
ذ	فعالیت‌های مالی و بیمه
۶۴	خدمات مالی - بجز تامین وجوه بیمه و بازنشستگی
۶۴۱	واسطه‌گری‌های پولی
۶۴۱۱	بانکداری مرکزی
۶۴۱۹	سایر واسطه‌گری‌های پولی
۶۴۲	فعالیت‌های شرکت‌های صاحب سهم - هلدینگ
۶۴۲۰	فعالیت‌های شرکت‌های صاحب سهم - هلدینگ
۶۴۳	تراست‌ها، صندوق‌ها و نهادهای مالی مشابه
۶۴۳۰	تراست‌ها، صندوق‌ها و نهادهای مالی مشابه
۶۴۹	سایر فعالیت‌های خدمات مالی - بجز فعالیت‌های تامین وجوه بیمه و بازنشستگی
۶۴۹۱	لیزینگ (اجاره‌داری مالی)

کد	عنوان فعالیت
۶۴۹۲	اعطای سایر اعتبارها
۶۴۹۹	سایر خدمات مالی - بجز تامین وجوه بازنشستگی و بیمه
۶۵	بیمه، بیمه اتکایی و تامین وجوه بازنشستگی - بجز تامین اجتماعی اجباری
۶۵۱	بیمه
۶۵۱۱	بیمه عمر
۶۵۱۲	بیمه عمومی (زندگی و غیرزندگی)
۶۵۲	بیمه اتکایی
۶۵۲۰	بیمه اتکایی
۶۵۳	تامین وجوه بازنشستگی
۶۵۳۰	تامین وجوه بازنشستگی
۶۶	خدمات جانبی مالی و بیمه
۶۶۱	فعالیت‌های جانبی مالی - بجز تامین وجوه بیمه و بازنشستگی
۶۶۱۱	مدیریت بازارهای مالی
۶۶۱۳	صرافی‌ها
۶۶۱۴	کارگزاری در بازارهای اوراق بهادار و کالا-بجز صرافی‌ها
۶۶۱۹	سایر فعالیت‌های جانبی خدمات مالی
۶۶۲	فعالیت‌های جانبی تامین وجوه بیمه و بازنشستگی
۶۶۲۱	ارزیابی خسارت و ریسک
۶۶۲۲	خدمات کارگزاران و نمایندگان بیمه
۶۶۲۹	سایر خدمات جانبی تامین وجوه بازنشستگی و بیمه
۶۶۳	فعالیت‌های مدیریت وجوه
۶۶۳۰	فعالیت‌های مدیریت وجوه

کد	عنوان فعالیت
ر	فعالیت‌های املاک و مستغلات
۶۸	فعالیت‌های املاک و مستغلات
۶۸۱	فعالیت‌های املاک و مستغلات مربوط به ملک شخصی یا اجاره‌ای
۶۸۱۰	فعالیت‌های مربوط به املاک و مستغلات ملکی و اجاره‌ای به حساب خود
۶۸۲	خدمات املاک و مستغلات بر اساس حق‌الزحمه یا قرارداد
۶۸۲۰	خدمات املاک و مستغلات بر اساس حق‌الزحمه یا قرارداد
ز	خدمات علمی، فنی و حرفه‌ای
۶۹	خدمات حقوقی و حسابداری
۶۹۱	خدمات حقوقی و وکالت
۶۹۱۱	خدمات وکالت
۶۹۱۲	خدمات کارشناسی رسمی
۶۹۱۳	سایر خدمات حقوقی
۶۹۲	فعالیت‌های حسابداری، دفترداری و حسابرسی؛ مشاوره مالیاتی
۶۹۲۱	فعالیت‌های حسابداری، دفترداری و حسابرسی
۶۹۲۲	فعالیت‌های مشاوره مالیاتی
۷۰	فعالیت‌های مشاوره مدیریت؛ فعالیت‌های دفترهای مرکزی
۷۰۱	فعالیت‌های دفترهای مرکزی
۷۰۱۰	فعالیت‌های دفترهای مرکزی
۷۰۲	خدمات مشاوره مدیریت
۷۰۲۰	خدمات مشاوره مدیریت
۷۱	خدمات معماری و مهندسی، تحلیل و آزمایش فنی

کد	عنوان فعالیت
۷۱۱	خدمات معماری و مهندسی و مشاوره‌های فنی مرتبط
۷۱۱۱	خدمات معماری و مشاوره‌های فنی مرتبط
۷۱۱۲	خدمات مهندسی و مشاوره‌های فنی مرتبط
۷۱۱۳	خدمات مشاوره مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی
۷۱۲	تحلیل و آزمایش فنی - بجز آزمایش‌های پزشکی
۷۱۲۱	آزمایش نهاده‌ها و فرآورده‌های کشاورزی و دامی
۷۱۲۲	آزمایش بهداشت مواد خوراکی، آرایشی و کالاهای پزشکی
۷۱۲۳	سایر آزمایش فنی و تخصصی
۷۲	تحقیق و توسعه علمی
۷۲۱	تحقیق و توسعه تجربی و کاربردی در علوم طبیعی و مهندسی
۷۲۱۱	تحقیق و توسعه در علوم طبیعی و مهندسی
۷۲۱۲	تحقیقات کاربردی در علوم طبیعی و مهندسی
۷۲۲	تحقیق و توسعه تجربی در علوم اجتماعی و انسانی
۷۲۲۰	تحقیق و توسعه تجربی در علوم اجتماعی و انسانی
۷۳	تبلیغات و بازاریابی
۷۳۱	تبلیغات
۷۳۱۰	تبلیغات
۷۳۲	بازاریابی و سنجش افکار عمومی
۷۳۲۰	بازاریابی و سنجش افکار عمومی
۷۴	سایر خدمات علمی، فنی و حرفه‌ای
۷۴۱	فعالیت‌های طراحی تخصصی
۷۴۱۰	فعالیت‌های طراحی تخصصی

کد	عنوان فعالیت
۷۴۲	فعالیت‌های عکاسی
۷۴۲۰	فعالیت‌های عکاسی
۷۴۹	سایر سایر خدمات علمی، فنی و حرفه‌ای
۷۴۹۰	سایر سایر خدمات علمی، فنی و حرفه‌ای
۷۵	فعالیت‌های دامپزشکی
۷۵۰	فعالیت‌های دامپزشکی
۷۵۰۱	خدمات تشخیص و درمان دامپزشکی
۷۵۰۲	خدمات بهداشتی دامپزشکی
۷۵۰۳	سایر فعالیت‌های دامپزشکی
ژ	خدمات پشتیبانی و اداری
۷۷	خدمات اجاره‌داری
۷۷۱	کرایه وسایل نقلیه موتوری
۷۷۱۰	کرایه وسایل نقلیه موتوری
۷۷۲	کرایه کالاهای شخصی و خانگی
۷۷۲۱	کرایه کالاهای تفریحی و ورزشی
۷۷۲۲	کرایه نوارها و دیسک‌های تصویری
۷۷۲۹	کرایه سایر کالاهای شخصی و خانگی
۷۷۳	کرایه سایر ماشین‌آلات، تجهیزات و کالاهای مشهود
۷۷۳۰	کرایه سایر ماشین‌آلات، تجهیزات و کالاهای مشهود
۷۷۴	کرایه دارایی فکری و محصولات مشابه - بجز کارهایی با حقوق محفوظ
۷۷۴۰	کرایه دارایی فکری و محصولات مشابه - بجز کارهایی با حقوق محفوظ

کد	عنوان فعالیت
۷۸	خدمات استخدام
۷۸۱	خدمات آژانس‌های استخدام و کاریابی
۷۸۱۰	خدمات آژانس‌های استخدام و کاریابی
۷۸۲	خدمات آژانس‌های استخدام موقت
۷۸۲۰	خدمات آژانس‌های استخدام موقت
۷۸۳	سایر خدمات تامین منابع انسانی
۷۸۳۰	سایر خدمات تامین منابع انسانی
۷۹	خدمات آژانس‌های مسافرتی و گردانندگان تور، رزرو کردن و سایر خدمات وابسته
۷۹۱	خدمات آژانس‌های مسافرتی و گردانندگان تور، رزرو کردن و سایر خدمات وابسته
۷۹۱۱	خدمات دفاتر خدمات مسافرتی
۷۹۱۲	خدمات مجریان تور
۷۹۹	رزرو کردن و سایر خدمات مربوط
۷۹۹۰	رزرو کردن و سایر خدمات مربوط
۸۰	فعالیت‌های بازرسی و امنیت
۸۰۱	خدمات تامین امنیت خصوصی
۸۰۱۰	خدمات تامین امنیت خصوصی
۸۰۲	فعالیت‌های خدماتی سیستم‌های امنیتی
۸۰۲۰	فعالیت‌های خدماتی سیستم‌های امنیتی
۸۰۳	فعالیت‌های بازجویی
۸۰۳۰	فعالیت‌های بازجویی
۸۱	خدمات به ساختمان‌ها و فضای سبز
۸۱۱	فعالیت‌های پشتیبانی ترکیبی تسهیلات

کد	عنوان فعالیت
۸۱۱۰	فعالیت‌های پشتیبانی ترکیبی تسهیلات
۸۱۲	خدمات نظافتی
۸۱۲۱	نظافت عمومی ساختمان‌ها
۸۱۲۹	سایر خدمات نظافت ساختمان و نظافت صنعتی
۸۱۳	خدمات مراقبت و نگهداری فضای سبز
۸۱۳۰	خدمات مراقبت و نگهداری فضای سبز
۸۲	فعالیت‌های اداره دفتر کار، پشتیبانی دفتر کار و سایر فعالیت‌های پشتیبانی کسب و کار
۸۲۱	اداره و پشتیبانی دفتر کار
۸۲۱۱	فعالیت‌های ترکیبی خدمات اداری دفتر کار
۸۲۱۹	فتوکپی، آماده‌سازی اسناد و سایر فعالیت‌های پشتیبانی تخصصی دفتر کار
۸۲۲	فعالیت‌های مراکز تماس
۸۲۲۰	فعالیت‌های مراکز تماس
۸۲۳	سازمان‌دهی همایش‌ها و نمایشگاه‌های بازرگانی
۸۲۳۰	سازمان‌دهی همایش‌ها و نمایشگاه‌های بازرگانی
۸۲۹	سایر خدمات پشتیبانی کسب و کار
۸۲۹۱	فعالیت‌های سازمان‌های وصول‌کننده و دفاتر اطلاعات اعتباری
۸۲۹۲	فعالیت‌های بسته‌بندی
۸۲۹۳	خدمات پشتیبانی توسعه کسب و کار
۸۲۹۴	سایر خدمات کسب و کار
س	اداره امور عمومی و دفاع؛ تامین اجتماعی اجباری
۸۴	اداره امور عمومی و دفاع؛ تامین اجتماعی اجباری
۸۴۱	اداره امور کشور و تعیین خط مشی اقتصادی و اجتماعی جامعه

کد	عنوان فعالیت
۸۴۱۱	فعالیت‌های اداره امور عمومی
۸۴۱۲	تنظیم فعالیت‌های تامین خدمات مراقبت‌های بهداشتی، آموزشی، فرهنگی و سایر خدمات اجتماعی به استثنای تامین اجتماعی
۸۴۱۳	تنظیم امور و کمک به عملکرد کارآمدتر بنگاه‌های اقتصادی
۸۴۲	ارائه خدمات به جامعه به طور کلی
۸۴۲۱	امور خارجه
۸۴۲۲	فعالیت‌های دفاعی
۸۴۲۳	فعالیت‌های ایمنی و نظم عمومی
۸۴۳	فعالیت‌های تامین اجتماعی اجباری
۸۴۳۰	فعالیت‌های تامین اجتماعی اجباری
ش	آموزش
۸۵	آموزش
۸۵۱	آموزش پیش‌دبستانی و ابتدایی
۸۵۱۱	آموزش پیش‌دبستانی
۸۵۱۲	آموزش ابتدایی
۸۵۲	آموزش متوسطه
۸۵۲۱	آموزش متوسطه عمومی
۸۵۲۲	آموزش متوسطه فنی و حرفه‌ای
۸۵۳	آموزش عالی
۸۵۳۰	آموزش عالی
۸۵۴	سایر آموزش‌ها
۸۵۴۱	آموزش ورزش و تفریح
۸۵۴۲	آموزش فرهنگی و هنری

کد	عنوان فعالیت
۸۵۴۳	آموزش صنعت هوانوردی
۸۵۴۴	آموزش فنی و حرفه‌ای
۸۵۴۵	سایر آموزش‌های طبقه‌بندی نشده در جای دیگر
۸۵۵	فعالیت‌های پشتیبانی آموزش
۸۵۵۰	فعالیت‌های پشتیبانی آموزش
ص	خدمات سلامت انسان و مددکاری اجتماعی
۸۶	خدمات سلامت انسان
۸۶۱	خدمات بیمارستانی
۸۶۱۰	خدمات بیمارستانی
۸۶۲	خدمات پزشکی و دندانپزشکی
۸۶۲۱	خدمات درمانگاهی و مراکز بهداشتی و درمانی - به‌جز بیمارستان‌ها
۸۶۲۲	خدمات مطب‌های پزشکی و دندانپزشکی
۸۶۹	سایر خدمات مربوط به سلامت انسان
۸۶۹۱	خدمات تشخیصی (آزمایشگاه‌های پزشکی و تشخیص طبی)
۸۶۹۲	خدمات کمک درمانی و پاراکلینیکی
۸۶۹۳	سایر خدمات بهداشتی و پزشکی برای انسان
۸۷	خدمات مراقبتی شبانه‌روزی
۸۷۱	خدمات مراقبتی پرستاری شبانه‌روزی
۸۷۱۰	خدمات مراقبتی پرستاری شبانه‌روزی
۸۷۲	خدمات مراقبتی شبانه‌روزی برای معلولان ذهنی، بیماران اعصاب و روان و معتادان
۸۷۲۰	خدمات مراقبتی شبانه‌روزی برای معلولان ذهنی، بیماران اعصاب و روان و معتادان
۸۷۳	خدمات مراقبتی شبانه‌روزی برای سالمندان و معلولان حرکتی

کد	عنوان فعالیت
۸۷۳۰	خدمات مراقبتی شبانه‌روزی برای سالمندان و معلولان حرکتی
۸۷۹	سایر خدمات مراقبتی شبانه‌روزی
۸۷۹۰	سایر خدمات مراقبتی شبانه‌روزی
۸۸	خدمات مددکاری اجتماعی روزانه
۸۸۱	خدمات مددکاری اجتماعی روزانه برای سالمندان و معلولان حرکتی
۸۸۱۰	خدمات مددکاری اجتماعی روزانه برای سالمندان و معلولان حرکتی
۸۸۹	سایر خدمات مددکاری اجتماعی روزانه
۸۸۹۰	سایر خدمات مددکاری اجتماعی روزانه
ض	هنر، سرگرمی و خلاقیت
۹۰	فعالیت‌های خلاق، هنر و سرگرمی
۹۰۰	فعالیت‌های خلاق، هنر و سرگرمی
۹۰۰۱	فعالیت‌های مربوط به شعر، آواز و موسیقی
۹۰۰۲	فعالیت‌های مربوط به هنرهای تجسمی
۹۰۰۳	فعالیت‌های مربوط به هنرهای نمایشی
۹۰۰۴	فعالیت‌های سالن‌های تئاتر و نمایش
۹۰۰۵	سایر فعالیت‌های فرهنگی و هنری
۹۱	کتابخانه‌ها، آرشیوها، موزه‌ها و سایر فعالیت‌های فرهنگی
۹۱۰	کتابخانه‌ها، آرشیوها، موزه‌ها و سایر فعالیت‌های فرهنگی
۹۱۰۱	فعالیت کتابخانه‌ها و آرشیوها
۹۱۰۲	فعالیت موزه‌ها و مدیریت ابنیه و مکان‌های تاریخی
۹۱۰۳	فعالیت باغ‌های گیاه‌شناسی و جانورشناسی و ذخایر طبیعی

کد	عنوان فعالیت
۹۲	فعالیت‌های شرط‌بندی و قمار
۹۲۰	فعالیت‌های شرط‌بندی و قمار
۹۲۰۰	فعالیت‌های شرط‌بندی و قمار
۹۳	فعالیت‌های ورزشی، تفریحی و سرگرمی
۹۳۱	فعالیت‌های ورزشی
۹۳۱۱	اداره تسهیلات ورزشی
۹۳۱۲	فعالیت‌های باشگاه‌های ورزشی
۹۳۱۹	سایر فعالیت‌های ورزشی
۹۳۲	سایر فعالیت‌های سرگرمی و تفریحی
۹۳۲۱	فعالیت‌های شهربازی‌ها و پارک‌های موضوعی
۹۳۲۹	سایر فعالیت‌های سرگرمی و تفریحی
ط	سایر فعالیت‌های خدماتی
۹۴	فعالیت‌های سازمان‌های دارای عضو
۹۴۱	فعالیت‌های سازمان‌های دارای عضو در حوزه‌های کسب و کار، کارفرمایی و سازمان‌های حرفه‌ای
۹۴۱۱	فعالیت‌های سازمان‌های دارای عضو در حوزه‌های کسب و کار و کارفرمایی
۹۴۱۲	فعالیت‌های سازمان‌های حرفه‌ای دارای عضو
۹۴۲	فعالیت‌های اتحادیه‌های اصناف
۹۴۲۰	فعالیت‌های اتحادیه‌های اصناف
۹۴۹	فعالیت‌های سایر سازمان‌های دارای عضو
۹۴۹۲	فعالیت‌های سازمان‌های سیاسی

کد	عنوان فعالیت
۹۴۹۳	فعالیت‌های مساجد، مصلی‌ها و نمازخانه‌ها -بجز مساجد تاریخی
۹۴۹۴	فعالیت‌های مراکز برگزاری مراسم مذهبی مسلمانان - بجز مساجد
۹۴۹۵	زیارتگاه‌های مسلمانان
۹۴۹۶	نیایشگاه و عبادتگاه سایر ادیان -بجز مکان‌های تاریخی
۹۴۹۷	سایر سازمان‌های دینی و مذهبی
۹۴۹۹	فعالیت‌های سایر سازمان‌های دارای عضو
۹۵	تعمیر رایانه و کالاهای شخصی و خانگی
۹۵۱	تعمیر رایانه و ابزار ارتباطی
۹۵۱۱	تعمیر رایانه، نرم‌افزار و ابزار وابسته
۹۵۱۲	تعمیر دستگاه‌ها و ابزار ارتباطی
۹۵۲	تعمیر ابزار و کالاهای شخصی و خانگی
۹۵۲۱	تعمیر دستگاه و ابزار الکترونیکی مصرفی
۹۵۲۲	تعمیر دستگاه و ابزار وسایل خانگی
۹۵۲۳	تعمیر و خدمات کیف و کفش و کالاهای چرمی
۹۵۲۴	تعمیر مبلمان و اثاثیه منزل
۹۵۲۹	تعمیر سایر کالاهای شخصی و خانگی
۹۶	سایر فعالیت‌های خدماتی شخصی
۹۶۰	سایر فعالیت‌های خدماتی شخصی
۹۶۰۱	خدمات خشک‌شویی و لباسشویی
۹۶۰۲	آرایش مو و خدمات مربوط به زیبایی
۹۶۰۳	مراسم خاکسپاری و فعالیت‌های وابسته به آن
۹۶۰۴	فعالیت‌های گرمابه‌ها و سالن‌های سونا و ماساژ و کاهش وزن
۹۶۰۵	سایر فعالیت‌های خدماتی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر- بجز گرمابه‌ها و سالن‌های سونا

کد	عنوان فعالیت
	و ماساژ و کاهش وزن
ظ	فعالیت‌های خانوارها به عنوان کارفرما، فعالیت‌های تفکیک‌ناپذیر تولید کالاها و خدمات توسط خانوارهای معمولی برای خود مصرفی
۹۷	فعالیت‌های خانوارها به عنوان کارفرمایان کارکنان خانگی
۹۷۰	فعالیت‌های خانوارها به عنوان کارفرمایان کارکنان خانگی
۹۷۰۰	فعالیت‌های خانوارها به عنوان کارفرمایان کارکنان خانگی
۹۸	فعالیت‌های تفکیک‌ناپذیر تولید کالاها و خدمات توسط خانوارهای معمولی برای خودمصرفی
۹۸۱	فعالیت‌های تفکیک‌ناپذیر تولید کالا توسط خانوارهای معمولی برای خودمصرفی
۹۸۱۰	فعالیت‌های تفکیک‌ناپذیر تولید کالا توسط خانوارهای معمولی برای خودمصرفی
۹۸۲	فعالیت‌های تفکیک‌ناپذیر تولید خدمات توسط خانوارهای معمولی برای خودمصرفی
۹۸۲۰	فعالیت‌های تفکیک‌ناپذیر تولید خدمات توسط خانوارهای معمولی برای خودمصرفی
ع	فعالیت‌های سازمان‌ها و هیئت‌های برون مرزی
۹۹	فعالیت‌های سازمان‌ها و هیئت‌های برون مرزی
۹۹۰	فعالیت‌های سازمان‌ها و هیئت‌های برون مرزی
۹۹۰۰	فعالیت‌های سازمان‌ها و هیئت‌های برون مرزی

فصل سوم

جداول مقایسه‌ای

مرکز آمار ایران

۳-۱- جدول مقایسه‌ای طبقه‌بندی بین‌المللی (ISIC-4) با طبقه‌بندی ملی (IRISIC-1403)

کد ISIC-4	شرح کد	کد ملی IRISIC- 1403	شرح کد
۰۱۴۶	پرورش ماکیان	۰۱۴۷	پرورش صنعتی ماکیان
		۰۱۴۸	پرورش سنتی ماکیان
۰۶۱۰	استخراج نفت خام	۰۶۰۰	استخراج نفت خام و گاز طبیعی
۰۶۲۰	استخراج گاز طبیعی		
۱۰۱۰	فراوری و نگهداری گوشت	۱۰۱۱	کشتار دام و طیور
		۱۰۱۲	فراوری و نگهداری گوشت و فرآورده‌های گوشتی
۱۰۳۰	فراوری و نگهداری میوه‌ها و سبزی‌ها	۱۰۳۱	فراوری و نگهداری خرما
		۱۰۳۲	فراوری و نگهداری پسته
		۱۰۳۳	فراوری و نگهداری میوه‌ها و سبزی‌ها - بجز پسته و خرما
۱۰۷۱	تولید محصولات نانوایی	۱۰۷۶	تولید فرآورده‌های نانوایی
		۱۰۷۷	تولید شیرینی و بیسکویت و کیک
۱۳۹۳	تولید قالی و قالیچه	۱۳۹۵	تولید قالی و قالیچه دستباف
		۱۳۹۶	تولید گلیم و زیلو و جاجیم دستباف
		۱۳۹۷	تولید فرش ماشینی و موکت
۱۴۳۰	تولید پوشاک کشفاف و قلاب بافی شده	۱۴۳۱	تولید پوشاک حقلوی (کشفاف و قلاب بافی شده) - بجز جوراب
		۱۴۳۲	تولید جوراب
۲۱۰۰	تولید دارو و فرآورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی	۲۱۰۱	تولید فرآورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی مورد استفاده انسان
		۲۱۰۲	تولید فرآورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی مورد استفاده حیوان

کد ISIC-4	شرح کد	کد ملی IRSIC- 1403	شرح کد
۲۳۱۰	تولید شیشه و فراورده‌های شیشه-ای	۲۳۱۱	تولید شیشه جام
		۲۳۱۲	تولید کالا و فراورده‌های شیشه‌ای-بجز شیشه جام
۲۳۹۲	تولید مواد ساختمانی از خاک رس	۲۳۹۷	تولید انواع آجر
		۲۳۹۸	تولید مواد ساختمانی از خاک رس خاک معدنی- بجز آجر
۲۴۲۰	تولید فلزات پایه گرانبها و سایر فلزهای غیر آهنی	۲۴۲۱	تولید کالاهای پایه مسی
		۲۴۲۲	تولید کالاهای پایه آلومینیومی
		۲۴۲۳	تولید سایر فلزات پایه گرانبها و سایر فلزات غیر آهنی- بجز مس و آلومینیوم
-	-	۳۴۰۰	فعالیت‌های کشت و صنعت
۴۶۴۹	عمده‌فروشی سایر کالاهای خانگی	۴۶۴۲	عمده‌فروشی و پخش قالی و قالیچه و جاجیم و گلیم و زیلو- دستباف و ماشینی
		۴۶۴۳	عمده‌فروشی و پخش مبلمان، ظروف و وسایل برقی خانگی، دستگاه و ابزار مصرفی الکترونیکی و روشنایی
		۴۶۴۴	عمده‌فروشی و پخش دستگاه‌ها و کالاهای پزشکی، دارویی، آرایشی و بهداشتی
		۴۶۴۵	عمده‌فروشی و پخش نوشت‌افزار، کتاب و مجله، تجهیزات عکاسی و اپتیکی
		۴۶۴۶	عمده‌فروشی و پخش مصنوعات طلا، نقره، جواهر، گوهر سنگ و ساعت
		۴۶۴۷	عمده‌فروشی و پخش ابزار و کالاهای موسیقی، بازی، سرگرمی و ورزشی
		۴۶۴۸	عمده‌فروشی و پخش سایر کالاهای خانگی

کد ISIC-4	شرح کد	کد ملی IRISIC- 1403	شرح کد
۴۷۲۱	خرده‌فروشی مواد غذایی در فروشگاه‌های تخصصی	۴۷۲۴	خرده‌فروشی میوه و سبزی در فروشگاه‌های تخصصی
	خرده‌فروشی خواروبار، لبنیات، مواد غذایی، آجیل، خشکبار و سایر محصولات خوراکی	۴۷۲۵	
	خرده‌فروشی گوشت قرمز و سفید و ماهی و فراورده‌های وابسته	۴۷۲۶	
	خرده‌فروشی سایر مواد غذایی در فروشگاه‌های تخصصی	۴۷۲۷	
۴۷۵۳	خرده‌فروشی قالی، قالیچه، پوشش کف و دیوار در فروشگاه‌های تخصصی	۴۷۵۴	خرده‌فروشی قالی و قالیچه و گلیم و زیلو و جاجیم در فروشگاه‌های تخصصی
		۴۷۵۵	خرده‌فروشی انواع کفپوش و دیوارپوش در فروشگاه‌های تخصصی
۴۷۷۳ *	سایر خرده‌فروشی کالاهای نو در فروشگاه‌های تخصصی (*بخشی از کد ۴۷۷۳ به ۴۷۶۵ منتقل شده است)	۴۷۶۵	خرده‌فروشی صنایع دستی، سوغاتی، کالاهای مذهبی و خرده‌فروشی در گالری هنری تجاری
۴۷۷۳	سایر خرده‌فروشی کالاهای نو در فروشگاه‌های تخصصی	۴۷۷۵	خرده‌فروشی مصنوعات طلا، نقره، جواهر، گوهر سنگ و ساعت
		۴۷۷۶	خرده‌فروشی خرده‌فروشی دام، نهاده و فراورده‌های کشاورزی و دامی
		۴۷۷۷	خرده‌فروشی مواد شیمیایی و کالاهای لاستیکی و پلاستیکی
		۴۷۷۸	خرده‌فروشی تجهیزات عکاسی، فیلم برداری، نقشه‌برداری، اپتیک و عینک‌سازی
		۴۷۷۹	خرده‌فروشی سایر کالاهای نو در فروشگاه‌های تخصصی (لوازم عقد، سوخت خانگی، گل فروشی، سلاح و مهمات و سایر محصولات

کد ISIC-4	شرح کد	کد ملی IRSIC- 1403	شرح کد
			غیرخوراکی)
۵۵۱۰	فعالیت‌های تامین جا برای اقامت کوتاه مدت	۵۵۱۱	هتل و متل
		۵۵۱۲	مهمان پذیر
		۵۵۱۳	پانسیون مسافری
		۵۵۱۴	زایرسرا
		۵۵۱۵	اقامتگاه بومگردی و سنتی
		۵۵۱۶	خانه مسافر
		۵۵۱۷	ویلا و پلاژ اجاره‌ای
		۵۵۱۸	واحد اقامتی و پذیرایی سیار
۵۵۲۰	اردوگاه‌های توریستی، پارک‌های وسایل نقلیه تفریحی و پارک تریلرها	۵۵۲۱	مجموع‌ها و اردوگاه‌های توریستی
		۵۵۲۲	خدمات اقامتی در پارک‌های وسایل نقلیه تفریحی و پارک تریلرها
۶۱۱۰	فعالیت‌های مخابراتی با سیم	۶۱۴۰	فعالیت‌های مخابراتی با سیم، بی‌سیم و ماهواره‌ای
			فعالیت‌های مخابراتی بی سیم
			فعالیت‌های مخابراتی ماهواره‌ای
-	-	۶۲۰۳	خدمات امنیت فناوری اطلاعات
۶۶۱۲	کارگزاری در بازارهای اوراق بهادار و کالا	۶۶۱۳	صرافی‌ها
		۶۶۱۴	کارگزاری در بازارهای اوراق بهادار و کالا- بجز صرافی‌ها
۶۹۱۰	فعالیت‌های حقوقی	۶۹۱۱	خدمات وکالت
		۶۹۱۲	خدمات کارشناسی رسمی
		۶۹۱۳	سایر خدمات حقوقی
۶۹۲۰	فعالیت‌های حسابداری، دفترداری و حسابرسی؛ مشاوره مالیاتی	۶۹۲۱	فعالیت‌های حسابداری، دفترداری و حسابرسی
		۶۹۲۲	فعالیت‌های مشاوره مالیاتی

کد ISIC-4	شرح کد	کد ملی IRISIC- 1403	شرح کد
۷۱۱۰	فعالیت‌های معماری و مهندسی و مشاوره‌های فنی مرتبط	۷۱۱۱	خدمات معماری و مشاوره‌های فنی مرتبط
	مشاوره‌های فنی مربوط	۷۱۱۲	خدمات مهندسی و مشاوره‌های فنی مرتبط
		۷۱۱۳	خدمات مشاوره مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی
۷۱۲۰	تحلیل و آزمایش فنی	۷۱۲۱	آزمایش نهاده‌ها و فراورده‌های کشاورزی و دامی
		۷۱۲۲	آزمایش بهداشت مواد خوراکی، آرایشی و کالاهای پزشکی
		۷۱۲۳	سایر آزمایش‌های فنی و تخصصی
۷۲۱۰	تحقیق و توسعه تجربی در علوم طبیعی و مهندسی	۷۲۱۱	تحقیق و توسعه در علوم طبیعی و مهندسی
		۷۲۱۲	تحقیقات کاربردی در علوم طبیعی و مهندسی
۷۵۰۰	فعالیت‌های دامپزشکی	۷۵۰۱	خدمات تشخیص و درمان دامپزشکی
		۷۵۰۲	خدمات بهداشتی دامپزشکی
		۷۵۰۳	سایر فعالیت‌های دامپزشکی
۸۲۹۹	سایر فعالیت‌های پشتیبانی کسب و کار	۸۲۹۳	خدمات پشتیبانی توسعه کسب و کار
		۸۲۹۴	سایر خدمات کسب و کار
۸۵۱۰	آموزش پیش دبستانی و ابتدایی	۸۵۱۱	آموزش پیش دبستانی
		۸۵۱۲	آموزش ابتدایی
۸۵۴۹	سایر آموزش‌های طبقه‌بندی نشده	۸۵۴۳	آموزش صنعت هوانوردی
		۸۵۴۴	آموزش فنی و حرفه‌ای
		۸۵۴۵	سایر آموزش‌های طبقه‌بندی نشده در جای دیگر

کد ISIC-4	شرح کد	کد ملی IRSIC- 1403	شرح کد
۸۶۲۰	فعالیت‌های پزشکی و دندانپزشکی	۸۶۲۱	خدمات درمانگاهی و مراکز بهداشتی و درمانی - به جز بیمارستان‌ها
		۸۶۲۲	خدمات مطب‌های پزشکی و دندانپزشکی
۸۶۹۰	سایر فعالیت‌های مربوط به سلامت انسان	۸۶۹۱	خدمات تشخیصی (آزمایشگاه‌های پزشکی و تشخیص طبی)
		۸۶۹۲	خدمات کمک درمانی و پاراکلینیکی
		۸۶۹۳	سایر خدمات بهداشتی و پزشکی برای انسان
۹۰۰۰	فعالیت‌های خلاق، هنر و سرگرمی	۹۰۰۱	فعالیت‌های مربوط به شعر، آواز و موسیقی
		۹۰۰۲	فعالیت‌های مربوط به هنرهای تجسمی
		۹۰۰۳	فعالیت‌های مربوط به هنرهای نمایشی
		۹۰۰۴	فعالیت‌های سالن‌های تاتر و نمایش
		۹۰۰۵	سایر فعالیت‌های فرهنگی و هنری
۹۴۹۱	فعالیت سازمان‌های مذهبی	۹۴۹۳	فعالیت‌های مساجد، مصلی‌ها و نمازخانه‌ها - بجز مساجد تاریخی
		۹۴۹۴	فعالیت‌های مراکز برگزاری مراسم مذهبی مسلمانان - بجز مساجد
		۹۴۹۵	زیارتگاه‌های مسلمانان
		۹۴۹۶	نیایشگاه و عبادتگاه سایر ادیان - بجز مکان‌های تاریخی
		۹۴۹۷	سایر سازمان‌های دینی و مذهبی
۹۶۰۹	سایر فعالیت‌های خدماتی شخصی طبقه‌بندی نشده	۹۶۰۴	فعالیت‌های گرمابه‌ها و سالن‌های سونا و ماساژ و کاهش وزن
		۹۶۰۵	سایر فعالیت‌های خدماتی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر - بجز گرمابه‌ها و سالن‌های سونا و ماساژ و کاهش وزن

۲-۳- جدول مقایسه‌ای طبقه‌بندی ملی (IRSIC) - نسخه ۱۳۹۲ با نسخه ۱۴۰۳

شرح کد	کد IRSIC -1403	شرح کد	کد IRSIC -1392
پرورش گاو و گاومیش	۰۱۴۱	پرورش گاو و گاومیش به روش سنتی	۰۱۴۱۱
		پرورش گاو و گاومیش به روش صنعتی	۰۱۴۱۲
پرورش سنتی ماکیان	۰۱۴۸	پرورش ماکیان به روش سنتی	۰۱۴۶۱
پرورش صنعتی ماکیان	۰۱۴۷	پرورش ماکیان به روش صنعتی	۰۱۴۶۲
استخراج نفت خام و گاز طبیعی	۰۶۰۰	استخراج نفت خام	۰۶۱۰۰
		استخراج گاز طبیعی	۰۶۲۰۰
کشتار دام و طیور	۱۰۱۱	کشتار دام و طیور	۱۰۱۰۱
فرآوری و نگهداری گوشت و فرآورده‌های گوشتی	۱۰۱۲	عمل‌آوری و حفاظت گوشت و فرآورده‌های گوشتی از فساد	۱۰۱۰۲
فرآوری و نگهداری خرما	۱۰۳۱	فرآوری و نگهداری خرما	۱۰۳۰۱
فرآوری و نگهداری پسته	۱۰۳۲	فرآوری و نگهداری پسته	۱۰۳۰۲
فرآوری و نگهداری میوه‌ها و سبزی‌ها - بجز پسته و خرما	۱۰۳۳	فرآوری و نگهداری میوه‌ها و سبزی‌ها - بجز پسته و خرما	۱۰۳۰۳
تولید فرآورده‌های نانوائی	۱۰۷۶	تولید فرآورده‌های نانوائی	۱۰۷۱۱
تولید شیرینی و بیسکویت و کیک	۱۰۷۷	تولید شیرینی و بیسکویت و کیک	۱۰۷۱۲
تولید سایر فرآورده‌های غذایی	۱۰۷۹	چای سازی	۱۰۷۹۱
		تولید سایر فرآورده‌های غذایی - بجز چای	۱۰۷۹۲
تولید قالی و قالیچه دستباف	۱۳۹۵	تولید قالی و قالیچه دستباف	۱۳۹۳۱
تولید گلیم و زیلو و جاجیم دستباف	۱۳۹۶	تولید گلیم و زیلو و جاجیم دستباف	۱۳۹۳۲
تولید فرش ماشینی و موکت	۱۳۹۷	تولید فرش ماشینی و موکت	۱۳۹۳۳

شرح کد	کد IRISIC -1403	شرح کد	کد IRISIC -1392
تولید پوشاک کشباف و قلاب‌بافی شده-بجز جوراب	۱۴۳۱	تولید پوشاک کشباف و قلاب‌بافی شده-بجز جوراب	۱۴۳۰۱
تولید جوراب	۱۴۳۲	جوراب بافی	۱۴۳۰۲
تولید فراورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی مورد استفاده انسان	۲۱۰۱	تولید دارو و فراورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی	۲۱۰۰۰
تولید فراورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی مورد استفاده حیوان	۲۱۰۲		
تولید شیشه جام	۲۳۱۱	تولید شیشه جام	۲۳۱۰۱
تولید کالا و فراورده‌های شیشه‌ای - بجز شیشه جام	۲۳۱۲	تولید محصولات شیشه‌ای -بجز شیشه جام	۲۳۱۰۲
تولید انواع آجر	۲۳۹۷	تولید انواع آجر	۲۳۹۲۱
تولید مواد ساختمانی از خاک رس	۲۳۹۸	تولید مواد ساختمانی از خاک رس - بجز آجر	۲۳۹۲۲
خاک معدنی- بجز آجر		تولید سایر محصولات گلی و سرامیکی غیرنسوز ساختمانی	۲۳۹۲۳
تولید کالاهای پایه مسی	۲۴۲۱	تولید محصولات پایه مسی	۲۴۲۰۱
تولید کالاهای پایه آلومینیومی	۲۴۲۲	تولید محصولات اساسی آلومینیومی	۲۴۲۰۲
تولید سایر فلزات پایه گرانبها و سایر فلزات غیرآهنی- بجز مس و آلومینیوم	۲۴۲۳	تولید فلزات گرانبها و سایر محصولات پایه - بجز آهن و فولاد و مس و آلومینیوم	۲۴۲۰۳
فعالیت‌های کشت و صنعت	۳۴۰۰	فعالیت‌های کشت و صنعت	۳۴۰۰۰
عمده‌فروشی و پخش قالی و قالیچه و جاجیم و گلیم و زیلو - دستباف و ماشینی	۴۴۴۲	عمده‌فروشی و پخش قالی و قالیچه و جاجیم و گلیم و زیلو - دستباف و ماشینی	۴۴۴۹۱

شرح کد	کد IRISIC -1403	شرح کد	کد IRISIC -1392
عمده‌فروشی و پخش مبلمان، ظروف و وسایل برقی خانگی، دستگاه و ابزار مصرفی الکترونیکی و روشنایی	۴۶۴۳	عمده‌فروشی سایر کالاهای خانگی (* بخشی از کد ۴۶۴۹۴ در ۴۶۴۳ آمده است)	۴۶۴۹۴*
عمده‌فروشی و پخش دستگاه و کالاهای پزشکی، دارویی، آرایشی و بهداشتی	۴۶۴۴	عمده‌فروشی داروهای شیمیایی و گیاه، عطریات، صابون‌های آرایشی، مواد پاک کننده و ضدعفونی کننده	۴۶۴۹۲
عمده‌فروشی و پخش نوشت‌افزار، کتاب و مجله، تجهیزات عکاسی و اپتیکی	۴۶۴۵	عمده‌فروشی کتاب، روزنامه، مجله، محصولات کاغذی، نوشت‌افزار، لوازم عکاسی و فیلم برداری	۴۶۴۹۳
عمده‌فروشی و پخش مصنوعات طلا، نقره، جواهر، گوهر سنگ و ساعت	۴۶۴۶	عمده‌فروشی سایر کالاهای خانگی (* بخشی از کد ۴۶۴۹۴ در ۴۶۴۶ آمده است)	۴۶۴۹۴*
عمده‌فروشی و پخش ابزار و کالاهای موسیقی، بازی، سرگرمی و ورزشی	۴۶۴۷	عمده‌فروشی سایر کالاهای خانگی (* بخشی از کد ۴۶۴۹۴ در ۴۶۴۷ آمده است)	۴۶۴۹۴*
عمده‌فروشی و پخش سایر کالاهای خانگی	۴۶۴۸	عمده‌فروشی سایر کالاهای خانگی (* بخشی از کد ۴۶۴۹۴ در ۴۶۴۸ آمده است)	۴۶۴۹۴*
خرده‌فروشی میوه و سبزی در فروشگاه‌های تخصصی	۴۷۲۴	خرده‌فروشی میوه و سبزی در فروشگاه‌های تخصصی	۴۷۲۱۱
خرده‌فروشی خواروبار، لبنیات، مواد غذایی، آجیل، خشکبار و سایر محصولات خوراکی	۴۷۲۵	خرده‌فروشی خواروبار، لبنیات، مواد غذایی، آجیل، خشکبار و سایر محصولات خوراکی	۴۷۲۱۲
خرده‌فروشی گوشت قرمز و سفید و ماهی و فراورده‌های وابسته	۴۷۲۶	خرده‌فروشی گوشت قرمز و سفید و ماهی و فراورده‌های مربوط	۴۷۲۱۳
خرده‌فروشی سایر مواد غذایی در فروشگاه‌های تخصصی	۴۷۲۷	خرده‌فروشی سایر مواد غذایی در فروشگاه‌های تخصصی	۴۷۲۱۴

شرح کد	کد IRISIC -1403	شرح کد	کد IRISIC -1392
خرده‌فروشی قالی و قالیچه و گلیم و زیلو و جاجیم در فروشگاه‌های تخصصی	۴۷۵۴	خرده‌فروشی قالی و قالیچه و گلیم و زیلو و جاجیم	۴۷۵۳۱
خرده‌فروشی انواع کفپوش و دیوارپوش در فروشگاه‌های تخصصی	۴۷۵۵	خرده‌فروشی انواع کفپوش	۴۷۵۳۲
خرده‌فروشی صنایع دستی، سوغاتی، کالاهای مذهبی و خرده‌فروشی در گالری هنری تجاری	۴۷۶۵	سایر خرده‌فروشی کالاهای نو در فروشگاه‌های تخصصی (*بخشی از کد ۴۷۷۳۰ به کد ۴۷۶۵ منتقل شده است)	۴۷۷۳۰*
خرده‌فروشی مصنوعات طلا، نقره، جواهر، گوهر سنگ و ساعت	۴۷۷۵	سایر خرده‌فروشی کالاهای نو در فروشگاه‌های تخصصی	۴۷۷۳۰
خرده‌فروشی دام، نهاده و فرآورده‌های کشاورزی و دامی	۴۷۷۶		
خرده‌فروشی مواد شیمیایی و کالاهای لاستیکی و پلاستیکی	۴۷۷۷		
خرده‌فروشی تجهیزات عکاسی، فیلم برداری، نقشه برداری، اپتیک و عینک سازی	۴۷۷۸		
خرده‌فروشی سایر کالاهای نو در فروشگاه‌های تخصصی (لوازم و وسایل عقد، سوخت خانگی، گل فروشی‌ها، سلاح و مهمات و سایر محصولات غیرخوراکی)	۴۷۷۹		
هتل و متل	۵۵۱۱		
مهمان‌پذیر	۵۵۱۲	مسافرخانه، زایرسرا و مهمان‌پذیر	۵۵۱۰۲
پانسیون مسافری	۵۵۱۳	مسافرخانه، زایرسرا و مهمان‌پذیر	۵۵۱۰۲
زایرسرا	۵۵۱۴	مسافرخانه، زایرسرا و مهمان‌پذیر	۵۵۱۰۲
اقامتگاه بومگردی و سنتی	۵۵۱۵	مسافرخانه، زایرسرا و مهمان‌پذیر	۵۵۱۰۲
خانه مسافر	۵۵۱۶	مسافرخانه، زایرسرا و مهمان‌پذیر	۵۵۱۰۲

شرح کد	کد IRISIC -1403	شرح کد	کد IRISIC -1392
ویلا و پلاژ اجاره‌ای	۵۵۱۷	مسافرخانه، زایرسرا و مهمان پذیر	۵۵۱۰۲
واحد اقامتی و پذیرایی سیار	۵۵۱۸	مسافرخانه، زایرسرا و مهمان پذیر	۵۵۱۰۲
مجتمع‌ها و اردوگاه‌های توریستی	۵۵۲۱	اردوگاه‌های توریستی، پارک‌های	۵۵۲۰۰
خدمات اقامتی در پارک‌های وسایل نقلیه تفریحی و پارک تریلرها	۵۵۲۲	وسایل نقلیه تفریحی و پارک تریلرها	
فعالیت‌های مخابراتی با سیم، بی‌سیم و ماهواره‌ای	۶۱۴۰	فعالیت‌های مخابراتی با سیم، بی‌سیم و ماهواره‌ای	۶۱۰۰۰
خدمات امنیت فناوری اطلاعات	۶۲۰۳	-	-
سایر واسطه‌گری‌های پولی	۶۴۱۹	بانکداری - بجز بانک مرکزی	۶۴۱۹۱
		مؤسسات مالی و اعتباری	۶۴۱۹۲
کارگزاری در بازارهای اوراق بهادار و کالا-بجز صرافی‌ها	۶۶۱۴	کارگزاری در بازارهای اوراق بهادار و کالا-بجز صرافی‌ها	۶۶۱۲۱
صرافی‌ها	۶۶۱۳	صرافی‌ها	۶۶۱۲۲
فعالیت‌های املاک و مستغلات مربوط به ملک شخصی یا اجاره‌ای	۶۸۱۰	فعالیت‌های مربوط به املاک و مستغلات ملکی و اجاره‌ای به حساب خود	۶۸۱۰۱
		فعالیت‌های مربوط به واگذاری زمین	۶۸۱۰۲
خدمات وکالت	۶۹۱۱	فعالیت‌های حقوقی	۶۹۱۰۰
خدمات کارشناسی رسمی	۶۹۱۲		
سایر خدمات حقوقی	۶۹۱۳		
فعالیت‌های حسابداری، دفترداری و حسابرسی	۶۹۲۱	فعالیت‌های حسابداری، دفترداری و حسابرسی؛ مشاوره مالیاتی	۶۹۲۰۰
فعالیت‌های مشاوره مالیاتی	۶۹۲۲		

شرح کد	کد IR SIC -1403	شرح کد	کد IR SIC -1392
خدمات معماری و مشاوره‌های فنی مرتبط	۷۱۱۱	فعالیت‌های معماری و مهندسی و مشاوره‌های فنی مربوط	۷۱۱۰۰
خدمات مهندسی و مشاوره‌های فنی مرتبط	۷۱۱۲		
خدمات مشاوره مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی	۷۱۱۳		
آزمایش نهاده‌ها و فرآورده‌های کشاورزی و دامی	۷۱۲۱	تحلیل و آزمایش فنی	۷۱۲۰۰
آزمایش بهداشت مواد خوراکی، آرایشی و کالاهای پزشکی	۷۱۲۲		
سایر آزمایش‌های فنی و تخصصی	۷۱۲۳		
تحقیق و توسعه در علوم طبیعی و مهندسی	۷۲۱۱	تحقیق و توسعه تجربی در علوم طبیعی و مهندسی	۷۲۱۰۰
تحقیقات کاربردی در علوم طبیعی و مهندسی	۷۲۱۲		
خدمات تشخیص و درمان دامپزشکی	۷۵۰۱	فعالیت‌های دامپزشکی	۷۵۰۰۰
خدمات بهداشتی دامپزشکی	۷۵۰۲		
سایر فعالیت‌های دامپزشکی	۷۵۰۳		
خدمات پشتیبانی توسعه کسب و کار	۸۲۹۳	سایر فعالیت‌های پشتیبانی کسب و کار	۸۲۹۹۰
سایر خدمات کسب و کار	۸۲۹۴		
آموزش پیش‌دبستانی	۸۵۱۱	آموزش پیش‌دبستانی	۸۵۱۰۱
آموزش ابتدایی	۸۵۱۲	آموزش ابتدایی	۸۵۱۰۲
آموزش صنعت هوانوردی	۸۵۴۳	سایر آموزش‌های طبقه‌بندی نشده	۸۵۴۹۰
آموزش فنی و حرفه‌ای	۸۵۴۴		
سایر آموزش‌های طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۸۵۴۵		

شرح کد	کد IR SIC -1403	شرح کد	کد IR SIC -1392
خدمات درمانگاهی و مراکز بهداشتی و درمانی - به‌جز بیمارستان‌ها	۸۶۲۱	فعالیت‌های درمانگاهی و مراکز بهداشتی و درمانی - به‌جز بیمارستان‌ها	۸۶۲۰۱
خدمات مطب‌های پزشکی و دندانپزشکی	۸۶۲۲	فعالیت‌های مطب‌های پزشکی و دندانپزشکی	۸۶۲۰۲
خدمات تشخیصی (آزمایشگاه‌های پزشکی و تشخیص طبی)	۸۶۹۱	فعالیت‌های آزمایشگاه‌های پزشکی و تشخیص طبی	۸۶۹۰۱
خدمات کمک درمانی و پاراکلینیکی	۸۶۹۲	فعالیت‌های توانبخشی	۸۶۹۰۲
سایر خدمات بهداشتی و پزشکی برای انسان	۸۶۹۳	سایر فعالیت‌های بهداشتی و پزشکی برای انسان	۸۶۹۰۳
فعالیت‌های سالن‌های تاتر و نمایش	۹۰۰۴	فعالیت‌های سالن‌های تاتر و نمایش	۹۰۰۰۱
فعالیت‌های مربوط به شعر، آواز و موسیقی	۹۰۰۱	فعالیت‌های خلاقانه، هنر و سرگرمی - بجز سالن‌های تاتر و نمایش	۹۰۰۰۲
فعالیت‌های مربوط به هنرهای تجسمی	۹۰۰۲	فعالیت‌های خلاقانه، هنر و سرگرمی - بجز سالن‌های تاتر و نمایش	۹۰۰۰۲
فعالیت‌های مربوط به هنرهای نمایشی	۹۰۰۳	فعالیت‌های خلاقانه، هنر و سرگرمی - بجز سالن‌های تاتر و نمایش	۹۰۰۰۲
سایر فعالیت‌های فرهنگی و هنری	۹۰۰۵	فعالیت‌های خلاقانه، هنر و سرگرمی - بجز سالن‌های تاتر و نمایش	۹۰۰۰۲

شرح کد	کد IRSIC -1403	شرح کد	کد IRSIC -1392
فعالیت‌های مساجد، مصلی‌ها و نمازخانه‌ها -بجز مساجد تاریخی	۹۴۹۳	فعالیت‌های مساجد، مصلی‌ها و نمازخانه‌ها -بجز مساجد تاریخی	۹۴۹۱۱
فعالیت‌های مراکز برگزاری مراسم مذهبی مسلمانان -بجز مساجد	۹۴۹۴	فعالیت‌های مراکز برگزاری مراسم مذهبی مسلمانان -بجز مساجد	۹۴۹۱۲
زیارتگاه‌های مسلمانان	۹۴۹۵	زیارتگاه‌های مسلمانان	۹۴۹۱۳
نیایشگاه و عبادتگاه سایر ادیان -بجز مکان‌های تاریخی	۹۴۹۶	نیایشگاه و عبادتگاه سایر ادیان -بجز مکان‌های تاریخی	۹۴۹۱۴
سایر سازمان‌های دینی و مذهبی	۹۴۹۷	سایر سازمان‌های دینی و مذهبی	۹۴۹۱۵
فعالیت‌های گرمابه‌ها و سالن‌های سونا و ماساژ و کاهش وزن	۹۶۰۴	فعالیت‌های گرمابه‌ها و سالن‌های سونا و ماساژ و کاهش وزن	۹۶۰۹۱
سایر فعالیت‌های خدماتی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر- بجز گرمابه‌ها و سالن‌های سونا و ماساژ و کاهش وزن	۹۶۰۵	سایر فعالیت‌های خدماتی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر- بجز گرمابه‌ها و سالن‌های سونا و ماساژ و کاهش وزن	۹۶۰۹۲